

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 272

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

60ό έτος

17 Αυγούστου 2017

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Επιτροπή των Περιφερειών

122η σύνοδος ολομέλειας, 22-23 Μαρτίου 2017

2017/C 272/01	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών ενόψει του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2018»	1
2017/C 272/02	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το κράτος δικαίου στην ΕΕ από τοπική και περιφερειακή σκοπιά»	8
2017/C 272/03	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι επιπτώσεις που έχει στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές η πρόθεση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση»	11

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

122η σύνοδος ολομέλειας, 22-23 Μαρτίου 2017

2017/C 272/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια βιώσιμη πολιτική τροφίμων της ΕΕ που να δημιουργεί θέσεις εργασίας και ανάπτυξη στις περιφέρειες και τις πόλεις της Ευρώπης»	14
2017/C 272/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ολοκλήρωση, συνεργασία και επιδόσεις των συστημάτων υγείας»	19
2017/C 272/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3): αντίκτυπος στις περιφέρειες και στη διαπεριφερειακή συνεργασία»	25

EL

2017/C 272/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Σχέδιο δράσης για το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το διάστημα 2015-2030 — Μια προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο καταστροφών για όλες τις πολιτικές της ΕΕ»	32
---------------	--	----

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

122η σύνοδος ολομέλειας, 22-23 Μαρτίου 2017

2017/C 272/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νομοθετικές προτάσεις σχετικά με έναν κανονισμό περί επιμερισμού των προσπαθειών και έναν κανονισμό σχετικά με τις δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας (LULUCF — Land-use, land-use change and forestry)»	36
---------------	--	----

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

122η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 22-23 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών ενόψει του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2018»

(2017/C 272/01)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Έχοντας υπόψη:

— τα ψηφίσματα που εξέδωσε στις 4 Ιουνίου 2015 με θέμα τις προτεραιότητές της για την περίοδο 2015-2020 και στις 8 Δεκεμβρίου 2016 για το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2017,

— το πρωτόκολλο συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Φεβρουαρίου 2012,

1. τονίζει την ανάγκη μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης ικανής να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στο ευρωπαϊκό εγχείρημα· μιας Ένωσης που ακολουθεί μια προσέγγιση από τη βάση στην κορυφή και επικεντρώνεται στην παροχή αναλογικών, αποτελεσματικών και άμεσων λύσεων στις μεγάλες κοινές προκλήσεις που οι πόλεις, οι περιφέρειες και τα κράτη δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μόνα τους·

2. δεσμεύεται να συμβάλει στον «Πολιτικό προβληματισμό για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης», μεταξύ άλλων μέσω γνωμοδότησής της με βάση τη Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης και διοργάνωσης διαλόγων των πολιτών στις τοπικές κοινότητες, με στόχο τη συζήτηση θεμάτων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος των εν λόγω κοινοτήτων·

3. θα παρακολουθεί προσεκτικά τη διαδικασία της απόφασης του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπογραμμίζοντας τα συγκεκριμένα θέματα που επηρεάζουν την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση στα υπόλοιπα 27 κράτη μέλη και εξετάζοντας, από τοπική και περιφερειακή σκοπιά, ζητήματα σχετικά με τις μελλοντικές σχέσεις της ΕΕ με τις την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση στο Ηνωμένο Βασίλειο, μεταξύ άλλων και με τα αποκεντρωμένα έθνη·

Θέσεις εργασίας, οικονομική ανάπτυξη, επενδύσεις και πολιτική συνοχής

4. τονίζει την επείγουσα ανάγκη για μια μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ που θα διαδεχθεί τη στρατηγική Ευρώπη 2020, θα στοχεύει στη διασφάλιση της έξυπνης, βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς, ανθεκτικής και ανταγωνιστικής ανάπτυξης και θα παρέχει κατεύθυνση για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ και τις κοινοτικές πολιτικές·

5. επισημαίνει επίσης την ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Θεματολογίου για το 2030, το οποίο εγκρίθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη και έχει γίνει δεκτό από την Επιτροπή και ζητά, στο πλαίσιο αυτό, να υπάρξει αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) προκειμένου η στρατηγική του Θεματολογίου για το 2030 να επικαλύψει τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», με την αναθεώρηση των βασικών κατευθυντήριων γραμμών ενόψει των νέων ΣΒΑ·

6. υπενθυμίζει στην Επιτροπή την ανάγκη για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τις δημογραφικές προκλήσεις, που να προσφέρει μια ευρεία, συντονισμένη και χωρίς αποκλεισμούς αντιμετώπιση των δημογραφικών αλλαγών· μια στρατηγική που θα διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που χρήζουν μέριμνας·

7. αναμένει η πρόταση για το ΠΔΠ μετά το 2020, την οποία η Επιτροπή πρόκειται να υποβάλει πριν από το τέλος του 2017, να διασφαλίζει ότι οι μακροπρόθεσμες δαπάνες της ΕΕ είναι προβλέψιμες, να προτείνει μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων της ΕΕ, να εγγυάται την ενότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ, να καταθέτει περαιτέρω μέτρα απλούστευσης, καθώς και να ορίζει διάρκεια 5+5 ετών με υποχρεωτική ουσιαστική ενδιάμεση αναθεώρηση μετά τα πρώτα πέντε χρόνια·

8. επικρίνει σθεναρά κάθε σενάριο για την ΕΕ των 27 έως το 2025 –όπως περιέχεται στη Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης–, το οποίο θα περιορίζει τις προσπάθειες της ΕΕ όσον αφορά την πολιτική συνοχής. Αντιθέτως, καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη νομοθετική πρόταση για μια ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική συνοχής μετά το 2020 και υπενθυμίζει, όπως είχε ζητηθεί σε προηγούμενες περιπτώσεις, την ανάγκη για ένα νέο κεφάλαιο στην 7η έκθεση για τη συνοχή που θα αξιολογεί την εφαρμογή της εδαφικής συνοχής. Η νομοθετική πρόταση πρέπει να βασίζεται στις αρχές της επικουρικότητας, της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης αντικατοπτρίζοντας τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών και τα αποτελέσματα της διαδικασίας απλούστευσης, πρέπει να εδράζεται σε ένα ενιαίο σύνολο κανόνων και να λαμβάνει υπόψη τις εκτεταμένες διαβουλεύσεις με όλους τους ενδιαφερόμενους συναρμόδιους φορείς. Καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ενδελεχή ανάλυση του εδαφικού αντικτύπου της νομοθετικής πρότασης και εκφράζει την ετοιμότητά της να συνεργαστεί με την Επιτροπή για το θέμα αυτό. Ζητεί οι προτάσεις για την πολιτική συνοχής μετά το 2020 να περιλαμβάνουν την εναρμόνιση των διαδικασιών διαχείρισης των ΕΔΕΤ, έτσι ώστε οι περιφέρειες να μπορούν να λειτουργούν ως διαχειριστικές αρχές απέναντι στην Επιτροπή·

9. καλεί την Επιτροπή να ελέγχει και να παρακολουθεί συνεχώς την προστιθέμενη αξία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και τα αποτελέσματά του όσον αφορά τη συνοχή και να προβαίνει σε ανάλυση και δημοσίευση των εκθέσεων για τους βασικούς δείκτες επιδόσεων και τους βασικούς δείκτες παρακολούθησης ανά δικαιούχο και ανά περιφέρεια σε επίπεδο NUTS II. Απαιτείται επειγόντως περαιτέρω σαφήνεια και καθοδήγηση για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σχετικά με τον τρόπο συνδυασμού του ΕΤΣΕ με άλλα προγράμματα της ΕΕ, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και πάνω απ' όλα να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών στη διαχείριση αυτού του ταμείου, ιδίως για τη δημιουργία περιφερειακών ή πολυπεριφερειακών οικονομικών πλατφορμών, σε συνέργεια με τα μέτρα της πολιτικής συνοχής. Αντιτίθεται, ωστόσο, κατ' αρχήν, στη μεταφορά πόρων από την πολιτική συνοχής σε προγράμματα κεντρικής διαχείρισης·

10. καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει μια καλά επεξεργασμένη πρόταση για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) μετά το 2020, η οποία θα ενθαρρύνει πρωτοβουλίες για την εφαρμογή του συνολικού δικτύου και τη σύνδεση του δικτύου ΔΕΔ-Μ σε παραμεθόριες περιοχές, θα βελτιώνει τις συνδέσεις με τις περιφερειακές περιοχές και θα επικεντρώνεται στις ελλείπουσες διασυνοριακές συνδέσεις. Ζητά να παρέχεται, μέσω των θαλάσσιων αρτηριών, σύνδεση και με τις απομακρυσμένες περιοχές, ιδίως μεταξύ των νησιών και των περιφερειακών κέντρων· υπογραμμίζει την ανάγκη για συνέργεια μεταξύ των χρηματοπιστωτικών πόρων του ΕΤΣΕ, του ΜΣΕ και των ΕΔΕΤ προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλύτερη χρήση του συνόλου της διαθέσιμης ενωσιακής χρηματοδότησης·

11. επαναλαμβάνει το αίτημά της να συμπεριλαμβάνεται η εκπόνηση του εδαφικού οράματος για το 2050 στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2018· υπογραμμίζει την ανάγκη νέου εδαφικού οράματος εφόσον η συμφωνία για την Προοπτική Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου του 1999 χρειάζεται να εκσυγχρονιστεί·

12. τονίζει την ανάγκη να δοθεί συνέχεια στην υλοποίηση του αστικού θεματολογίου για την ΕΕ προκειμένου να συστηματοποιηθούν τα αποτελέσματα των θεματικών εταιρικών σχέσεων, να περιγραφούν τα στοιχεία της βελτιωμένης διακυβέρνησης και να καταστεί δυνατόν να μεταφερθούν στις επικείμενες νομοθετικές προτάσεις για το ΠΔΠ μετά το 2020. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την προετοιμασία της μελλοντικής πολιτικής συνοχής μετά το 2020 και τη στρατηγική Ευρώπη μετά το 2020·

13. προσδοκά σε αυτό το πλαίσιο ότι θα δοθεί ειδική συνέχεια στην εταιρική σχέση για τη στέγαση στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου. Αυτή θα μπορούσε να λάβει τη μορφή ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη στέγαση, μέσω του οποίου θα συντονίζονται τα ζητήματα στέγασης που μέχρι τώρα αντιμετωπίζονταν μόνο μέσω τομεακών πολιτικών, όπως το Αστικό θεματολόγιο, η βιώσιμη ανάπτυξη, η πολιτική συνοχής, η πολιτική ανταγωνισμού, ή κοινωνικές πρωτοβουλίες, όπως ο Ευρωπαϊκός πύλωνας κοινωνικών δικαιωμάτων κατά τρόπο οριζόντιο·

14. αναμένει από την Επιτροπή να υποβάλει πριν από το τέλος του 2017 τις προτάσεις της για το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, που θα πρέπει να βασίζεται στον «Ορίζοντα 2020» και να διατηρεί τη στρατηγική θεώρηση όσον αφορά θέματα που επηρεάζουν το μέλλον της Ευρώπης, να μην υπόκειται σε βραχυπρόθεσμες δημοσιονομικές λύσεις, αλλά και να επιτυγχάνει ισορροπία μεταξύ της αριστείας και της συνοχής με στόχο τη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας, και υπό το πρίσμα των σημερινών κοινωνικών προκλήσεων·

15. εφιστά την προσοχή στο υπόδειγμα που προσέφερε η Πλατφόρμα Ανταλλαγής Γνώσεων όσον αφορά την ενίσχυση της προβολής και του αντικτύπου των αποτελεσμάτων της δημόσια χρηματοδοτούμενης έρευνας·
16. επαναλαμβάνει την ανάγκη δημιουργίας κοινού πλαισίου για την αναγνώριση της άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης προκειμένου να διευκολυνθεί η δημιουργία σχετικών εθνικών διαδικασιών·
17. προσβλέπει να συμβάλει στην επιτυχή υλοποίηση του 2018 ως «Ευρωπαϊκού έτους πολιτιστικής κληρονομιάς» μέσω της σύνδεσής του με τις τοπικές και περιφερειακές πολιτιστικές, αλλά και τουριστικές, στρατηγικές·
18. καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση των εμποδίων για τις επενδύσεις και τη γεφύρωση του επενδυτικού χάσματος· υπογραμμίζει ιδιαίτερα ότι το επίπεδο των δημοσίων επενδύσεων -πάνω από το ήμισυ των οποίων πραγματοποιείται από τις πόλεις και τις περιφέρειες- παραμένει πολύ χαμηλό, εν μέρει λόγω των περιορισμών που θέτουν οι μηχανισμοί ρύθμισης του προϋπολογισμού τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει μέτρα που θα καθιστούν το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης φιλικότερο προς την ανάπτυξη και ευνοϊκότερο για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις, αρχής γενομένης από την εξαίρεση της περιφερειακής και εθνικής συγχρηματοδότησης από τους υπολογισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με σκοπό τη συνεπή εναρμόνιση με τους εν λόγω κανόνες, λαμβανόμενου υπόψη του κοινού στόχου τον οποίο υπηρετούν. Επίσης, επαναλαμβάνει την έκκλησή της στην Επιτροπή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των κανόνων ΕΣΛ 2010 στην ικανότητα επένδυσης των τοπικών και περιφερειακών αρχών και να παράσχει διευκρινίσεις όσον αφορά τη μεταχείριση των συμπράξεων δημοσίου-ιδιωτικού τομέα σύμφωνα με τους κανόνες της Eurostat·
19. σύμφωνα με τη δήλωση «Cork 2.0», επαναλαμβάνει το αίτημά της για μια Λευκή Βίβλο για το αγροτικό θεματολόγιο της ΕΕ που θα χρησιμεύσει ως σημείο εκκίνησης για μια πολιτική αγροτικής ανάπτυξης μετά το 2020 και ζητεί τη λήψη πρακτικών μέτρων για την «αγροτική θωράκιση» των πολιτικών της ΕΕ, αλλά και την αναγνώριση των αγροτικών περιοχών ως κέντρων ανάπτυξης και καινοτομίας που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της εδαφικής συνοχής·
20. απευθύνει έκκληση για την ανανέωση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) μετά το 2020 ώστε να συμβάλει στην επανεκκίνηση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές και στη διατήρηση της υψηλής ποιότητας, της ασφάλειας και της εγγύησης των τροφίμων στην Ευρώπη. Ζητεί να είναι πιο συνεπής με τους στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη και να αντιμετωπίζει το χάσμα μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών. Τονίζει εν προκειμένω τη σημασία της απλούστευσης της ΚΓΠ με την εισαγωγή μεγαλύτερης ευελιξίας στη διαχείρισή της, τη μείωση του φόρτου για τους παραγωγούς, τη στροφή προς μια πολιτική που να εστιάζει περισσότερο στην καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα, και την παροχή στοχευμένης στήριξης στους νέους αγρότες. Επίσης, ζητεί να διατηρηθεί στην ΚΓΠ μια διαφοροποιημένη προσέγγιση για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, που να επιτρέπει την εφαρμογή ειδικών μέτρων, αναγκαίων για την ανάπτυξη των αγροτικών τομέων στις περιοχές αυτές·
21. αναμένει από την Επιτροπή να στηρίξει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές τους αρχές στις προσπάθειές τους να εκσυγχρονίσουν την οργάνωση και την παροχή των συστημάτων υγείας και να τονώσει την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα αυτό, π.χ. με τη θέσπιση προγράμματος παρόμοιου με το πρόγραμμα Erasmus για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας·
22. καλεί την Επιτροπή να εντάξει την αρχή της ανθεκτικότητας στις καταστροφές στα ταμεία και τις πολιτικές της έτσι ώστε να μην διακυβεύεται η ανθεκτική και βιώσιμη ανάπτυξη των οικονομιών μας·
23. απευθύνει έκκληση για μια βιώσιμη πολιτική τροφίμων της ΕΕ, η οποία θα ασχολείται με την ποιότητα και την παραγωγή τροφίμων, τη γεωργία, την αλιεία, την αγροτική ανάπτυξη, το περιβάλλον, την υγεία, τη διατροφή, την απασχόληση και την πολιτική για τους καταναλωτές με ολοκληρωμένο τρόπο, προωθώντας πιο βιώσιμους τρόπους παραγωγής και πρότυπα κατανάλωσης·
24. καλεί την Επιτροπή να αναθεωρήσει τη στρατηγική για τον τουρισμό του 2010 και να ξεκινήσει μια ολοκληρωμένη τουριστική πολιτική της ΕΕ με πολυετές πρόγραμμα εργασίας, καθώς και να εξασφαλίσει ειδική γραμμή του προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων τουρισμού μετά το 2020· επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, την πρόθεσή της για τη δημιουργία διοργανικής ομάδας επαφής για τον τουρισμό, μεταξύ άλλων με σκοπό να στηρίξει την εκκίνηση περιφερειακών πλατφορμών τουριστικών επενδύσεων που θα βοηθούν τους τουριστικούς προορισμούς και τις ΜΜΕ τους να διασφαλίζουν πρόσβαση σε κεφάλαια για τα προγράμματα και τις δραστηριότητές τους·
25. καλεί την Επιτροπή να ακολουθήσει μια φιλόδοξη ατζέντα στον τομέα της γαλάζιας οικονομίας και της αειφόρου διαχείρισης των ωκεανών και να μετουσιώσει τη Διακήρυξη που θα εγκριθεί στο πλαίσιο της Μαλτεζικής Προεδρίας σε κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής· επαναλαμβάνει τη σημασία της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τους αναδυόμενους συναφείς με τη θάλασσα κλάδους οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν θέσεις εργασίας και οικονομική ανάπτυξη σε όλη την Ευρώπη· στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζει στην Επιτροπή την έκκληση της ΕπΙ για τη δημιουργία κοινότητας γνώσης και καινοτομίας, η οποία θα ενθαρρύνει τη μεταφορά ιδεών από τη θάλασσα έρευνα στον ιδιωτικό τομέα·

26. συμφωνεί με την έκκληση για μια νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για το αλκοόλ, η οποία θα πρέπει να καλύπτει τομείς όπως η ενημέρωση των καταναλωτών, η εμπορία και η οδική ασφάλεια· σημειώνει επίσης ότι είναι απαραίτητο να επεκταθούν τα κοινά σχέδια δράσης ή/και να τεθεί σε εφαρμογή ένα νέο για τα παιδιά και τους νέους·

Επανασύνδεση με τους νέους Ευρωπαίους

27. υποστηρίζει τη συνέχιση και ενίσχυση της εφαρμογής της εγγύησης για τους νέους και τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης· τονίζει τη σημασία της εδαφικής διάστασης και των δύο πρωτοβουλιών· υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σε τέτοιου είδους προγράμματα, τόσο στο σχεδιασμό όσο και στη χρηματοδότησή τους, ώστε να συμβάλλουν στην καλύτερη αντιστοιχία των δεξιοτήτων των νέων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας·

28. καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τα μέσα επικοινωνίας της με τους νέους πολίτες και να τα εναρμονίσει με τα επικοινωνιακά μέσα των υπολοίπων θεσμικών οργάνων· τονίζει τη σημασία της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη σχεδιαζόμενη αναθεώρηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη νεολαία για την περίοδο μετά το 2018·

Οικονομική και Νομισματική Ένωση

29. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα, η οικειοποίηση και η νομιμότητα της οικονομικής διακυβέρνησης και του συντονισμού στην ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά τον κώδικα δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο με βάση την πρόταση της ΕΤΠ·

30. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ΕΤΠ κατά τρόπο δομημένο στην παρακολούθηση των τμημάτων της Λευκής Βίβλου για το μέλλον της ΕΕ που σχετίζονται με την περαιτέρω ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης·

31. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης· αναμένει ότι η νομοθετική πρόταση για έναν ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θα επιτρέψει την εξέταση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και της κινητικότητας της εργασίας σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας με παράλληλο σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας· η πρόταση αυτή δεν θα πρέπει να περιορίσει τον χαρακτήρα της σε ένα απλό «ήπιο δίκαιο» (soft law) που θα συμπληρώνει το υφιστάμενο κεκτημένο, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα της αυτής δυναμικής με εκείνα που αφορούν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, και τούτο θα συνεχίσει να επιτείνει την αίσθηση των πολιτών ότι πρόκειται για μια πιο κοινωνική ΕΕ, ικανή να επιλύει τα προβλήματά της·

Στρατηγική για την ενιαία αγορά, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ανταγωνισμός, βιομηχανία και η ενιαία ψηφιακή αγορά

32. τάσσεται υπέρ της περαιτέρω απλοποίησης των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, ειδικότερα όσον αφορά τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) μέσω ουσιαστικής αναθεώρησης της σχετικής απόφασης και του πλαισίου («πακέτο Almunia»)· ζητεί επίσης διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, ειδικά όσον αφορά την πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση και την υποστήριξη τόσο των πολύ μικρών όσο και των νεοφυών επιχειρήσεων·

33. απευθύνει έκκληση για μια διεξοδική αξιολόγηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας για τα διορθωτικά μέτρα, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε προσαρμογές και απλούστευση ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των μικρότερων τοπικών και περιφερειακών φορέων χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια δικαίου·

34. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για την αναθεώρηση και ενίσχυση της πρωτοβουλίας «Small Business Act» (SBA) για την Ευρώπη· επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της όσον αφορά την προώθηση της εφαρμογής της SBA μέσω του σχεδίου των ευρωπαϊκών επιχειρηματικών περιφερειών, καθώς και μέσω της πρωτοβουλίας για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις· στο πλαίσιο αυτό, ζητεί τη μείωση του διοικητικού φόρτου και τη δημιουργία έξυπνης νομοθεσίας·

35. δεσμεύεται να συνεργαστεί με την Επιτροπή στο πλαίσιο της νεοσυσταθείσας ευρυζωνικής πλατφόρμας για την παρακολούθηση της ανάπτυξης ταχύτερων και καλύτερων ευρυζωνικών υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας σε όλες τις περιφέρειες της Ευρώπης, και ιδίως στις αγροτικές και αραιοκατοικημένες περιοχές, καθώς και για τον εντοπισμό έγκαιρων πρόσθετων μέτρων με σκοπό την εξάλειψη του ψηφιακού χάσματος και την κατάργηση του πρόσθετου κόστους που βαρύνει την πρόσβαση σε ευρυζωνικά δίκτυα στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·

36. ζητεί από την Επιτροπή να αποσαφηνίσει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες στην οικονομία του διαμοιρασμού/συνεργατική οικονομία· προσβλέπει στις προτάσεις της Επιτροπής για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων στις νέες μορφές απασχόλησης που σχετίζονται με την συνεργατική οικονομία/οικονομία του διαμοιρασμού· αναμένει από την Επιτροπή να στηρίξει τη θέσπιση ενός φόρου μπόλεων της συνεργατικής οικονομίας με τη συμμετοχή της ΕΤΠ ως βασικού ενδιαφερόμενου μέρους·

Εμπορική πολιτική της ΕΕ

37. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι λαμβάνεται υπόψη η τοπική και περιφερειακή διάσταση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ κατά τη διαπραγμάτευση νέων εμπορικών συμφωνιών και ζητεί συνεχή πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα διαπραγματεύσεων μέσω της διαδικασίας της αίουσας ανάγνωσης, όπως ορίζεται για τις διαπραγματεύσεις για τη ΔΕΕΣ·

Ενεργειακή Ένωση, πολιτική για το κλίμα και περιβάλλον

38. καλεί την Επιτροπή να υποστηρίξει το αίτημα της ΕτΠ για προοδευτική θεσμοθέτηση του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών επιπέδων διακυβέρνησης στην παγκόσμια διακυβέρνηση του κλίματος μέσω της θέσπισης επίσημων συμφωνιών με τη Γραμματεία της UNFCCC·

39. καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τον εδαφικό αντίκτυπο και τις αντίστοιχες προεκτάσεις που μπορεί να έχει η εφαρμογή της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ στις περιφέρειες και στις τοπικές αρχές, τόσο από πλευράς απασχόλησης όσο και από πλευράς περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου, ζητεί τη μεγαλύτερη συμμετοχή τους στη χάραξη της μελλοντικής εμπορικής πολιτικής·

40. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει συνοχή μεταξύ των πιο πρόσφατων και επικείμενων προτάσεων πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια, της συμφωνίας του Παρισιού και της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· προτείνει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις πρωτοβουλίες ή εκστρατείες που βασίζονται στη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και οι οποίες συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου·

41. επαναλαμβάνει ότι η προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος θα πρέπει να ενσωματωθεί σε υφιστάμενες πολιτικές και μέσα χρηματοδότησης και καλεί την Επιτροπή να προσφέρει κατάλληλες επιλογές ενδυνάμωσης για τις περιφέρειες και τις πόλεις υπό το πρίσμα της αναθεώρησης της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος· επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της να συνεργαστεί με την Επιτροπή για περαιτέρω ανάπτυξη της έννοιας των τοπικά και περιφερειακά καθορισμένων συνεισφορών με σκοπό να ενθαρρυνθεί η δράση υπέρ της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

42. όσον αφορά την πρόταση κανονισμού για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να θεσμοθετήσουν διάλογο μεταξύ εθνικών, τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά την εκπόνηση των εθνικών τους σχεδίων για το κλίμα και την ενέργεια·

43. προσβλέπει στη στενή συνεργασία για την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, μεταξύ άλλων μέσω της κοινής τεχνικής πλατφόρμας συνεργασίας για το περιβάλλον και ζητεί μεγαλύτερη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στους προσεχείς διαλόγους μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών· επιθυμεί να συμβάλει στους ελέγχους καταλληλότητας και τις αξιολογήσεις των κύριων περιβαλλοντικών οδηγιών που θα δρομολογηθούν από την Επιτροπή το 2018, μεταξύ άλλων μέσω διερευνητικής γνωμοδότησης·

44. δεσμεύεται να συμβάλει ενεργά στο σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της εφαρμογής των οδηγιών για τη φύση της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει εγκαίρως το σχέδιο δράσης και τις αναμενόμενες δράσεις που προβλέπονται στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 και να υποβάλει το 2018 πρόταση νομικού και οικονομικού πλαισίου για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου για την Πράσινη Υποδομή (ΔΕΔ-Π)·

45. ζητεί, στο πλαίσιο της εφαρμογής της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία, να καθοριστούν στόχοι πρόληψης και ανακύκλωσης για τα εμπορικά και βιομηχανικά απόβλητα, πέραν των αστικών στερεών αποβλήτων·

46. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει μια ευέλικτη και διαφοροποιημένη προσέγγιση με βάση την προληπτική αρχή και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» κατά τις αναθεωρήσεις της οδηγίας για το πόσιμο νερό και της οδηγίας για τα αστικά λύματα, καθώς και κατά τη νομοθετική πρόταση για την επαναχρησιμοποίηση του νερού·

47. προειδοποιεί την Επιτροπή ότι η παγκοσμιοποίηση του Συμφώνου των Δημάρχων δεν πρέπει να επηρεάσει την εστίαση στην ουσιαστική συμμετοχή του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου και στην ανάγκη να αναπτυχθούν οι στόχοι και η μεθοδολογία του Συμφώνου, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ· ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της εκπροσώπησης των διαφορετικών υποεθνικών δομών διαφορετικών μεγεθών στις δομές του Συμφώνου, καθώς και για τη διατήρηση των αρχών της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης· επιθυμεί να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στο ιδρυτικό συμβούλιο του παγκόσμιου Συμφώνου των Δημάρχων για την ενέργεια και το κλίμα·

48. τονίζει την ανάγκη στενής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της ομάδας της ΕτΠ των Πρέσβων του Συμφώνου των Δημάρχων και της Πολιτικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Συμφώνου των Δημάρχων·

Δικαιοσύνη, ασφάλεια, θεμελιώδη δικαιώματα και μετανάστευση

49. προσυπογράφει την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2016, με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα που θα ενσωματώνει τα υφιστάμενα μέσα και ζητεί να εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης·

50. υποστηρίζει σθεναρά τις προσπάθειες σε επίπεδο ΕΕ για την εφαρμογή ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής μεταρρύθμισης του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου και τονίζει την ανάγκη ολιστικής προσέγγισης όσον αφορά το άσυλο και την ένταξη των αιτούντων άσυλο, η οποία προωθεί βιώσιμες πολιτικές, περιλαμβάνει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους και βασίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης και της αμοιβαιότητας·

51. καλεί την Επιτροπή να καταθέσει νομοθετικά μέτρα για τη θέσπιση επιπρόσθετων νόμιμων διαύλων έλευσης στην ΕΕ — προς αναζήτηση είτε διεθνούς προστασίας, ανθρωπιστικού καταφυγίου είτε ευκαιριών εργασίας, εκπαίδευσης, έρευνας ή επενδύσεων· η νόμιμη μετανάστευση αποτελεί έναν από τους τέσσερις πυλώνες της διαχείρισης της μετανάστευσης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση του 2015 και τέτοια μέτρα όχι μόνο θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων οικονομικών, κοινωνικών και δημογραφικών προκλήσεων και της έλλειψης εργαζομένων στην ΕΕ, αλλά αποτελούν επίσης σημαντικό στοιχείο της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων·

52. ζητεί από την Επιτροπή να απλοποιήσει περαιτέρω και να επιταχύνει τις διαδικασίες χρηματοδότησης, καθώς και να δώσει στις περιφέρειες και τις πόλεις άμεση πρόσβαση στους οικονομικούς πόρους που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων και την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών·

53. καλεί την Επιτροπή να βοηθήσει στη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών που έχει επισημάνει η ΕτΠ στον τομέα της απορριζοσπαστικοποίησης των μαχητών που επιστρέφουν και της πρόληψης εκ νέου ριζοσπαστικοποίησης·

54. υπογραμμίζει ότι τα προγράμματα στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) θα πρέπει να εφαρμόζονται κυρίως από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και, για τον σκοπό αυτό, πρέπει να καθιερωθεί καλύτερη συνεργασία με τις εθνικές αρχές διαχείρισης·

55. ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει την ενίσχυση της χρηματοδότησης από το Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την Αφρική και να προαγάγει την επιχειρησιακή συνεργασία με εταιρείες από τη Βόρεια Αφρική σχετικά με τη διαχείριση της μετανάστευσης·

Σταθερότητα και συνεργασία εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης

56. τονίζει τη συγκεκριμένη συμβολή της ΕτΠ μέσω των Μικτών Συμβουλευτικών Επιτροπών (ΜΣΕ) της και των ομάδων εργασίας (ΟΕ) της με τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, στον στόχο της πολιτικής διεύρυνσης της Επιτροπής όσον αφορά την προώθηση της σταθερότητας και της ευημερίας· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να συνδιοργανώνει την ετήσια Ημέρα για τη διεύρυνση, μαζί με την ΕτΠ·

57. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να επιτελεί πρόοδο στο ζήτημα των ασυνόδετων ανήλικων μεταναστών, η διαχείριση του οποίου εμπίπτει κατ' αρχήν στην αρμοδιότητα των περιφερειών, και την καλεί να προωθήσει στα κράτη μέλη μια αλληλέγγυα κατανομή των επιβαρύνσεων και των ευθυνών σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ προσβλέπει με ανυπομονησία στη νέα συνολική στρατηγική της Επιτροπής, που θα εφαρμοστεί ως συνέχεια στο πρόγραμμα δράσης για τους ασυνόδευτους ανήλικους (2010-2014), έτσι ώστε να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση των αγνοουμένων ή των ασυνόδετων παιδιών·

58. επαναβεβαιώνει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην καταπολέμηση της διαφθοράς και την εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου στην κοινωνία, προτρέποντας να δοθεί μεγαλύτερη στήριξη στην αποκέντρωση, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τις μεταρρυθμίσεις στην τοπική αυτοδιοίκηση στις γειτονικές χώρες·

59. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει περαιτέρω τη συνεργασία από τη βάση στην κορυφή με επαρκείς διοικητικούς και οικονομικούς πόρους, επαναλαμβάνοντας την ανάγκη να αναπτυχθούν νέα εργαλεία για την ανάπτυξη ικανοτήτων στις υπό ένταξη χώρες και στις χώρες της ΕΠΓ ενόψει της επείγουσας ανάγκης αντικατάστασης της πρώην Τοπικής Διοικητικής Διευκόλυνσης·

60. καλεί την Επιτροπή να εντείνει τη συνεργασία με την Ευρωμεσογειακή Περιφερειακή και Τοπική Συνέλευση (ΕΠΤΣ), τη Διάσκεψη των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (CORLEAP/ΔΤΠΑΑΕΣ) και την ειδική ομάδα για την Ουκρανία της ΕτΠ, ιδιαίτερα κατά την υλοποίηση περιφερειακών προγραμμάτων και νέων πρωτοβουλιών·

61. χαιρετίζει τη στήριξη της Επιτροπής για την πρωτοβουλία της Λευκωσίας, με το πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων της να αποσκοπεί στην ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των δήμων της Λιβύης μέσω διμερούς συνεργασίας με τις ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές·

62. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω τον αυξανόμενο ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως ενεργών φορέων και εταιρών αναπτυξιακής συνεργασίας, ιδίως στο πλαίσιο της πρότασης για μια νέα ευρωπαϊκή συναίνεση για την ανάπτυξη και του μέλλοντος της συμφωνίας εταιρικής σχέσης Αφρικής, Καραϊβικής και του Ειρηνικού-ΕΕ·

63. χαιρετίζει την προτεινόμενη δέσμη μέτρων του Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου για την Αφρική και τις γειτονικές χώρες της ΕΕ που στοχεύει στην κινητοποίηση των επενδύσεων και την τόνωση της δημιουργίας θέσεων εργασίας στις χώρες εταίρους και καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ΕτΠ στην εκπόνηση του σχεδίου ως εκπρόσωπο των απόψεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ΕΕ·

64. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για μια ολοκληρωμένη στρατηγική της ΕΕ στις διεθνείς πολιτισμικές σχέσεις· στο πλαίσιο αυτό, τονίζει την προστιθέμενη αξία τού να δοθεί προτεραιότητα στην περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτιστικής διπλωματίας με στόχο την καθιέρωσή της στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ·

Ιθαγένεια, διακυβέρνηση και βελτίωση της νομοθεσίας

65. προσβλέπει σε πλήρη συμμετοχή της στις μελλοντικές συζητήσεις για τον τρόπο βελτίωσης της δημοκρατικής διακυβέρνησης και της αποτελεσματικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα πρέπει να ξεκινήσει με τη Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης· υπενθυμίζει την ανάγκη συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών μέσω της ΕτΠ σε οποιαδήποτε επίσημα μέτρα μπορεί να προβλεφθούν για τη μεταρρύθμιση των συνθηκών της ΕΕ·

66. επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό να εξακολουθήσει να προωθείται η ισότητα ανδρών και γυναικών σε όλες τις πολιτικές της Επιτροπής·

67. επικροτεί τη δέσμευση της Επιτροπής να διοργανώσει πανευρωπαϊκή εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματα του πολίτη της ΕΕ και να προτείνει πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στο να βοηθήσουν τους πολίτες να ψηφίσουν και να θέσουν υποψηφιότητα στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2019·

68. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για την αναθεώρηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου της Πρωτοβουλίας των Ευρωπαίων Πολιτών (ΠΕΠ) ώστε να καταστεί πιο προσιτό και φιλικό προς τον χρήστη και, ιδίως, να βελτιωθούν οι διατάξεις σχετικά με την παρακολούθηση των επιτυχημένων ΠΕΠ, προκειμένου να αξιοποιηθεί το πλήρες δυναμικό του μέσου αυτού για την κινητοποίηση των πολιτών·

69. υπενθυμίζει ότι το πρόγραμμα για τη βελτίωση της νομοθεσίας πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με το πνεύμα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τονίζει τον ιδιαίτερο ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε μια σειρά από τομείς που επηρεάζονται από τη νομοθεσία της ΕΕ, καθώς και τον ρόλο τους ως οι φορείς που εφαρμόζουν την εν λόγω νομοθεσία και διαχειρίζονται κονδύλια της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι οι συγκεκριμένες ευθύνες τους, τούς παρέχουν καλές ευκαιρίες για την αξιολόγηση των υφιστάμενων ρυθμιστικών πλαισίων και τον εντοπισμό πιθανών αλλαγών·

70. καλεί την Επιτροπή να διενεργεί αξιολογήσεις εδαφικού αντικτύπου (ΤΙΑ) ως συνήθη πρακτική στην αξιολόγηση των επιπτώσεων της νομοθεσίας που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν ασύμμετρες εδαφικές επιπτώσεις, καθώς και στο ευρύτερο πρόγραμμα για τη βελτίωση της νομοθεσίας·

71. προσδοκά ακόμα στενότερη συνεργασία με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην παρακολούθηση της επικοινωνικότητας·

72. αναθέτει στον Πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στη Μαλτεζική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ και στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Βρυξέλλες 22 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το κράτος δικαίου στην ΕΕ από τοπική και περιφερειακή σκοπιά»

(2017/C 272/02)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ),

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2014 με τίτλο «Ένα νέο πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση του κράτους δικαίου» [COM(2014) 158], και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ και των κρατών μελών συνεργουμένων στα πλαίσια του Συμβουλίου με θέμα την εξασφάλιση του σεβασμού του κράτους δικαίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2014,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της, της 12ης Φεβρουαρίου 2015, με θέμα «Ο ρόλος των αυτοδιοικητικών αρχών στην πολυεπίπεδη προστασία του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση»,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2016, στο οποίο διατυπώνονται συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 4 παράγραφος 3 και το άρθρο 5 της ΣΕΕ για την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας,
1. εκφράζει την ανησυχία της για μια σειρά εξελίξεων κατά τη διάρκεια των πρόσφατων ετών, τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε παγκόσμια κλίμακα, οι οποίες απειλούν το κράτος δικαίου, έναν θεμελιώδη πυλώνα της δημοκρατίας·
 2. επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θεμελιώνεται σε κοινή δέσμη βασικών αξιών, που συμπεριλαμβάνουν τον σεβασμό της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, όπως ορίζεται στο Άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)·
 3. αναμένει από τα κράτη μέλη να τηρούν την υποχρέωσή τους να σέβονται τις εν λόγω αξίες, δεδομένου ότι αυτές αποτελούν τη βάση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, και ιδίως μεταξύ των πολιτών και όλων των επιπέδων διακυβέρνησης·
 4. επισημαίνει επίσης ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και το Συμβούλιο της Ευρώπης, έχουν κατά καιρούς επιβεβαιώσει ότι το κράτος δικαίου προϋποθέτει, τουλάχιστον, τη συμμόρφωση με τις ακόλουθες αρχές: νομιμότητα, διαφάνεια, λογοδοσία, διάκριση των εξουσιών, δημοκρατική και πλουραλιστική διαδικασία για την έκδοση των νόμων, ασφάλεια δικαίου, απαγόρευση της αυθαιρέσας των εκτελεστικών εξουσιών, ανεξαρτησία και αμεροληψία των δικαστηρίων, αποτελεσματικός δικαστικός έλεγχος, σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ισότητα έναντι του νόμου, ελευθερία έκφρασης και ελευθερία του συνέρχεσθαι·
 5. τονίζει ωστόσο ότι τα υφιστάμενα μέσα έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή για την εξασφάλιση της πλήρους εφαρμογής και επιβολής αυτών των αρχών·
 6. υπογραμμίζει κατά συνέπεια ότι ο τρόπος με τον οποίο οι πολίτες βιώνουν το κράτος δικαίου σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι εξίσου σημαντικός με τον τρόπο με τον οποίο το βιώνουν σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο·
 7. επισημαίνει ότι υφίστανται σχεδόν εκατό χιλιάδες υποεθνικές αρχές στην ΕΕ, οι οποίες επωμίζονται μεγάλο μέρος της ευθύνης για την εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στις σχέσεις τους με τους πολίτες σε όλη τους την ποικιλομορφία·
 8. θεωρεί ότι το διακύβευμα είναι υψηλότερο από ποτέ όσον αφορά τον εφοδιασμό της ΕΕ με αποτελεσματικό μηχανισμό κράτους δικαίου: σε μια συγκυρία μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος ασφάλειας για την Ευρώπη και αποχώρησης ενός εκ των κρατών μελών της, η ΕΕ πρέπει να καταστεί πιο συνεκτική, με βάση την αντίληψη ότι η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη δεν είναι μονόδρομος. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις αμοιβαίες υποχρεώσεις τους και να προασπίζονται το ευρωπαϊκό εγχείρημα ως μια οντότητα βασισμένη σε αξίες, απέναντι σε ένα αναδυόμενο πανευρωπαϊκό κίνημα που θέτει υπό αμφισβήτηση τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρώπης·
 9. τονίζει ότι, για την προάσπιση του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, είναι ζωτικής σημασίας η συμμετοχή δραστήριων, ανεξάρτητων και πλουραλιστικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ΜΚΟ στις δημοκρατικές διαδικασίες και στην εποπτεία της ορθής διενέργειας των ελέγχων και της τήρησης των ισορροπιών όσον αφορά τους κρατικούς θεσμούς και τις εξουσίες·

10. επισημαίνει ότι, παρότι οι συστάσεις για το κράτος δικαίου δυνάμει του Πλαισίου του 2014 παραμένουν σε ισχύ, το Πλαίσιο δεν έχει οδηγήσει μέχρι στιγμής σε απτά αποτελέσματα. Είναι ιδιαίτερα λυπηρό ότι το Πλαίσιο για το κράτος δικαίου παρέχει καθοδήγηση για «εποικοδομητικό διάλογο» μεταξύ της Επιτροπής και του ενδιαφερομένου κράτους μέλους, χωρίς ωστόσο να προβλέπει τη συμμετοχή, στο πρωιμότερο δυνατό στάδιο, των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, αλλά και της κοινωνίας των πολιτών. Είναι δε ακόμη πιο λυπηρό αν ληφθεί υπόψη ότι τα όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιστούν πάντοτε σαφές ότι –ενόσω βρίσκονται σε εξέλιξη διαδικασίες με την κυβέρνηση ενός δεδομένου κράτους μέλους– δεν προτίθενται να απομονώσουν τη συγκεκριμένη χώρα και ότι εξακολουθούν να επιθυμούν την ανάπτυξη συνεργασίας με την κοινωνία του εν λόγω κράτους·

11. προσυπογράφει, συνεπώς, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2016, στο οποίο διατυπώνονται συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα που θα ενσωματώνει τα υφιστάμενα μέσα, και ζητεί την εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης·

12. τονίζει ότι ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να είναι αντικειμενικός, να βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία και πραγματικά περιστατικά, σε δίκαιη αξιολόγηση, καθώς και στην αρχή της ίσης μεταχείρισης όλων των κρατών μελών, και να συνάδει με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

13. προσδοκά ότι ο εν λόγω μηχανισμός θα προβλέπει, αφενός, την πλήρη συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στον διάλογο μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και θα της παρέχει, αφετέρου, τη δυνατότητα να παραπέμψει ζητήματα απευθείας στην Επιτροπή σε περίπτωση που αντιληφθεί ότι απειλείται το κράτος δικαίου·

14. επισημαίνει ότι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται για τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες βάσει των κριτηρίων της Κοπεγχάγης εξακολουθούν να ισχύουν για τα κράτη μέλη μετά την προσχώρησή τους στην ΕΕ, δυνάμει του άρθρου 2 της ΣΕΕ· ως εκ τούτου, εκτιμά ότι όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης στο σύνολο των κρατών μελών θα πρέπει να υπόκεινται σε συνεχείς αξιολογήσεις σύμφωνα με τον εν λόγω μηχανισμό προκειμένου να επαληθευτεί η αδιάλειπτη συμμόρφωσή τους προς τις βασικές αρχές της ΕΕ όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου·

15. τονίζει ότι το οργανωμένο έγκλημα και η διαφθορά υπονομεύουν τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου και οδηγούν σε σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές στρεβλώσεις. Ο νέος μηχανισμός θα πρέπει να προβλέπει την καλύτερη εφαρμογή και επιβολή των διεθνών και ενωσιακών προτύπων, αντιμετωπίζοντας τις ελλείψεις και τους φραγμούς που παρεμποδίζουν την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η ανάληψη ισχυρής δέσμευσης εκ μέρους των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών είναι καθοριστικής σημασίας προκειμένου να ενθαρρυνθούν έμπρακτα βήματα για την καταπολέμηση της διαφθοράς και να καταστούν βιώσιμες και μη αναστρέψιμες οι προσπάθειες πάταξης της διαφθοράς. Η νομοθεσία κατά της διαφθοράς πρέπει να εφαρμόζεται ισότιμα σε όλους και να επιβάλλεται σε κάθε επίπεδο διακυβέρνησης προκειμένου να διασφαλιστεί η εμπιστοσύνη των πολιτών, της κοινωνίας των πολιτών και των δημοσίων αρχών στα νομικά συστήματα των κρατών μελών της ΕΕ·

16. εκφράζει την ανησυχία της ότι οι συστάσεις για το Κράτος Δικαίου ενδέχεται να ενθαρρύνουν φωνές που ζητούν την εισαγωγή πολιτικών προϋποθέσεων. Η Επιτροπή των Περιφερειών αντιτίθεται σθεναρά στην ιδέα της ομηρίας τοπικών και περιφερειακών αρχών από τις πολιτικές που ακολουθούν οι εθνικές κυβερνήσεις, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε διακοπή της χρηματοδότησης της ΕΕ σε δήμους και περιφέρειες· στηρίζει, παρόλα αυτά, τις διατάξεις που περιέχονται στις Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης για τη διακοπή της χρηματοδότησης σε περίπτωση παραβίασης του κράτους δικαίου από τοπικές και περιφερειακές αρχές·

17. επισημαίνει ότι η περιστολή της ελευθεροτυπίας και της πολυφωνίας, καθώς και η χειραγώγηση της ενημέρωσης που διευκολύνθηκε από την ανάπτυξη των σύγχρονων τεχνολογιών και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην άσκηση της δημοκρατίας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η υπό εξέλιξη επανεξέταση της Οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ΟΥΟΜ) είναι συνεπώς ιδιαίτερα σημαντική. Όπως επισημαίνει η ΕτΠ, αυτή θα πρέπει να διασφαλίζει τα εξής:

— το γεγονός ότι η ανεξαρτησία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, τόσο έναντι των δημόσιων αρχών όσο και των φορέων του οπτικοακουστικού τομέα και των πολιτικών κομμάτων, αποτελεί τη βάση της ρύθμισης των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών μέσων, την οποία κάθε κράτος μέλος οφείλει να εξασφαλίζει πάση θυσία και η οποία συνιστά την πρωταρχική εγγύηση της ποικιλομορφίας της ενημέρωσης και της πολυφωνίας της αγοράς των μέσων επικοινωνίας του ενωσιακού, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου·

— τη διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία των υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων·

— τον καθορισμό του ρόλου των παρόχων πλατφόρμας τόσο στην ΟΥΟΜ όσο και στην οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο·

— τη διαμόρφωση γενικών κατευθυντηρίων γραμμών και συστάσεων για τους παρόχους μέσων κοινωνικής δικτύωσης και άλλων δημοσίων πλατφορμών, με σκοπό τον περιορισμό της διάδοσης αναξιόπιστων και ψευδών πληροφοριών από μη διασταυρωμένες πηγές –των λεγομένων «ψευδών ειδήσεων» και «εναλλακτικών γεγονότων»– διότι αποτελούν απειλή για τη δημοκρατία, ιδίως σε προεκλογικές περιόδους·

18. αναθέτει στον Πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στη Μαλτέζικη Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, καθώς και στο Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Βρυξέλλες, 24 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι επιπτώσεις που έχει στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές η πρόθεση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση»

(2017/C 272/03)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

— έχοντας υπόψη το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος που πραγματοποιήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο στις 23 Ιουνίου 2016,

1. Υπενθυμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αποτελεί το μεγαλύτερο πολιτικό επίτευγμα στην Ιστορία με μέλημα τη διασφάλιση της ειρήνης, της δημοκρατίας και της ευημερίας για τους πολίτες της και παραμένει το καλύτερο μέσο που διαθέτουν τα κράτη μέλη της για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων· ως εκ τούτου, η ενδυνάμωση της ενότητάς της και η προαγωγή των συμφερόντων της θα πρέπει να καταστεί πρωταρχικός μας στόχος·
2. Υπενθυμίζει ότι η συμφωνία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να είναι απολύτως συμβατή με τις Συνθήκες της ΕΕ και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και καλεί τα υπόλοιπα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να αντιμετωπίσουν την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση ως ευκαιρία που θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την οικοδόμηση μιας δικαιότερης, καλύτερης και περισσότερο συμμετοχικής ΕΕ, βασιζόμενης στην προώθηση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·
3. Επισημαίνει ότι η ΕΕ θα χρειαστεί να συνεργαστεί με την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, τις αποκεντρωμένες διοικήσεις του και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης του για τον καθορισμό αμοιβαία επωφελών μορφών συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα επιτυχημένα παραδείγματα·
4. Υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να έχουν θετική συμβολή στην επίτευξη μιας οικοδομητικής και βιώσιμης μελλοντικής συνεργασίας μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ·
5. Ως συνέλευση των τοπικών και των περιφερειακών εκπροσώπων της ΕΕ, προτίθεται να συνεισφέρει στη στήριξη της διαπραγματευτικής διαδικασίας και να εγκύψει στις αναμενόμενες επιπτώσεις της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου σε όλες τις εκφάνσεις του πολιτικού της έργου. Σε αυτό το πλαίσιο, θα επιδιώξει ενεργά την ενίσχυση του διαλόγου με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές που επηρεάζονται περισσότερο από την εν λόγω διαδικασία, προκειμένου να παρασχεθεί στον διαπραγματευτή της ΕΕ πλήρης εικόνα της εξελισσόμενης κατάστασης σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο·
6. Ζητεί να επιτευχθεί, το συντομότερο δυνατόν, συμφωνία σχετικά με τις αρχές μιας ομαλής αποχώρησης η οποία θα παρείχε στους πολίτες, τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και τις επιχειρήσεις τη βεβαιότητα που τους αξίζει και θα αποτελούσε, εν προκειμένω, απαραίτητη προϋπόθεση για τη μελλοντική σχέση μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου. Εντούτοις, παρατηρεί ότι το άρθρο 50 δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να αποσύρει την κοινοποιημένη πρόθεσή του να αποχωρήσει από την ΕΕ, αρκεί οι προθέσεις του να είναι ειλικρινείς και όχι παρελκυστικό μέσο επανεκκίνησης της διетуός προθεσμίας ή διαπραγματευτικό μέσο εξασφάλισης παραχωρήσεων·
7. Επισημαίνει ότι η επίσημη ανακοίνωση της ενεργοποίησης του άρθρου 50 και της συναφούς διетуός προθεσμίας θα αποφασιστεί από τα κράτη μέλη στις 29 Μαρτίου 2017. Εν προκειμένω, υπογραμμίζει ότι το αποτέλεσμα των πολύπλοκων διαπραγματεύσεων —τόσο ως προς την αποχώρηση από την ΕΕ όσο και για τις ρυθμίσεις της μελλοντικής σχέσης του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ— πρέπει να τεθεί προς έγκριση βάσει των κατάλληλων δημοκρατικών διαδικασιών, πριν από την έναρξη της ισχύος του·
8. Θεωρεί ότι η μελλοντική σχέση μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου θα πρέπει να βασιστεί σε ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, σε ίσους όρους ανταγωνισμού, καθώς και σε αποτελεσματικούς μηχανισμούς επιβολής, και να μην προλείπει επί ουδενί το έδαφος για τη διάλυση της ενιαίας αγοράς και την κατάργηση των τεσσάρων ελευθεριών κυκλοφορίας·
9. Τονίζει ότι δεν μπορεί να υπάρξει συμφωνία μεταξύ μιας τρίτης χώρας και της ΕΕ, η οποία να είναι προτιμότερη από την ιδιότητα του μέλους της ΕΕ·
10. Προτρέπει τα μέρη που θα αναλάβουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συμφωνία αποχώρησης να δώσουν προτεραιότητα σε συγκεκριμένα μέτρα που προασπίζουν τα κεκτημένα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ που διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και των πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου που ζουν και εργάζονται σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, βάσει των αρχών της αμοιβαιότητας και της αποφυγής διακρίσεων·
11. Υπογραμμίζει ότι πρέπει να βρεθεί αποδεκτή λύση για τη μελλοντική σχέση μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ, προκειμένου να προληφθεί η ενδεχόμενη παρεμπόδιση των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και πολιτικών δεσμών τους λόγω των συννοριακών ρυθμίσεων·

12. Τονίζει ότι τα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας θα πρέπει να παραμείνουν ανοικτά σε όλες τις αποκεντρωμένες διοικήσεις και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης του Ηνωμένου Βασιλείου και μετά το 2020. Επισημαίνει ότι ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για τον σκοπό αυτό·
13. Εκτιμά ότι η συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στις περιοχές της Θάλασσας της Ιρλανδίας, της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας χρήζει ιδιαίτερης προσοχής·
14. Επιθυμεί την εξεύρεση μιας πρακτικής λύσης με την οποία θα αναγνωρίζεται η εντελώς ιδιαίτερη κατάσταση που επικρατεί στα χερσαία σύνορα μεταξύ της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ιρλανδίας. Τονίζει ότι επί 25 και πλέον έτη, η ΕΕ διαδραμάτισε μείζονα ρόλο στη διασυνοριακή συνεργασία, ιδίως μεταξύ των τοπικών αρχών της Ιρλανδίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, ειδικότερα μέσω των προγραμμάτων INTERREG και PEACE. Καλεί τη Συνέλευση της Βόρειας Ιρλανδίας και τις τοπικές αρχές εκατέρωθεν των συνόρων να συνεχίσουν να εργάζονται για τη διασφάλιση της ειρήνης και της ευημερίας·
15. Ευελπιστεί ότι η περιφέρεια της Ανδαλουσίας –και δη οι εργαζόμενοι της κοινότητας Κάμπο ντε Γιβραλτάρ– δεν θα πληγούν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεδομένης της μεγάλης κοινωνικής και οικονομικής αλληλεξάρτησης με την εν λόγω περιοχή·
16. Αναμένει ότι όλες οι νομικές δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο ως κράτος μέλος θα αποτελέσουν τμήμα ενός εφάπαξ δημοσιονομικού διακανονισμού ο οποίος θα πρέπει να υπολογισθεί βάσει των επίσημων λογιστικών στοιχείων της ΕΕ και να συμπεριληφθεί στη συμφωνία αποχώρησης. Σε αυτό το πλαίσιο, ζητεί να αξιολογηθεί ο δημοσιονομικός αντίκτυπος της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στις περιφέρειες και τις τοπικές αρχές των υπολοίπων κρατών μελών σε κάθε τομέα πολιτικής της ΕΕ·
17. Σημειώνει ότι η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΑΠ), θα έχει αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της ΕΕ και, ως εκ τούτου, προτείνει η εν λόγω μεταβολή του προϋπολογισμού να αξιοποιηθεί ως ευκαιρία για τη ριζική μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού της ΕΕ, με συνεκτίμηση των αναγκών των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·
18. Τονίζει με έμφαση ότι οι συνέπειες της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στην πολιτική συνοχής της ΕΕ θα εξαρτηθούν από τη χρονική στιγμή κατά την οποία θα τεθεί σε ισχύ η εν λόγω αποχώρηση και από τη μορφή που θα λάβει η μελλοντική σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο, ιδίως όσον αφορά την ενδεχόμενη αλλαγή κατηγορίας ορισμένων περιφερειών. Σε κάθε περίπτωση, η πτώση του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ της ΕΕ δεν πρέπει να ζημιώσει ορισμένες περιφέρειες, μόνο και μόνο επειδή το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ τους θα έχει αυξηθεί τεχνητά σε σχέση με τον ενωσιακό μέσο όρο·
19. Υπογραμμίζει ότι η ΕΕ των 27 θα πρέπει να παρακολουθήσει στενά τη διαδικασία κατάρτισης του νομοσχεδίου *Great Repeal Bill* (για την κατάργηση του Νόμου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), δεδομένου ότι η αποδιάρθρωση της νομοθεσίας της ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο θέτει ζήτημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, αφενός, και διατήρησης δικαίων κανόνων για τα πρότυπα και τον ανταγωνισμό, αφετέρου·
20. Επισημαίνει ότι η ενωσιακή θάλασσα και αλιευτική πολιτική συγκαταλέγονται μεταξύ των πολιτικών της ΕΕ που επηρεάζονται περισσότερο από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου και ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις πιθανές διευθετήσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων σε όλες τις ενδιαφερόμενες περιφέρειες και τοπικές αρχές. Ζητεί όλα τα συναφή μέτρα να λαμβάνουν υπόψη τα ιστορικά αλιευτικά δικαιώματα των γειτονικών λιμένων, περιφερειών και χωρών και να παρέχουν ασφάλεια στην τοπική αλιεία, η οποία αποτελεί τον πυρήνα των παράκτιων κοινοτήτων·
21. Ανησυχεί για τις ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις της μείωσης των κονδυλίων για την ΚΓΠ στους γεωργούς και τις αγροτικές περιοχές ολόκληρης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης πιθανώς και της προστασίας της βιοποικιλότητας. Επισημαίνει ότι η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου θα μπορούσε να έχει σημαντικές επιπτώσεις στη γεωργία και την παραγωγή τροφίμων και, ως εκ τούτου, στις τοπικές κοινότητες, ιδίως της νήσου της Ιρλανδίας, και επιθυμεί τη δέουσα εξέταση των εν λόγω θεμάτων κατά τις διαπραγματεύσεις·
22. Καλεί τα μέρη της συμφωνίας αποχώρησης να εξετάσουν το ενδεχόμενο υιοθέτησης προσωρινών ρυθμίσεων για την ελαχιστοποίηση τυχόν διαταραχής των υφιστάμενων μακροχρόνιων έργων Ε&Α και, κατ' επέκταση, των τοπικών οικονομιών·
23. Σημειώνει ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσον τα τρέχοντα ενεργειακά έργα του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδίως εκείνα που έχουν δρομολογήσει οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ή εκείνα που είναι προσανατολισμένα προς αυτές με σκοπό τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τη βιώσιμη παροχή ενέργειας, θα παραμείνουν επιλέξιμα για χρηματοδότηση από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», το ΕΤΣΕ και την ΕΤΕπ, καθώς και τι είδους μεταβατικές ρυθμίσεις θα ήταν απαραίτητο να υιοθετηθούν ως αποτέλεσμα της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·

24. Καλεί τα μέρη της συμφωνίας αποχώρησης να εξετάσουν τις πιθανές επιπτώσεις της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στα προγράμματα της ΕΕ για τη νεολαία, την εκπαίδευση» και την Ε&Α και τα προτρέπει να εξετάσουν ενδεδειγμένες λύσεις σύμφωνα με τη λεγόμενη προσέγγιση «χώρες-εταίροι», η οποία προβλέπει τη συμπερίληψη τρίτων χωρών βάσει διμερών συμφωνιών με την ΕΕ. Εν προκειμένω, καλεί τα διαπραγματευόμενα μέρη να διευκολύνουν τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου σε μελλοντικά προγράμματα της ΕΕ —συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν την έρευνα, την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, τον πολιτισμό, τη διά βίου μάθηση, τη νεολαία, την ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση ή τη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα— παρομοίως με αυτό που συμβαίνει σήμερα σε χώρες όπως η Νορβηγία ή η Ισλανδία. Υπενθυμίζει ότι οι ανταλλαγές φοιτητών (εντός και εκτός του πλαισίου του προγράμματος ERASMUS) αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης, από την οποία έχουν επωφεληθεί σε εντυπωσιακό βαθμό τόσο τα πανεπιστήμια της ΕΕ όσο και τα πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου. Συνεπώς, σε κάθε μελλοντική συμφωνία, θα πρέπει να επιδιωχθεί η διατήρηση του ενεργού ρόλου των πανεπιστημίων του Ηνωμένου Βασιλείου σε αυτό το πλαίσιο, πράγμα το οποίο αποφέρει επίσης τεράστια οφέλη στις τοπικές και τις περιφερειακές οικονομίες.

25. Επισημαίνει ότι είναι προς το συμφέρον των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να προβλεφθεί μόνιμη και συγκροτημένη συνεργασία με τις υποεθνικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, μετά την αποχώρησή του από την ΕΕ. Σημειώνει, ως προς αυτό, ότι η ΕτΠ βρίσκεται στην πλέον κατάλληλη θέση για να επινοήσει και να εφαρμόσει θεσμικούς μηχανισμούς με στόχο την προώθηση τακτικών διαβουλεύσεων και επαφών με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα αποκεντρωμένα κοινοβούλια και τις συνελεύσεις του Ηνωμένου Βασιλείου. Τονίζει επίσης την ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων με το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα συναφή δίκτυα τοπικών και περιφερειακών αρχών, εκεί όπου οι τοπικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου εξακολουθούν να εκπροσωπούνται.

26. Υπενθυμίζει ότι, ακόμη και αν η ΕτΠ δεν έχει επίσημο ρόλο στις διαπραγματεύσεις, είναι σαφές ότι ορισμένα από τα μέλη της —σύμφωνα με το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο υπάγονται— θα έχουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν επίσημες θέσεις, τουλάχιστον όσον αφορά τις ρυθμίσεις σχετικά με τη μελλοντική σχέση μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ, μεταξύ άλλων, και στον τομέα του εμπορίου.

27. Αναθέτει στον Πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον επικεφαλής διαπραγματευτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στους συντονιστές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το Brexit, στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, στις συνελεύσεις και τις αρχές των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και στη Μάλτεζικη Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 24 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

122η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 22-23 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια βιώσιμη πολιτική τροφίμων της ΕΕ που να δημιουργεί θέσεις εργασίας και ανάπτυξη στις περιφέρειες και τις πόλεις της Ευρώπης»

(2017/C 272/04)

Εισηγητής: Arno Kompatscher (Π/ΕΡΡ), πρόεδρος της αυτόνομης επαρχίας Μπολτσάνο και περιφερειακός σύμβουλος

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

Μια κοινή και μακροπρόθεσμη προοπτική σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής

1. Ζητά μια ολοκληρωμένη, βιώσιμη πολιτική τροφίμων της ΕΕ που να έχει χαραχθεί με δημοκρατικό τρόπο, να έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με ένα κοινό και μακροπρόθεσμο όραμα, με βάση τις πιο πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις και σύμφωνα με μια προσέγγιση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, η οποία να καλύπτει την παραγωγή τροφίμων και τη διατροφή με πιο ολοκληρωμένο τρόπο, με την προώθηση πιο βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης, με τη διασύνδεση των διαφόρων πολιτικών τομέων, όπως, μεταξύ άλλων, η παραγωγή τροφίμων, η γεωργία, το περιβάλλον, η υγεία, η πολιτική για τους καταναλωτές, η απασχόληση και η αγροτική ανάπτυξη, η δημιουργία θέσεων εργασίας και με την επίτευξη ανάπτυξης στις περιφέρειες και στις πόλεις της Ευρώπης. Επίσης, καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δρομολογήσουν μαζί με την ΕτΠ ένα πειραματικό κοινό έργο με σκοπό να διευκολυνθεί η ανάπτυξη μιας βιώσιμης πολιτικής τροφίμων της ΕΕ·

2. αναδεικνύει την ανάγκη να εξερευνηθεί μια ισορροπία μεταξύ της διατήρησης των απαραίτητων ισορροπιών προκειμένου να αποφευχθεί η υιοθέτηση μιας προσέγγισης «ενιαίας αντιμετώπισης» για την πολιτική τροφίμων, από τη μία πλευρά, και της εθνικοποίησής της, από την άλλη. Η ενίσχυση τη ρυθμιστικής συνοχής θα συμβάλλει στη διαφύλαξη της ασφάλειας των καταναλωτών, στην αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην τήρηση της αρχής της επικουρικότητας·

3. τονίζει τη σημασία της κάθετης ολοκλήρωσης των πολιτικών τροφίμων με βάση κριτήρια βιωσιμότητας ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Είναι ευρέως γνωστό ότι τα συστήματα τροφίμων και τα συναφή θέματα (περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά) έχουν μια ειδική και τοπική διάσταση. Υπάρχει, επομένως, ένας καίριος ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν οι πόλεις και οι περιφέρειες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων των συστημάτων τροφίμων, και αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη χάραξη μιας βιώσιμης πολιτικής τροφίμων της ΕΕ·

4. υπογραμμίζει τη σημασία του καθορισμού ενός πανευρωπαϊκού οράματος και μιας στρατηγικής για ασφαλή, σίγουρο και βιώσιμο εφοδιασμό τροφίμων από πλευράς ποιότητας, οικονομικής προστότητας και ποσότητας, με βάση κριτήρια βιωσιμότητας. Μια τέτοια πολιτική τροφίμων της ΕΕ θα πρέπει να βασίζεται σε μια σφαιρική προσέγγιση, αναγνωρίζοντας τον παγκόσμιο χαρακτήρα των αλυσίδων εφοδιασμού τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, της μεταποίησης τροφίμων, του περιβάλλοντος και της υγείας. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι το σύνολο της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ και τα οικονομικά κίνητρα συνάδουν με αυτό το όραμα και αυτή τη στρατηγική·

5. επαναλαμβάνει το αίτημά της για μια πολιτική τροφίμων της ΕΕ που να προωθεί βιώσιμους τρόπους παραγωγής στην ευρωπαϊκή γεωργία, με σκοπό την ανάπτυξη των διατομεακών συνεργειών για τα τρόφιμα και το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της γεωργικής και της αλιευτικής πολιτικής, της πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια, της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής για την έρευνα ⁽¹⁾.

6. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι αξίες των οικοσυστημάτων δεν συνυπολογίζονται δεόντως στις αποφάσεις που αφορούν τους φυσικούς πόρους. Το περιβαλλοντικό κόστος σήμερα εξωτερικεύεται στην παραγωγή τροφίμων, πράγμα που οδηγεί σε μια κατάσταση όπου τα τρόφιμα που παράγονται με πιο βιώσιμο τρόπο φαίνεται να είναι πιο ακριβά, κυρίως λόγω του υψηλότερου κόστους παρασκευής· αντιθέτως, η έννοια των υπηρεσιών οικοσυστήματος προσφέρει μια σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη ενός πλαισίου πολιτικής που να υποστηρίζει τη λογική χρήση της βιοποικιλότητας και άλλων φυσικών πόρων. Επί του παρόντος, τα έξοδα που συνδέονται με ασθένειες σχετικές με τη διατροφή, καθώς και με την υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων, του εδάφους, της άγριας πανίδας και του κλίματος, θεωρούνται *εξωτερικοί παράγοντες*. Ως εκ τούτου, τα έξοδα αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη στην τελική τιμή των τροφίμων, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι καταβάλλονται έμμεσα (και συχνά ασυνείδητα) από το σύνολο της κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει την εφαρμογή μέτρων που να επιτρέπουν την απεικόνιση της πραγματικής τιμής των τροφίμων, προκειμένου να δοθούν κίνητρα για μια βιώσιμη οικονομία·

7. επαναλαμβάνει την ανάγκη να ενισχυθούν οι διασυνδέσεις μεταξύ των διάφορων τομέων που σχετίζονται με τα τρόφιμα, όπως η ενέργεια, η δασοκομία, οι θαλάσσιοι πόροι, το νερό, τα απόβλητα, η γεωργία, η αλλαγή του κλίματος, η επιστήμη και η έρευνα και ορισμένες πτυχές της χρήσης της γης, δεδομένου ότι όλοι τους διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της βιώσιμης ανάπτυξης ⁽²⁾. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την κυκλική οικονομία στην ΕΕ καθώς και άλλα διεθνή πλαίσια χάρη στα οποία να μπορούν να μεγιστοποιηθούν οι δυνατότητες καινοτομίας·

8. υπογραμμίζει τη σημασία συγκεκριμένων εδαφικών περιοχών εντός της ΕΕ για τη συντήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη βιώσιμων συστημάτων τροφίμων, όπως για παράδειγμα οι ορεινές περιοχές με τη μακρά τους παράδοση παραγωγής τροφίμων σε ένα αντίξοο φυσικό περιβάλλον·

9. τονίζει τη σημασία της περαιτέρω αναθεώρησης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) της ΕΕ προκειμένου να δημιουργηθούν κίνητρα, όχι μόνο για τους γεωργούς αλλά και για τους παρασκευαστές τροφίμων να παράγουν με βιώσιμο τρόπο, δηλαδή με την εξασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του μηχανισμού πολλαπλής συμμόρφωσης της ΕΕ, ο οποίος παρέχει στήριξη στο εισόδημα των παραγωγών που τηρούν τα πρότυπα σχετικά με το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων.

10. πιστεύει ότι η τρέχουσα πολιτική στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι σημαντικό να αποτελέσει τμήμα της διαμόρφωσης μιας πιο ολοκληρωμένης πολιτικής τροφίμων με βάση κριτήρια βιωσιμότητας. Εν προκειμένω, είναι σημαντικό να προβλεφθούν μέτρα που να ενθαρρύνουν την παραγωγή αυτών των βιοκαυσίμων χωρίς να ανταγωνίζονται τις καλλιέργειες για διατροφικούς σκοπούς και, ταυτόχρονα, να αποτρέψουν, σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα και με προβλέψιμο τρόπο για τις εταιρείες και τους καλλιεργητές, τη μη βιώσιμη παραγωγή βιοκαυσίμων πρώτης γενιάς που παρασκευάζονται από υλικά κατάλληλα για τρόφιμα και ζωοτροφές, όπως τα φυτικά έλαια·

11. προκειμένου να στηριχθεί η οικονομική μεγέθυνση της ΕΕ, συνιστά την επιδίωξη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών με τρίτες χώρες και άλλες περιοχές του κόσμου που σέβονται την αγροοικολογική παραγωγή στην ΕΕ και που επικεντρώνονται, ως εκ τούτου, κυρίως στις πτυχές του περιβάλλοντος και της βιωσιμότητας. Το μέτρο αυτό θα διασφαλίσει ότι η εφαρμογή αυστηρών απαιτήσεων στην τροφική αλυσίδα της ΕΕ δεν θα οδηγήσει σε μια απλή μετεγκατάσταση της παραγωγής τροφίμων.

12. επαναλαμβάνει την έκκληση του Οργανισμού Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO — UN's Food and Agriculture Organization) για την καλύτερη ενσωμάτωση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών και της ανάπτυξης της ανθεκτικότητας στον γεωργικό τομέα, ιδίως στις περιφέρειες που πλήττονται συχνά από καταστροφές και στις οποίες η γεωργία διαδραματίζει ζωτικό ρόλο·

Ένα υγιές οικοσύστημα που στηρίζει τη γεωργική παραγωγικότητα και ανθεκτικότητα

13. υπογραμμίζει τη σημασία ενός υγιούς, ζωντανού εδάφους, που αποτελεί κείμενο για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Πιο συγκεκριμένα, τα βήματα για την προώθηση της διαφοροποίησης των καλλιεργούμενων ειδών, την προαγωγή της μεγάλης κλίμακας, ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας και την καθιέρωση υψηλότερων προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων θα πρέπει να αποτελέσουν το έμβλημα μιας βιώσιμης πολιτικής τροφίμων της ΕΕ. Η επίτευξη αυτών των βασικών στόχων, θα καταστήσει επίσης δυνατή την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο ευρωπαϊκό εγχείρημα·

⁽¹⁾ Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης μετά το 2013, CdR 65/2012.

⁽²⁾ Ψήφισμα με θέμα «Βιώσιμα τρόφιμα», CdR 3306/2015.

14. υπογραμμίζει την ανάγκη να προαχθεί και να υποστηριχθεί, ακόμη και οικονομικά, η ανάπτυξη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μικρής κλίμακας, ιδίως εκείνων που βρίσκονται σε ευαίσθητες περιοχές και στην περιφέρεια πόλεων. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρής κλίμακας αποτελούν ένα απλό και προσιτό εργαλείο που χρησιμοποιούν οι τοπικές αρχές όταν έχουν να αντιμετωπίσουν πολλά πρακτικά ζητήματα, όπως η κοινωνική ανισότητα, οι περιβαλλοντικές προκλήσεις και τα προβλήματα υγείας. Επιπλέον, οι εκμεταλλεύσεις αυτές μπορούν να προμηθεύουν τις περιφερειακές ζώνες των πόλεων με βιώσιμα τοπικά παραγόμενα – φρέσκα και εποχιακά – υγιεινά τρόφιμα, προσιτά και σε οικογένειες με χαμηλό εισόδημα. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρής κλίμακας έχουν αναγνωριστεί ως κοινωνικά ευαίσθητοποιημένο μοντέλο που σέβεται το περιβάλλον, μειώνει τις συσκευασίες και τη σπατάλη τροφίμων, περιορίζει τις εκπομπές CO₂ και παράγει πρακτικές βιώσιμης παραγωγής⁽³⁾. Εν προκειμένω, οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ιδίως οι βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών ειδών διατροφής, έχουν θετικό αντίκτυπο στις τοπικές οικονομίες και στην απασχόληση.
15. επαναλαμβάνει τη σημασία των μικρών αλυσίδων παραγωγής προκειμένου να αυξηθεί η περιβαλλοντική βιωσιμότητα των μεταφορών μεταξύ διαφορετικών τόπων κατανάλωσης. Όσο αυξάνεται η απόσταση τόσο αυξάνεται και ο αρνητικός αντίκτυπος όσον αφορά τη ρύπανση που παράγουν τα μέσα μεταφοράς.
16. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για πιο φειδωλή χρήση του νερού, της ενέργειας, των ορυκτών καυσίμων, των λιπασμάτων και των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στα συστήματα γεωργικής παραγωγής⁽⁴⁾.
17. επαναλαμβάνει ότι η έλλειψη νέων ατόμων που να δραστηριοποιούνται στη γεωργία απειλεί την οικονομική βιωσιμότητα της υπαίθρου. Η υποστήριξη των νέων γεωργών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να συνεχιστεί η γεωργική δραστηριότητα σε όλες τις περιοχές και να διατηρηθεί ζωντανός ο αγροτικός ιστός⁽⁵⁾.
18. επισημαίνει ότι οι περιφερειακές και τοπικές αλυσίδες παραγωγής καθιστούν δυνατή την υποστήριξη μιας βιώσιμης πολιτικής τροφίμων που επιβραβεύει την ιδιαίτερη ποιότητα, την παράδοση, την οικονομική και την πολιτιστική κληρονομιά. Συγκεκριμένα, στο εσωτερικό τους, οι μικρές βιοτεχνίες διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο σε πολλές τοπικές και περιφερειακές πραγματικότητες και αποτελούν παράγοντα πρόωξης και επιτυχίας στις ξένες αγορές.
19. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για την υλοποίηση, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, ενός «σχεδίου πρωτεΐνης» προκειμένου να αναπτυχθεί η καλλιέργεια πρωτεϊνούχων φυτών και οσπρίων, ώστε να εξασφαλιστεί η αυτονομία πρωτεϊνών για την ευρωπαϊκή κτηνοτροφία, να περιοριστεί η χρήση συνθετικών αζωτούχων λιπασμάτων και να βελτιωθεί η γονιμότητα του εδάφους⁽⁶⁾.
20. υπογραμμίζει τη σημασία των επικονιαστών και ζητεί να ληφθούν μέτρα που να διασφαλίζουν την προστασία των εντόμων επικονιαστών, όπως η μειωμένη χρήση επικίνδυνων φυτοφαρμάκων και η διατήρηση της ποικιλομορφίας των καλλιεργειών.
21. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει την υποστήριξη που παρέχει για την καλή διαβίωση των ζώων και να ενθαρρύνει φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους καλλιέργειας και παραγωγής, μέσω της θέσπισης μέτρων με στόχο την αποθάρρυνση περιττών εκπομπών κατά την παραγωγή και μεταφορά της κοπριάς· παράλληλα, είναι επίσης σημαντικό να ενθαρρυνθούν συστήματα που προάγουν την καλή διαβίωση των ζώων μέσω ευνοϊκών δημόσιων συμβάσεων και άλλων συναφών μέτρων. Συνολικά, υπάρχει ανάγκη για την καλύτερη υποστήριξη των πρακτικών διαχείρισης του ζωικού κεφαλαίου με μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στη γεωργία, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την καλή διαβίωση των ζώων.
22. θεωρεί ότι η βιολογική γεωργία αποτελεί εργαλείο για την αποθήκευση περισσότερου άνθρακα στο έδαφος, για τη μείωση των αναγκών σε νερό άρδευσης και για τον περιορισμό της ρύπανσης που προκαλείται από χημικές ουσίες, όπως τα φυτοφάρμακα, στο έδαφος, στον αέρα και στο νερό.
23. τάσσεται υπέρ της ανάπτυξης εναλλακτικών δικτύων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των λαϊκών αγορών, των τοπικών τροφίμων, των βιολογικών προϊόντων και των προϊόντων δικαίου εμπορίου. Ειδικότερα, οι λαϊκές αγορές είναι κοινοτικές αγορές που συνιστούν σημαντικό σημείο κοινωνικών συναντήσεων, όπου οι τοπικοί παραγωγοί προσφέρουν υγιεινά και υψηλής ποιότητας τρόφιμα απευθείας στους καταναλωτές σε λογικές τιμές και εγγυώνται περιβαλλοντικά βιώσιμες μεθόδους. Επιπλέον, διατηρούν τη γαστρονομική παράδοση της τοπικής κοινότητας και συμβάλλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας.

⁽³⁾ Ψήφισμα με θέμα «Βιώσιμα τρόφιμα», CdR 3306/2015.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα «Το μέλλον της ΚΓΠ μετά το 2013», CdR 127/2010.

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα την υποστήριξη των νέων ευρωπαίων γεωργών COR-2016-05034-00-00-AC-TRA.

⁽⁶⁾ Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης μετά το 2013, CdR 65/2012.

Πρόσβαση στην υγιεινή διατροφή, ειδικά για οικογένειες με χαμηλό εισόδημα

24. τονίζει την ανάγκη εκπόνησης μακροπρόθεσμων προγραμμάτων υγείας, εστιασμένων στην παχυσαρκία και στις ασθένειες που σχετίζονται με τη διατροφή, προωθώντας τη διάθεση και την πρόσβαση σε τοπικά, φρέσκα και εποχιακά τρόφιμα. Τα προγράμματα αυτά μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά όταν απευθύνονται σε δημόσια ιδρύματα (όπως σχολεία και νοσοκομεία) και σε αστικές περιοχές όπου η παχυσαρκία, η έλλειψη αγροτικών αγορών και η περιορισμένη πρόσβαση σε φρέσκα τρόφιμα αποτελούν μείζον πρόβλημα. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα εν λόγω προγράμματα προσφέρουν μια διπλή ευκαιρία ώστε να ενθαρρυνθούν οι καταναλωτές να αλλάξουν συμπεριφορά και να στραφούν στη θρεπτική και υγιεινή διατροφή, αλλά και να προσανατολίσουν τις επιλογές τους προς φρέσκα, τοπικά και εποχιακά προϊόντα·

25. συνιστά την αναχίτηση της αύξησης της παχυσαρκίας με την προώθηση εκτεταμένων ενημερωτικών εκστρατειών στο πλαίσιο μιας πολυεπίπεδης προσέγγισης με στόχο τη μεταστροφή της συμπεριφοράς των καταναλωτών προς διατροφή φυτικής προέλευσης με υψηλή πρόσληψη φρούτων και λαχανικών, με μείωση της παγκόσμιας κατανάλωσης κρέατος, λίπους και ζάχαρης, καθώς και προς την επίδειξη προτίμησης σε τοπικά/περιφερειακά, φρέσκα και εποχιακά τρόφιμα που παράγονται με βιώσιμες μεθόδους. Αυτή η δράση είναι καθοριστικής σημασίας, ειδικά σε πόλεις της Ευρώπης που βρίσκονται αντιμέτωπες με επισιτιστική ανασφάλεια. Η επισιτιστική ανασφάλεια και η παχυσαρκία συνυπάρχουν στις πόλεις (διπλή επιβάρυνση του υποσιτισμού), όπως φαίνεται για παράδειγμα από την αύξηση του αριθμού των ατόμων που καταφεύγουν σε τράπεζες τροφίμων και σε κοινωνικά εστιατόρια·

26. επικροτεί αυτές τις πρωτοβουλίες και τα περιβάλλοντα που περιορίζουν την περιττή γραφειοκρατία η οποία παρεμποδίζει την ανάκαμψη και την ανακατανομή υγιεινών τροφίμων σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη·

Τυποποιημένοι ορισμοί, μεθοδολογίες και πρακτικά μέτρα

27. απευθύνει έκκληση για τον καθορισμό ολοκληρωμένης ορολογίας σχετικά με τα βιώσιμα συστήματα τροφίμων που να περιλαμβάνει την παραγωγή και τη μεταποίηση τροφίμων, καθώς και τους τρόπους διατροφής. Αυτό είναι το κλειδί για τη χάραξη της «ακολουθητέας πορείας» με μέλημα μια κοινή και ολιστική πολιτική τροφίμων της ΕΕ· θα πρέπει δε να διατεθούν τα κατάλληλα μέσα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων αυτής της πολιτικής·

28. τονίζει την ανάγκη τυποποιημένης μεθοδολογίας για τη συλλογή και την υποβολή στοιχείων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της σπατάλης τροφίμων, προκειμένου να διασφαλιστεί η συγκρισιμότητα των δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη και να ενθαρρυνθεί η μέτρηση του περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους που συνεπάγονται τα τρόφιμα ή η διατροφή σε οικονομικούς όρους·

29. εξάγει τη σημασία που έχει η προώθηση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, η ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των τροφίμων και η παροχή πληροφοριών με πιο διαφανή και προστό τρόπο για όλη την αλυσίδα τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων και των καταναλωτών. Η χρήση ορθών πρακτικών και κατευθυντήριων γραμμών είναι καθοριστικής σημασίας για να προαχθεί η λήψη κατάλληλων βιώσιμων μέτρων, παρέχοντας στις τοπικές διοικήσεις επαρκείς πληροφορίες για την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων·

30. τονίζει την ανάγκη να βελτιωθεί η διαφάνεια της επισήμανσης των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων επίσης συγκρίσιμων πληροφοριών σχετικά με τις επιπτώσεις των τροφίμων στο περιβάλλον. Θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι υπάρχουσες πληροφορίες σχετικά με τα θρεπτικά συστατικά και τις θερμίδες στις ετικέτες δεν επαρκούν για να αντιμετωπιστεί η πολύπλοκη σχέση μεταξύ διατροφής και υγείας, καθώς και ότι οι σημερινές ετικέτες χαρακτηρίζονται από παντελή έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με τον αντίκτυπο των προϊόντων διατροφής στο περιβάλλον. Αν και οι περισσότεροι καταναλωτές γνωρίζουν ότι οι επιλογές τους έχουν κάποια επίπτωση στο περιβάλλον, δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες στην ετικέτα των προϊόντων που να καθοδηγούν τις προτιμήσεις των πελατών σε βιώσιμες επιλογές· Φρονεί ότι η επισήμανση των προϊόντων πρέπει να είναι σαφής και κατανοητή, χωρίς ωστόσο να καθίσταται περίπλοκη και επαχθής για τους παραγωγούς τροφίμων·

31. καλεί την Επιτροπή να εντείνει την επαγρύπνηση και τους ελέγχους στον τομέα των τροφίμων με σκοπό την προώθηση τροφίμων υψηλής ποιότητας και την καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, αυξάνοντας έτσι την αξιοπιστία του προϊόντος και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών·

Κατευθυντήριες γραμμές για τις «πράσινες» δημόσιες συμβάσεις

32. τονίζει ότι οι δημόσιες συμβάσεις, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 14 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ, παρέχουν ένα δυνητικά ισχυρό κίνητρο για την εξασφάλιση ενός πιο βιώσιμου εφοδιασμού τροφίμων (τοπικών και βιολογικών) μέσω δημόσιων συμβάσεων τροφοδοσίας κυλικείων σχολείων και νοσοκομείων. Τα εν λόγω παραδείγματα μπορούν να ενισχύσουν τη σχέση μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών, που αναφέρεται στο νέο αστικό θεματολόγιο Habitat III (NUA — New Urban Agenda)·

33. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποσαφηνίσει τους περιορισμούς που υπάρχουν στους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων προκειμένου να εφαρμοστούν κριτήρια βιωσιμότητας. Η ενωσιακή νομοθεσία περί ανταγωνισμού απαγορεύει την αναφορά εδαφικών προτιμήσεων (όπως τα τοπικά τρόφιμα) στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών·

Προσέγγιση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης σε σχέση με την έννοια της βιώσιμης πολιτικής τροφίμων της ΕΕ

34. τάσσεται υπέρ της ίδρυσης τοπικών συμβουλίων διατροφής για τις διαδικασίες σχεδιασμού, που να περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως η λήψη μέτρων δικτύωσης παραγωγών και καταναλωτών, ο εντοπισμός «τροφικών ερήμων» (food deserts) και τόπων εγκατάστασης νέων αγορών σε περιφερειακό επίπεδο και, πάνω από όλα, η εξασφάλιση του γεγονότος ότι οι πολίτες έχουν λόγο στη διαδικασία χάραξης πολιτικής·

35. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο είναι ζωτικής σημασίας για τη μείωση των συνολικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του συστήματος τροφίμων. Από πλευράς παραγωγής, συμβαίνει συχνά οι παραγωγοί αστικών και περιαστικών περιοχών να μην έχουν την ίδια πρόσβαση σε υπηρεσίες (τεχνικές και πιστωτικές υπηρεσίες, εισροές, πόρους) σε σύγκριση με τους παραγωγούς αγροτικών περιοχών·

36. τονίζει την ανάγκη να ανατεθούν στις τοπικές και περιφερειακές αρχές αρμοδιότητες για τη λήψη και τη διαχείριση στοχοθετημένων περιβαλλοντικών μέτρων και να τους επιτραπεί να συνάπτουν εδαφικές συμβάσεις, με συνυπογράφοντες τους γεωργούς ή με τους εκπροσώπους τους ⁽⁷⁾·

37. πιστεύει ότι μια πολιτική «από βάση προς την κορυφή» σχετικά με τη βιωσιμότητα των τροφίμων θα πρέπει πρωτίστως να υλοποιηθεί με την ανάπτυξη ισχυρών τοπικών συμπράξεων με τις τοπικές αρχές (δήμους και περιφέρειες) ⁽⁸⁾, στο πλαίσιο και του νέου αστικού θεματολογίου ⁽⁹⁾·

38. συνιστά τη στήριξη περισσότερων πρωτοβουλιών των πόλεων, όπως το σύμφωνο του Μιλάνου για την αστική διατροφική πολιτική («Milan Urban Food Policy Pact»), που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της EXPO 2015 στο Μιλάνο με θέμα «Τροφή για τον Πλανήτη: Η ενέργεια πηγής ζωής», με σκοπό την προώθηση δίκαιων, βιώσιμων και ανθεκτικών συστημάτων τροφίμων.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽⁷⁾ Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης μετά το 2013, CdR 65/2012.

⁽⁸⁾ Διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα «Τοπικά συστήματα τροφίμων», CdR 341/2010 REV.

⁽⁹⁾ NUA: τελικό έγγραφο Habitat III.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ολοκλήρωση, συνεργασία και επιδόσεις των συστημάτων υγείας»

(2017/C 272/05)

Εισηγήτρια: Birgitta Sacrédeus (SE/EPP), μέλος του Συμβουλίου της Κομητείας Ντάλαρνα

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

Η υγεία στην Ευρώπη

1. επισημαίνει ότι η καλή υγεία για το σύνολο του πληθυσμού είναι καθοριστική για την ευημερία και την ευμάρεια του κοινωνικού συνόλου. Η καλή υγεία είναι μια αξία αυτή καθαυτή, και, ταυτόχρονα, ένας υγιής πληθυσμός συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη (και αντιστρόφως).

2. σημειώνει ότι οι πολίτες ζουν περισσότερο και με καλύτερη υγεία απ' ό,τι κατά το παρελθόν. Παρόλα αυτά, εντός της ΕΕ υπάρχουν σημαντικές διαφορές στον τομέα της υγείας μεταξύ, αλλά και εντός των κρατών μελών. Από μακροπρόθεσμη άποψη, το μέσο προσδόκιμο ζωής έχει αυξηθεί στην ΕΕ, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ και εντός των χωρών, των περιφερειών και των κοινοτήτων. Για παράδειγμα, το 2014, η διαφορά μεταξύ των χωρών της ΕΕ με το υψηλότερο και το χαμηλότερο μέσο προσδόκιμο ζωής ανήλθε σχεδόν στα εννέα έτη (88,3 και 74,5 έτη αντιστοίχως⁽¹⁾). Η αύξηση του μέσου προσδόκιμου χρόνου ζωής συνδέεται, μεταξύ άλλων, με την αλλαγή του τρόπου ζωής, τη βελτίωση της εκπαίδευσης και την καλύτερη πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη υψηλής ποιότητας.

3. παρατηρεί ότι ο μεγάλος και σημαντικός τομέας της υγειονομικής περίθαλψης και της κοινωνικής πρόνοιας απασχολεί πολλούς ανθρώπους και συμβάλλει στην προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας και της διάρκειας της ζωής τους, καθώς και της υγείας τους. Τα συστήματα υγείας στις 28 χώρες μέλη της ΕΕ διαφέρουν, ωστόσο, μεταξύ τους και σε ό,τι αφορά τη διαθεσιμότητα των πόρων.

4. λαμβάνει υπό σημείωση ότι η υγεία και η «Προαγωγή της υγείας» περιλαμβάνονται στους σημαντικότερους παγκόσμιους στόχους του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για την αειφόρο ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, οι οποίοι εγκρίθηκαν το 2015. Οι περισσότεροι από τους 17 στόχους έχουν σαφή συνάφεια με την υγεία, ωστόσο, σε έναν από αυτούς (στόχος 3) επιδιώκεται, συγκεκριμένα, η εξασφάλιση μιας υγιούς ζωής και η προώθηση της ευημερίας για όλους τους ανθρώπους κάθε ηλικίας. Επίσης, η «Προαγωγή της υγείας» θεωρείται ο πυλώνας για την επίτευξη των Στόχων της Αειφόρου Ανάπτυξης. Οι στόχοι αυτοί ευθυγραμμίζονται επίσης με τους στόχους του διατομεακού προγράμματος πλαισίου για την υγεία και την ευημερία «Υγεία 2020», που υιοθέτησε ο ευρωπαϊκός τομέας του ΠΟΥ το 2012.

Αρμοδιότητες της ΕΕ στον τομέα της υγείας

5. επισημαίνει ότι ο στόχος των προσπαθειών της ΕΕ στον τομέα αυτόν είναι, σύμφωνα με το Άρθρο 168 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η βελτίωση της δημόσιας υγείας, η πρόληψη των ασθενειών και η εξάλειψη των κινδύνων για την υγεία. Αυτό υλοποιείται, λόγω χάρη, μέσω των προγραμμάτων της ΕΕ για την υγεία, των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, του προγράμματος πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Πράγματι, το άρθρο 35 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι «κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στην πρόληψη σε θέματα υγείας και να απολαύει ιατρικής περίθαλψης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου».

6. επισημαίνει ότι η ΕΕ διαθέτει ορισμένες νομοθετικές αρμοδιότητες σε τομείς που έχουν αντίκτυπο στη δημόσια υγεία ή συνδέονται, λόγω χάρη, με τη διασυννοιακή υγεία και επίσης διατυπώνει συστάσεις σε τομείς στους οποίους διαθέτει περιορισμένη μόνον αρμοδιότητα. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει ειδικές ανά χώρα συστάσεις, οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, αφορούν τον τομέα της δημόσιας υγείας.

⁽¹⁾ «Health at a Glance: Europe 2016» (Η υγεία με μια ματιά: Ευρώπη 2016).

7. τονίζει, ωστόσο, ότι τα κράτη μέλη είναι κατά βάση ελεύθερα να αποφασίσουν τον τρόπο οργάνωσης, χρηματοδότησης και σχεδιασμού των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Πολλά κράτη μέλη έχουν επιλέξει να αναθέσουν την κύρια ευθύνη για την υγειονομική περίθαλψη και το έργο της δημόσιας υγείας στις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Ακόμη και σε χώρες με εθνικά συστήματα υγείας, υπεύθυνοι για τις κοινωνικές υπηρεσίες και την κοινωνική μέριμνα είναι συχνά οι τοπικοί φορείς·

Η κατάσταση της υγείας στην ΕΕ

8. επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Η κατάσταση της υγείας στην ΕΕ», η οποία παρουσιάστηκε τον Ιούνιο του 2016. Με αυτήν την πρωτοβουλία επιδιώκεται η συγκέντρωση διεθνούς εμπειρογνομosούννης για την ανάπτυξη των γνώσεων σε θέματα που αφορούν τον τομέα της υγείας σε εθνικό και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και την υποστήριξη των κρατών μελών στη λήψη αποφάσεων ⁽²⁾·

9. σημειώνει ότι ο ΟΟΣΑ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσαν τον Νοέμβριο του 2016 την έκθεση με τίτλο «Health at a Glance: Europe 2016». Πέρα από στατιστικά στοιχεία, τα οποία καταδεικνύουν τις σημαντικές διαφορές που υφίστανται σε τομείς όπως η υγεία, οι καθοριστικοί παράγοντες για την υγεία, οι δαπάνες για την υγεία, η αποτελεσματικότητα, η ποιότητα και η προσβασιμότητα της υγειονομικής περίθαλψης, η εν λόγω έκθεση συμπεριλαμβάνει ανάλυση του αντίκτυπου της κακής κατάστασης της υγείας στην αγορά εργασίας και εξετάζει την ανάγκη βελτίωσης των συστημάτων πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης·

10. υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει τη συμμετοχή των περιφερειακών και των τοπικών αρχών στις τρέχουσες εργασίες της και να συγκεντρώσει τις απόψεις τους σχετικά με τη μελλοντική ανάπτυξη των συστημάτων υγείας, κυρίως επειδή, συχνά, οι βέλτιστες πρακτικές εντοπίζονται σε τοπικό ή σε περιφερειακό επίπεδο·

Μια σειρά σημαντικών προκλήσεων

11. σημειώνει ότι τα συστήματα υγείας των χωρών της ΕΕ αντιμετωπίζουν πολλές μείζονες προκλήσεις, ορισμένες από τις οποίες είναι εντονότερες σε ορισμένα κράτη μέλη απ' ό,τι σε άλλα:

- 1) οι ανισότητες στον τομέα της υγείας και όσον αφορά την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη — διαφορές οι οποίες, συχνά, έχουν κοινωνικοοικονομικές ή γεωγραφικές αιτίες·
- 2) η εμφάνιση ενός νέου πανοράματος ασθενειών στο οποίο οι χρόνιες παθήσεις αντιστοιχούν σε ένα πολύ μεγάλο μέρος του κόστους της υγειονομικής περίθαλψης. Σύμφωνα με τον ΠΟΥ, το 86 % του συνόλου των θανάτων στην ευρωπαϊκή περιφέρεια προκαλείται από τις πέντε συχνότερες μη μεταδοτικές χρόνιες παθήσεις (διαβήτης, καρδιαγγειακές νόσοι, καρκίνος, χρόνια αναπνευστικά νοσήματα και ψυχική υγεία), οι οποίες, συχνά, αποτελούν συνέπεια ανθυγιεινών τρόπων ζωής (κάπνισμα, υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, κακή διατροφή και έλλειψη σωματικής άσκησης). Οι εν λόγω παράγοντες συνιστούν επίσης την αιτία των αυξανόμενων προβλημάτων, όπως το υπερβολικό βάρος και η παχυσαρκία, ιδίως σε παιδιά και νέους·
- 3) η γήρανση του πληθυσμού, με πολλούς ηλικιωμένους να έχουν μία ή περισσότερες χρόνιες παθήσεις (ηλικιωμένοι ασθενείς με πολυνοσηρότητα)·
- 4) μεταδοτικές ασθένειες και συνεχιζόμενες ανησυχίες για την εμφάνιση πανδημιών. Η αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση συνεπάγεται υψηλότερο κίνδυνο εξάπλωσης διαφόρων μορφών απειλών για την υγεία·
- 5) εντυπωσιακά πολλοί ασθενείς νοσούν λόγω έλλειψης ασφάλειας των ασθενών, μεταξύ άλλων, εξαιτίας λοιμώξεων που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη·
- 6) η ανθεκτικότητα στα αντιβιοτικά αποτελεί αυξανόμενο πρόβλημα για τη δημόσια υγεία και οδηγεί σε αύξηση των ποσοστών νοσηρότητας και θνησιμότητας, ενώ, συγχρόνως, συνεπάγεται υψηλό κόστος για τα συστήματα υγείας·
- 7) η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στον τομέα της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης — σε πολλές περιοχές της Ευρώπης, υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά την κατάρτιση, την πρόσληψη και τη διατήρηση στις θέσεις εργασίας επαρκούς αριθμού κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού·

⁽²⁾ Η διάρκειας δύο ετών πρωτοβουλία θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τα συστήματα και τις πολιτικές υγείας και με τα κράτη μέλη, και περιλαμβάνει τέσσερα στοιχεία:

- δημοσίευση της έκθεσης «Health at a Glance: Europe 2016» (Νοέμβριος 2016)·
- εκπόνηση «προφίλ υγείας ανά χώρα» με σκοπό τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και των προκλήσεων που υφίστανται στα κράτη μέλη (Νοέμβριος 2017)·
- ανάλυση η οποία, βάσει των παραπάνω δύο στοιχείων, θα προσφέρει μια σύντομη επισκόπηση και θα συνδέει τα πορίσματα με την ευρύτερη ατζέντα της ΕΕ, με έμφαση σε θέματα πολιτικής και στις ευκαιρίες αμοιβαίας μάθησης (Νοέμβριος 2017)·
- δυνατότητα εθελούσιας ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν προκειμένου να συζητηθούν συγκεκριμένες πτυχές της κατάστασης στην επικράτεια τους (Νοέμβριος 2017)·

- 8) οι αυξανόμενες προσδοκίες των πολιτών και οι απαιτήσεις περίθαλψης με επίκεντρο τον ασθενή·
- 9) τα συστήματα υγείας δέχονται πιέσεις προκειμένου να μειώσουν τα έξοδα και να καταστούν πιο αποδοτικά από άποψη κόστους, καθότι οι δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη βρίσκονται ήδη σε υψηλά επίπεδα και αναμένεται να αυξηθούν·
- 10) οι νέες τεχνολογίες πρόνοιας μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της υγείας πολλών ανθρώπων —διάφορες καινοτομίες μειώνουν το κόστος ορισμένων προβλημάτων υγείας, ταυτόχρονα, όμως, αυτές οι νέες δυνατότητες θεραπείας ορισμένων ασθενειών και καταστάσεων υγείας μπορεί να οδηγήσουν σε αύξηση του δαπανών·
- 11) η αύξηση της μετανάστευσης, ιδίως δε οι πολυάριθμες περιπτώσεις προσφύγων με τραυματικά βιώματα, απαιτεί, μεταξύ άλλων, αύξηση της διαθεσιμότητας κατάλληλης ψυχιατρικής, ψυχοθεραπευτικής και ψυχοσωματικής θεραπείας·
- 12) οι μεταβολές στο περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και την ευημερία·
- 13) οι σωματικές και ψυχικές ασθένειες που συνδέονται με την εργασία και οφείλονται στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις της επαγγελματικής ζωής ή στην έλλειψη ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής·

Μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων

12. πιστεύει ότι, για να επιτευχθεί η ισότητα στην υγεία, πρέπει να εξασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Η επαρκής και βιώσιμη χρηματοδότηση της υγειονομικής περίθαλψης διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εξασφάλιση ολοκληρωμένων, προσιτών και ποιοτικών υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης. Οι άτυπες πληρωμές και άλλες μορφές διαφθοράς στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να αντιμετωπιστούν, δεδομένου ότι έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην προσβασιμότητα και την αποδοτικότητα της περίθαλψης·

13. διαπιστώνει ότι οι χρόνιες παθήσεις κυριαρχούν μεταξύ των ασθενειών και προκαλούν το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών για τα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και άλλα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας. Για να παραμείνουν βιώσιμα σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, τα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης πρέπει να μεταρρυθμιστούν ούτως ώστε να είναι καλύτερα εξοπλισμένα προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις χρόνιες ασθένειες, ενώ συγχρόνως, θα πρέπει να προληφθεί η τάση διαρκούς αύξησης των δαπανών για την υγεία. Πολλές χρόνιες ασθένειες μπορούν να προληφθούν με την αλλαγή του τρόπου ζωής, ενώ με τα κατάλληλα μέτρα μπορεί να καθυστερήσει η τυπική επιδείνωση των χρόνιων ασθενειών·

14. επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή ειδικά στα προβλήματα ψυχικής υγείας. Πρέπει να αποδοθεί η ίδια προτεραιότητα στην ψυχική υγεία, όπως στη σωματική. Οι παθήσεις ψυχικής υγείας συχνά αντιμετωπίζονται με μεγαλύτερη επιτυχία στο πλαίσιο εξωνοσοκομειακής περίθαλψης. Η καλή ψυχική υγεία συχνά βασίζεται στις καλές κοινωνικές σχέσεις με την οικογένεια, με φίλους και με άλλα άτομα, σε ένα υγιές περιβάλλον διαβίωσης και σε ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας, καθώς και στο αίσθημα του ανήκειν και στην ύπαρξη συγκεκριμένου σκοπού στη ζωή·

15. θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη και στην προαγωγή της υγείας και ότι αυτοί οι δύο άξονες θα πρέπει να βασιστούν περισσότερο στη γνώση και σε τεκμηριωμένα στοιχεία. Η συνεργασία μεταξύ του τομέα υγειονομικής περίθαλψης και της κοινωνικής πρόνοιας πρέπει να ενισχυθεί, ιδιαίτερα προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων ατόμων και των ατόμων με αναπηρίες. Εν προκειμένω, αποδεικνύεται ευεργετική η ολοκλήρωση των υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και κοινωνικής πρόνοιας με έμφαση στην ατομική αξιολόγηση και τη συνέχεια της φροντίδας. Καθώς οι βάσεις του τρόπου ζωής διαμορφώνονται σε μικρή ηλικία, η οικογένεια και το σχολείο πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη·

16. συμπεριφέρει την άποψη που εκφράζεται στην έκθεση «Health at a Glance: Europe 2016», στην οποία υποστηρίζεται ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να ενδυναμώσουν τα συστήματά πρωτοβάθμιας περίθαλψής τους έτσι ώστε να ανταποκριθούν στις ανάγκες του γηράσκοντος πληθυσμού, να δημιουργήσουν καλύτερες αλυσίδες περίθαλψης και να μειώσουν τη μη αναγκαία χρήση των νοσοκομειακής περίθαλψης. Οι επενδύσεις θα πρέπει να εστιάζονται στην πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στην εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και στις υπηρεσίες φροντίδας κατ' οίκον, ενώ η υψηλά εξειδικευμένη νοσοκομειακή θεραπεία θα πρέπει να διαμορφωθεί με συγκεντρωτικό τρόπο ούτως ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα. Για να αποσυμφορηθούν τα νοσοκομεία, η πρωτοβάθμια περίθαλψη θα πρέπει να είναι διαθέσιμη και εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας. Είναι σημαντικό να αναπτυχθεί επειγόντως μια διεπιστημονική προσέγγιση. Οι επαγγελματίες του τομέα της πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης θα πρέπει επίσης να διαθέτουν εξειδίκευση στην προληπτική δράση και την προαγωγή της υγείας, αλλά και στη διαχείριση των χρόνιων ασθενειών·

17. υπογραμμίζει ότι τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας των κρατών μελών της ΕΕ διαφέρουν σημαντικά. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές ως προς τον βαθμό εξασφάλισης δημόσιας χρηματοδότησης, καθώς και ως προς την προσφορά υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας κατ' οίκον ή σε ειδικές εγκαταστάσεις. Για να επιτευχθεί η ισότητα στην υγεία, πρέπει να εξασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υγειονομική περίθαλψη. Είναι σημαντικό να παρασχεθεί στήριξη στους άτυπους φροντιστές. Οι εθελοντικές οργανώσεις μπορούν να διαδραματίσουν αξιόλογο συμπληρωματικό υποστηρικτικό ρόλο·

18. καλεί τις εθνικές αρχές να δώσουν έμφαση στον σημαντικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη μετάβαση από τη νοσοκομειοκεντρική στην κοινοτική περιθαλψη, παρέχοντας τους την ευκαιρία να αναπτύξουν δημιουργικές και προληπτικές δραστηριότητες, υπηρεσίες έγκαιρης επέμβασης και μακροχρόνιας φροντίδας αντί να εστιάζουν στη θεραπευτική φροντίδα·

19. συμπεριζέται την άποψη που διατυπώνεται στην έκθεση «Health at a Glance: Europe 2016», σύμφωνα με την οποία χρειάζεται να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για την πρόληψη των χρόνιων ασθενειών στον ενεργό πληθυσμό. Οι χρόνιες ασθένειες οδηγούν σε μείωση της απασχόλησης, χαμηλότερη παραγωγικότητα, πρόωρη συνταξιοδότηση, χαμηλότερα εισοδήματα και πρόωρο θάνατο. Ένα υγιές εργασιακό περιβάλλον από σωματική και ψυχολογική άποψη είναι ουσιώδες για τον μετριασμό των ασθενειών που συνδέονται με την εργασία και των εργατικών ατυχημάτων, καθώς και τον περιορισμό των αναρρωτικών αδειών και της ανεργίας συνεπεία ασθένειας. Για τον λόγο αυτό, χρειάζεται μεγαλύτερη συνέργεια μεταξύ των πολιτικών για την υγεία και αυτών για την αγορά εργασίας, ενώ οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία. Τα μέτρα στον τομέα της υγείας πρέπει να θεωρούνται επενδύσεις και όχι κόστος·

20. υπογραμμίζει ότι απαιτούνται προσπάθειες για να μπορέσουν τα άτομα με αναπηρίες να εργάζονται κατά τρόπο προσαρμοσμένο στις προσωπικές τους περιστάσεις. Η ροπή αποκατάσταση είναι πολύ σημαντική έτσι ώστε ο ασθενής ή το άτομο που έχει υποστεί βλάβη να μπορέσει να επιστρέψει γρήγορα στον ενεργό βίο·

21. είναι της άποψης ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα θέματα της ενδυνάμωσης των ασθενών και της περιθαλψης που επικεντρώνεται στον ασθενή ⁽³⁾. Σε γενικές γραμμές, οι σημερινοί ασθενείς είναι καλύτερα ενημερωμένοι και πολλοί άνθρωποι θέλουν να μπορούν να επιλέγουν τους παρόχους της υγειονομικής τους περιθαλψης και επιθυμούν να τους παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την προσβασιμότητα και την ποιότητα. Ως εκ τούτου, τα συστήματα υγείας θα πρέπει να στηρίζουν τους ανθρώπους να μεριμνούν οι ίδιοι για την υγεία τους — ακολουθώντας έναν υγιεινό τρόπο ζωής, κάνοντας ενημερωμένες επιλογές όσον αφορά τις θεραπείες και τους παρόχους ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης, εφαρμόζοντας την αυτοφροντίδα και αποφεύγοντας τις ιατρικές επιπλοκές·

22. κρίνει, συγχρόνως, σκόπιμο μια κοινά χρηματοδοτούμενη περιθαλψη να παρέχεται βάσει των αναγκών και όχι με βάση το αίτημα του εκάστοτε ασθενούς, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε υπερβολική χρήση των υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης και θεραπείας·

23. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα της περιθαλψης καθώς και στα κλινικά αποτελέσματα. Η συλλογή των μαζικών δεδομένων (big data), η διαφάνεια και οι ανοικτές συγκρίσεις βάσει κοινών δεικτών μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενθάρρυνση βελτιώσεων και τη χαρτογράφηση της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων στον τομέα της υγείας·

24. ζητεί να βελτιωθεί ο σχεδιασμός και ο συντονισμός μεταξύ του τομέα της υγείας και ενός συστήματος εκπαίδευσης που θα προσφέρει καλές ευκαιρίες για περαιτέρω κατάρτιση, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε επαρκώς καταρτισμένους επαγγελματίες υγείας και σε εξειδικευμένο προσωπικό φροντίδας. Σήμερα, επικρατούν ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε ορισμένα επαγγέλματα, ενώ παρατηρείται μια άνιση γεωγραφική κατανομή αλλά και ανισορροπίες μεταξύ των διαφόρων ομάδων επαγγελματιών. Μεταξύ άλλων, πρέπει να καταρτιστούν περισσότεροι γιατροί για την πρωτοβάθμια περιθαλψη ⁽⁴⁾ και να διατηρούνται οι δεξιότητες. Για την πρόσληψη και τη διατήρηση των εργαζομένων στις θέσεις εργασίας, οι εργοδότες θα πρέπει να προσφέρουν ένα ευχάριστο εργασιακό περιβάλλον και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας. Προκειμένου να βελτιώσουν τις δραστηριότητές τους, οι εργοδότες θα πρέπει να συγκροτήσουν «πολυεπαγγελματικές» ομάδες και να χρησιμοποιήσουν τη μέθοδο της μετατόπισης εργασιακών καθηκόντων (task shifting), έτσι ώστε να ενισχύσουν τον ρόλο των νοσοκόμων, καθώς και άλλων ομάδων επαγγελματιών. Η ΕτΠ ευελπιστεί ότι οι προσπάθειες που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να συγκροτήσει ένα Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης (European Solidarity Corps) μπορούν να συμβάλουν στην κινητοποίηση περισσότερων νέων να αναζητήσουν μια θέση εργασίας στον τομέα της υγείας·

25. επιδοκιμάζει τις εξελίξεις στις ιατρικές τεχνολογίες και την παρασκευή νέων φαρμάκων. Οι επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία είναι καθοριστικές για την ανάπτυξη της υγειονομικής περιθαλψης. Με τη χρήση βοηθητικών συσκευών και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών μπορεί, επίσης, να ενισχυθεί η αυτονομία των μη αυτοεξυπηρετούμενων ατόμων·

26. εκφράζει την άποψη ότι οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες αποτελούν το σημαντικότερο εργαλείο για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της περιθαλψης, δεδομένου ότι αυτές προσφέρουν νέες δυνατότητες πρόληψης, ανίχνευσης, διάγνωσης και θεραπείας, αλλά και νέες ευκαιρίες πληροφόρησης και επικοινωνίας. Η καινοτομία εξελίσσεται με γρήγορους ρυθμούς σε αυτόν τον τομέα. Μολονότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για την προστασία των δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής, είναι γεγονός ότι οι δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες των πληροφοριών αξιοποιούνται με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς στον τομέα της υγείας. Η νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων θα πρέπει να θεσπίζεται κατά τρόπο ώστε να μην παρεμποδίζει την αποδοτικότητα της περιθαλψης, της παρακολούθησης και της έρευνας. Εκτός αυτού, πρέπει να διασφαλίζεται και η ιδιωτικότητα του ασθενούς·

⁽³⁾ Μια προσέγγιση σύμφωνα με την οποία οι ασθενείς και οι οικογένειές τους συμμετέχουν στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή της μακροχρόνιας περιθαλψης και στο πλαίσιο της οποίας αποδίδεται προσοχή στους ασθενείς και πέρα από τα περιθώρια της ασθένειάς τους.

⁽⁴⁾ Έκθεση «Health at a Glance: Europe 2016».

27. καθιστά σαφές ότι η ψηφιοποίηση συνεπάγεται ριζικές μεταβολές των μεθόδων εργασίας και της οργάνωσης των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης. Οι σχέσεις ισχύος μεταξύ των διαφόρων ομάδων επαγγελματιών θα επηρεαστούν επίσης, όπως και η ισορροπία δυνάμεων μεταξύ ασθενών και επαγγελματιών υγείας. Οι ηλεκτρονικές (e-Health) και οι κινητές (m-Health) υπηρεσίες υγείας μπορούν να προσφέρουν στο κοινό τη δυνατότητα να ασκεί μεγαλύτερη επιρροή και να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη σε ό,τι αφορά την προσωπική υγεία και φροντίδα. Με την επέκταση της αυτοπερίθαλψης, οι ασθενείς μπορούν να μειώσουν τον αριθμό των ιατρικών τους επισκέψεων, στοιχείο που, συγχρόνως, αυξάνει το αίσθημα ικανοποίησής τους και περιορίζει το κόστος της υγειονομικής περίθαλψης. Η αυξημένη ψηφιοποίηση μπορεί επίσης να συμβάλει στη βελτίωση των υπηρεσιών στις απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές·

28. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα νέα φαρμακευτικά προϊόντα για την ανάπτυξη του τομέα της υγείας. Οι νέες, βελτιωμένες μέθοδοι διάγνωσης καθιστούν δυνατή τη χρήση εξατομικευμένων θεραπειών και φαρμάκων με λιγότερες παρενέργειες και καλύτερα κλινικά αποτελέσματα. Προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα του κόστους της υγειονομικής περίθαλψης, είναι επίσης σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι υψηλές τιμές των φαρμάκων, η υπερβολική συνταγογράφηση και η αντίσταση στα αντιβιοτικά. Ως εκ τούτου, στηρίζει την πρωτοβουλία που έχει αναληφθεί για εθελοντική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε θέματα ανάθεσης συμβάσεων, τιμολόγησης και πρόσβασης σε φαρμακευτικά προϊόντα·

29. πιστεύει πως πρέπει να γίνει μεγαλύτερη προσπάθεια αξιοποίησης των πιθανών οικονομικών και ποιοτικών πλεονεκτημάτων της συνεργασίας σε θέματα υψηλού κόστους και/ή πολύ ειδικού ιατρικού εξοπλισμού·

30. πιστεύει ότι οι εντατικές προσπάθειες που καταβάλλονται σε πολλούς τομείς για την ενίσχυση της ασφάλειας των ασθενών θα πρέπει να συνεχιστούν. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν μέτρα για την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής στα αντιβιοτικά, για παράδειγμα, με τον περιορισμό της χρήσης των αντιβιοτικών, την ανάπτυξη νέων αντιβιοτικών και την υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, η οποία θα καλύπτει τόσο την ανθρώπινη υγεία όσο και την υγεία των ζώων, καθώς και ειδικά μέτρα για την καταπολέμηση των λοιμώξεων που σχετίζονται με την υγειονομική περίθαλψη. Για τη διασφάλιση μιας ουσιαστικής προστασίας από τις λοιμώξεις, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι όλοι όσοι ζουν στην Ευρώπη, λαμβάνουν την ίδια, βέλτιστη δυνατή προστασία έναντι ασθενειών οι οποίες μπορούν να αποφευχθούν με τον εμβολιασμό·

31. θεωρεί πολύ σημαντικό στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και στις κοινωνικές υπηρεσίες σε πολλά κράτη μέλη να συνυπολογίζεται η ευάλωτη κατάσταση των νεοαφιχθέντων μεταναστών και να λαμβάνονται μέτρα για την κάλυψη των αναγκών τους για θεραπευτική αγωγή, για παράδειγμα, παροχή στήριξη σε θέματα ψυχικής υγείας·

32. υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στην προστασία από περιβαλλοντικούς παράγοντες κινδύνου και στην προαγωγή της υγείας. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν συχνά πρωτεύουσα αρμοδιότητα για την προστασία του περιβάλλοντος, την ποιότητα του αέρα, τη διαχείριση των αποβλήτων, τον πολεοδομικό σχεδιασμό, τις δημόσιες μεταφορές, την ύδρευση και την αποχέτευση, τους πράσινους χώρους αναψυχής, την ασφάλεια των τροφίμων κ.λπ. Η ιατροφαρμακευτική και η κοινωνική περίθαλψη μπορούν επίσης να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου, π.χ. με τη χρήση ασφαλών, περιβαλλοντικά φιλικών προϊόντων, την ορθή λειτουργία της διαχείρισης των αποβλήτων και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και νερού·

Μέτρα σε επίπεδο ΕΕ

33. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της υγείας στο πλαίσιο της αυτονομίας που διαθέτουν τα κράτη μέλη ως προς τον σχεδιασμό, την οργάνωση και τη χρηματοδότηση της υγειονομικής περίθαλψης. Μολονότι οι προκλήσεις είναι οι ίδιες, οι λύσεις συχνά ποικίλλουν. Η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τους στην προώθηση της δημόσιας υγείας και στην ανάπτυξη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η ΕΕ πρέπει να δράσει με γνώμονα την αρχή της επικουρικότητας και να σεβαστεί τις διαφορές μεταξύ των συστημάτων υγείας των κρατών μελών·

34. φρονεί ότι, ταυτοχρόνως, η βελτίωση της υγείας και η μείωση των ανισοτήτων στον συγκεκριμένο τομέα είναι προς το συμφέρον της ΕΕ, διότι συνιστούν αναγκαία προϋπόθεση για περαιτέρω μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρώπη. Οι δράσεις της ΕΕ πρέπει να στηρίζονται στην αρχή «Υγεία σε όλους τους τομείς πολιτικής»·

35. υπογραμμίζει ότι πρέπει να συνεχιστεί η χρηματοδότηση της ενωσιακής πολιτικής συνοχής μετά το έτος 2020 σε πεδία όπως οι υποδομές ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η ηλ-υγεία και τα προγράμματα υπέρ της υγείας για λόγους προαγωγής της περιφερειακής ανάπτυξης και μείωσης των κοινωνικών και οικονομικών αποκλίσεων. Η αποτελεσματικότητα των χρηματοδοτούμενων με ενωσιακά κονδύλια έργων πρέπει να εξετάζεται με κριτήριο τη δημόσια υγεία και την οικονομική ανάπτυξη των ενδιαφερόμενων περιφερειών ⁽⁵⁾·

(5) CDR 260/2010.

36. εκτιμά ότι η διασυννοιακή συνεργασία μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών συστημάτων υγείας. Οι νομοθετικές αρμοδιότητες της ΕΕ σε θέματα που αφορούν διασυννοιακούς κινδύνους για την υγεία και τη διασυννοιακή υγειονομική περίθαλψη είναι δικαιολογημένες. Κατά τα άλλα, η ΕΕ θα πρέπει να εστιάζει κατά κύριο λόγο τις δράσεις της στην υποστήριξη του έργου των κρατών μελών και στη θέσπιση μέτρων προαγωγής της ποιότητας. Η ΕΕ μπορεί να επιτύχει αυτόν τον στόχο, λόγω χάρη, με τη διατύπωση συστάσεων, τη δρομολόγηση και τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων, την τόνωση της συνεργασίας στις παραμεθόριες περιοχές, την προώθηση των ανταλλαγών γνώσεων και εμπειριών, τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και επιτυχημένων παραδειγμάτων, την ενεργό συμμετοχή σε δράσεις ανοικτής σύγκρισης και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας, μεταξύ άλλων σε συνεργασία με τον ΠΟΥ και τον ΟΟΣΑ. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, είναι σημαντικό να αναδειχθούν οι επιδράσεις των διαφόρων υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην υγεία των ασθενών καθώς και στη δημόσια υγεία·
37. εν προκειμένω, προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καθιερώσει ένα πρόγραμμα σαν το Erasmus για τους επαγγελματίες των κλάδων της υγείας·
38. φρονεί ότι τα πεδία προτεραιότητας (ολοκληρωμένη φροντίδα, πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη επί ίσοις όροις, πρωτοβάθμια ιατρική περίθαλψη, αποτελέσματα και αποτελεσματικότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, χρόνιες παθήσεις και ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης) που επέλεξε η Ομάδα εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση των επιδόσεων των συστημάτων υγείας (HSPA) ισχύουν εξίσου σε υποεθνικό επίπεδο. Δηλώνει δε έτοιμη να συνεργαστεί με την εν λόγω ομάδα στην ανάδειξη της τοπικής και περιφερειακής εμπειρογνωμοσύνης·
39. σε αυτό το πλαίσιο, ζητά να λάβει μία θέση παρατηρητή στην Ομάδα εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση των επιδόσεων των συστημάτων υγείας, την οποία συγκρότησαν τον Σεπτέμβριο του 2014 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Συμβουλίου·
40. φρονεί ότι η ΕΕ θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να στηρίξει τις προσπάθειες για την πρόληψη των χρόνιων ασθενειών, την προώθηση της καινοτομίας και την αξιοποίηση των πλέον σύγχρονων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών, την ενθάρρυνση της ευρωπαϊκής συνεργασίας για την αξιολόγηση των ιατρικών τεχνικών και, επίσης, να εξακολουθήσει να συμμετέχει στις παγκόσμιες προσπάθειες που καταβάλλονται για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής στα αντιβιοτικά. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ επικροτεί, λόγω χάρη, το σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής στα αντιβιοτικά, το οποίο προτίθεται να δημοσιεύσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2017·
41. εν προκειμένω, υπενθυμίζει στα κράτη μέλη τη δέσμευσή τους να έχουν θεσπίσει έως τα μέσα του 2017 εθνικά σχέδια δράσης κατά της αντοχής στα αντιμικροβιακά, «βάσει της προσέγγισης “Μία Υγεία” και σύμφωνα με τους στόχους του Παγκόσμιου σχεδίου δράσης της ΠΟΥ». Καλεί δε τα υπουργεία υγείας να μεριμνήσουν για τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εκπόνηση και την εφαρμογή αυτών των σχεδίων·
42. παρατηρεί ότι, ως αποτέλεσμα των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χάρη στην οδηγία του 2011 περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυννοιακής υγειονομικής περίθαλψης, οι πολίτες της Ένωσης έχουν διευρύνει τις δυνατότητές τους για θεραπεία σε άλλο κράτος μέλος. Αυτό είναι επωφελές, για παράδειγμα, για ασθενείς που έχουν διαγνωστεί με μια σπάνια ασθένεια ή χρειάζονται εξειδικευμένη θεραπεία, η οποία δεν είναι διαθέσιμη στην πατρίδα τους. Επομένως, η ΕτΠ χαιρετίζει με ικανοποίηση το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά την καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού δικτύου αναφοράς (ERN — European reference networks) για τις υπηρεσίες υγείας και τα κέντρα αριστείας στα κράτη μέλη με στόχο την προώθηση μιας υψηλά εξειδικευμένης ιατρικής φροντίδας·
43. καλεί την ΕΕ, στις εργασίες της για την πρωτοβουλία με τίτλο «Η κατάσταση της υγείας στην ΕΕ» («State of Health in the EU») να αναδείξει και να εξετάσει ορθά παραδείγματα αποτελεσματικής και υψηλής ποιότητας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επίσης να εξετάσει ποιες μορφές οργάνωσης των υπηρεσιών υγείας λειτουργούν ιδιαίτερα υποστηρικτικά για μια αποδοτική και υψηλής ποιότητας υγειονομική περίθαλψη. Επίσης, θα πρέπει να εξεταστεί πώς μέσω των υψηλής ποιότητας υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μπορεί να μειωθεί η ανάγκη για κοινωνικές υπηρεσίες. Η ΕτΠ επιθυμεί να υπογραμμίσει σε αυτό το πλαίσιο πόσο σημαντικό είναι να αναδειχθούν τοπικά και περιφερειακά οργανωτικά μοντέλα, τα οποία έχουν αποδειχθεί ότι λειτουργούν αποτελεσματικά.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3): αντίκτυπος στις περιφέρειες και στη διαπεριφερειακή συνεργασία»

(2017/C 272/06)

Εισηγητής: Mikel Irujo Amezaga (ES/EA), επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ναβάρρα στις Βρυξέλλες

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

1. υπενθυμίζει ότι τόσο το Συμβούλιο όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχουν αναγνωρίσει ότι οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) μπορούν να αποτελέσουν ισχυρά εργαλεία που θα συνεισφέρουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων και στην ενίσχυση της καινοτομίας, των επενδύσεων και της ανταγωνιστικότητας με βάση τις κοινωνικοοικονομικές και εδαφικές ιδιαιτερότητες·
2. υπογραμμίζει τη σημασία του γεγονότος ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όρισε τις RIS3 ως εκ των προτέρων καθορισμένο όρο και επικροτεί το γεγονός ότι το πλαίσιο υλοποίησης της Πλατφόρμας Έξυπνης Εξειδίκευσης (S3) αφήνει περιθώρια για μια περιφερειακή προσέγγιση, εξασφαλίζοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τη δυνατότητα να συνυπολογιστούν οι περιφερειακές συνθήκες·
3. οι περιφέρειες προσχώρησαν στην S3 επειδή θεώρησαν ότι αποτελεί χρήσιμη πρωτοβουλία για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση της περιφερειακής ανάπτυξης. Οι περιφέρειες επιθυμούν τη διατήρηση αυτής της πρωτοβουλίας, η οποία βασίζεται στην επικουρικότητα και σε μια προσέγγιση «από τη βάση προς την κορυφή»· επιθυμούν να διατηρηθεί η ελευθερία επιλογής των περιφερειακών εξειδικεύσεων. Η υλοποίηση της S3 πρέπει να συνεχίσει να αντικατοπτρίζει, κατά προτεραιότητα, τη βούληση για την παροχή ισχυρότερης ώθησης στην περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και για τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο·
4. υπογραμμίζει ότι οι στόχοι και οι κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση μιας στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης πρέπει να εναρμονίζονται με την αρχή της επικουρικότητας και θα πρέπει να εξασφαλιστούν στις περιφέρειες επαρκή περιθώρια ευελιξίας, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένες προκλήσεις·

Ανάπτυξη των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)

5. υπενθυμίζει ότι πρέπει να εξασφαλιστεί η συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, κρατικού, περιφερειακού, υποπεριφερειακού ή/και τοπικού, που θα έχουν αρμοδιότητες και θα αναπτύξουν δράσεις στους τομείς εργασίας της στρατηγικής και ότι σε αυτό συμπεριλαμβάνονται οι φορείς του λεγόμενου «τετραπλού έλικα»⁽¹⁾, με υπογράμμιση του ρόλου της βιομηχανίας, της εκπαίδευσης και των ερευνητικών ιδρυμάτων, καθώς και των πολιτών· ωστόσο, ο ακριβής συνδυασμός των συμμετεχουσών οργανώσεων εξαρτάται από το περιφερειακό πλαίσιο·
6. θεωρεί ότι οι στρατηγικές RIS3 προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην τοπική και την περιφερειακή αυτοδιοίκηση διότι οδηγούν σε διατομεακά και διαπεριφερειακά κοινά έργα και επενδύσεις, με ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στη βιομηχανική ανανέωση·
7. τονίζει ότι η ανάπτυξη των RIS3 πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και να τα ενθαρρύνει να ενωθούν κάτω από ένα κοινό όραμα. Η διαδικασία πρέπει να ενισχύει την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και να συμβάλλει στην παραγωγή δημιουργικού και κοινωνικού κεφαλαίου στην εκάστοτε περιοχή·
8. εκτιμά ότι η διαδικασία σχεδιασμού και συνεχούς αναθεώρησης των RIS3 πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί αμφίδρομη διαδικασία διακυβέρνησης που θα υποστηρίζει τη λεγόμενη «διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης» και θα συνοδεύεται από μια διαδικασία που θα συνδυάζει κατιούσες και ανιούσες διεργασίες, όπου οι πολίτες πρέπει, επίσης, να συμμετέχουν δεόντως, εκπροσωπούμενοι μέσω των διαύλων που θα κριθούν ενδεδειγμένοι·
9. υπογραμμίζει ότι η υποχρέωση εφαρμογής συμμετοχικής διαδικασίας πηγάζει από το σημείο 4.3 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Παρά τα προαναφερθέντα, ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις η συμμετοχική διαδικασία παραμένει ανεπαρκής. Ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει τα αρμόδια ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να μεριμνήσουν για την πραγματική τήρηση αυτής της νομικής διάταξης·

⁽¹⁾ Δηλαδή οι εθνικές ή οι περιφερειακές διαχειριστικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως τα πανεπιστήμια και τα λοιπά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η βιομηχανία και οι κοινωνικοί εταίροι, καθώς και οι πολίτες που συμμετέχουν σε μια διαδικασία εντοπισμού επιχειρηματικών ευκαιριών.

10. υπενθυμίζει ότι για την ανάπτυξη των RIS3 συνιστάται η επίδειξη πολιτικής βούλησης και συναίνεσης. Για αυτό συνιστάται η ενεργή συμμετοχή του συνόλου ή της πλειοψηφίας των αντιπροσωπευτικών πολιτικών δυνάμεων, καθώς και των κοινωνικών φορέων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών·

11. εκτιμά ότι οι RIS3 δεν πρέπει να περιορίζονται στα ζητήματα της έρευνας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης των επιχειρήσεων. Στο πνεύμα της στρατηγικής για τις νέες δεξιότητες στην Ευρώπη (Νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη), θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, η εκπαίδευση και η κατάρτιση για όλους τους πολίτες, ιδίως τους νέους, τους εργαζόμενους και τους άνεργους. Ομοίως, θεωρεί σημαντικό να τονωθούν τα προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης, ιδίως στις περιοχές που δεν διαθέτουν μεγάλη εμπειρία στο πεδίο αυτό. Επισημαίνει ιδιαίτερως τις περιπτώσεις επιτυχίας ενός συγκεκριμένου κλάδου, που μπορούν να χρησιμεύσουν ως σημείο αναφοράς για άλλες περιφέρειες, επιμένει δε να υιοθετηθούν μέτρα συνεργασίας μεταξύ των καινοτόμων και των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών·

12. θεωρεί ότι οι επιλογές έξυπνης εξειδίκευσης των περιφερειών μπορούν επίσης να λειτουργήσουν ενθαρρυντικά για την ενίσχυση ορισμένων πολιτικών της ΕΕ. Για παράδειγμα, πολλές περιφέρειες επέλεξαν την ανάπτυξη διαδικασιών έξυπνης εξειδίκευσης γύρω από θέματα σχετικά με τη θάλασσα, χρησιμοποιώντας εγκάρσιες και διατομεακές προσεγγίσεις απέναντι στις οποίες οι ευρωπαϊκές πολιτικές παρουσιάζουν σαφή καθυστέρηση από πλευράς διάθρωσης, πράγμα που περιορίζει τόσο την ικανότητά τους για την παροχή στήριξης όσο και την αποτελεσματικότητά τους·

13. τονίζει ότι η ιεράρχηση των τομέων στους οποίους μια περιφέρεια διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τους εγκάρσιους στόχους που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της στρατηγικής της Λισαβόνας (κατάρτιση των νέων και πρόσβαση στην απασχόληση, ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, επενδύσεις στην ανώτερη εκπαίδευση και την έρευνα, υποστήριξη της καινοτομίας στις ΜΜΕ σε όλους τους τομείς της περιφερειακής οικονομίας, υποστήριξη της κοινωνικής και οικολογικής καινοτομίας κ.ά.). Είναι ζωτικής σημασίας να εξακολουθήσουν οι πολιτικές της ΕΕ να έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίζουν αυτούς τους θεμελιώδεις στόχους της στρατηγικής της Λισαβόνας, με παράλληλη ενδυνάμωση της θέσης των S3. Πράγματι, μολονότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στον τομέα αυτόν, χρειάζεται ακόμη να γίνουν βήματα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων στο σύνολο των ευρωπαϊκών περιφερειών·

14. υπογραμμίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι στρατηγικές εξειδίκευσης και καινοτομίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και τονίζει τη σημασία των προγραμμάτων κατάρτισης σχετικά με την καταγραφή και την αξιοποίηση του δυναμικού και των δυνατοτήτων των τοπικών κοινοτήτων και αξιών·

15. υπενθυμίζει ότι οι προαναφερθέντες κανονισμοί προβλέπουν ότι οι RIS3 πρέπει να διαθέτουν «μηχανισμό παρακολούθησης», που πρέπει να είναι ικανός να εντοπίζει και να παρακολουθεί τις αλλαγές που προβλέπονται σε κάθε προτεραιότητα RIS3 μέσω ικανής επιλογής δεικτών επιδόσεων, ενώ πρέπει να προωθεί και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών· τονίζει ότι είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Θα πρέπει, λοιπόν, να δημιουργηθεί ένα κοινό ευέλικτο πλαίσιο κατευθύνσεων, ικανό να εντοπίζει και να παρακολουθεί τις αλλαγές που προβλέπονται για κάθε προτεραιότητα RIS3, με βάση το οποίο οι περιφέρειες να μπορούν να αναπτύξουν δικούς τους εξατομικευμένους μηχανισμούς παρακολούθησης και δείκτες, σε συνάρτηση με την κατάσταση και τις ανάγκες τους. Ο μηχανισμός παρακολούθησης θα βοηθά τις περιφέρειες να συνεχίσουν να αναπτύξουν τις στρατηγικές τους χωρίς διακοπή, με βάση εμπειρικά δεδομένα. Θα εξαρτάται κυρίως από τα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων RIS3 και, συνεπώς, ο προσδιορισμός του θα πρέπει να συνιστά ένα από τα στοιχεία της ανάπτυξης της στρατηγικής. Με δεδομένο αυτό το τελευταίο στοιχείο, η ΕτΠ πιστεύει ότι θα μπορούσε να προβλεφθεί για τον σκοπό αυτό μια ειδική πολυταμειακή χρηματοδότηση για τη στήριξη μιας ευέλικτης μεθοδολογίας που θα εφαρμόζεται από κοινού και ολοκληρωμένα από όλους τους φορείς, μεταξύ άλλων για τις δράσεις ανάλυσης, εποπτείας, αξιολόγησης και παρακολούθησης·

16. εκτιμά επίσης ότι οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) δεν θα πρέπει να εστιαστούν μόνον στην καινοτομία και την έρευνα, αλλά θα πρέπει να επεκταθούν, ούτως ώστε στο μέλλον να καταστούν πιο ολοκληρωμένες οι στρατηγικές περιφερειακής ανάπτυξης και να περιλαμβάνουν και άλλες πτυχές, όπως η εκπαίδευση ή κατάρτιση·

17. επισημαίνει την τρέχουσα κατάσταση και προτείνει τη δημιουργία ενός ενδεικτικού κοινού πλαισίου παρακολούθησης, που θα χρησιμεύει ως αναφορά για κάθε μία από τις περιφέρειες, ώστε να αναπτύξουν τα δικά τους πλαίσια παρακολούθησης, και θα λαμβάνει υπόψη τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες, ενώ επιπλέον θα παρέχει τη δυνατότητα στις περιφέρειες να χρησιμοποιούν τις δικές τους πρακτικές σε θέματα αξιολόγησης και παρακολούθησης·

18. αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Πλατφόρμας S3 όσον αφορά την τεχνική υποστήριξη και το σχεδιασμό μέσων, παρότι η θέσπιση ενός κανονιστικού πλαισίου θα ενθάρρυνε τη μεγαλύτερη συνεκτικότητα στην υλοποίηση και την παρακολούθηση των RIS3·

19. ενθαρρύνει την υιοθέτηση σταδιακής και συνετής προσέγγισης κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των S3 που εξακολουθούν να αποτελούν μια πρόσφατη πολιτική, η οποία είναι σύνθετη ως προς τη χάραξη και την εφαρμογή της και μπορεί να αποφέρει όλα τα αποτελέσματά της μόνο με την πάροδο του χρόνου. Ως πρώτος δείκτης επιτυχίας πρέπει να διατηρηθεί η πραγματική ιεράρχηση και η τοπική κινητοποίηση, με ενεργό συμμετοχή των περιφερειών στη διαδικασία καθορισμού και συντονισμού των μηχανισμών αξιολόγησης·

20. καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύσει εγκαίρως τους όρους για την κατάρτιση των στρατηγικών πριν από την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Η παρουσίαση «προσανατολισμών» μετά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των ισχυουσών εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη για τα όργανα εκτέλεσης.

21. συνιστάται ο στενός συντονισμός με την παρακολούθηση των περιφερειακών ΕΠ (επιχειρησιακά προγράμματα) του ΕΤΠΑ, στις περιπτώσεις όπου τα εν λόγω ΕΠ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή της στρατηγικής E&A και με τη χρήση των περιφερειακών κριτηρίων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο τους — λαμβανομένων πλήρως υπόψη των ειδικών περιφερειακών χαρακτηριστικών — τα οποία, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁽²⁾ μπορούν να διακριθούν σε «resource indicators», «output indicators» και «result indicators» (ποιοτικούς και ποσοτικούς)·

22. κάνει ειδική μνεία στο δυναμικό των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΤΕ), των άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Οργανισμών (ΕΤΟ) και των βιομηχανιών, ιδίως των μικρών νεοφυών επιχειρήσεων και των ΜΜΕ, στην ανάπτυξη και την υλοποίηση των RIS3. Τα ΙΤΕ αποτελούν τον συνδετικό κρίκο μεταξύ του λεγόμενου «τριγώνου γνώσης» (έρευνα, εκπαίδευση και καινοτομία), και μπορούν να παρέχουν στήριξη, κατά τρόπο άκρως ενδεδειγμένο, στην ενίσχυση των ικανοτήτων καινοτομίας των περιφερειών· για τον λόγο αυτόν, οι περιφερειακές κυβερνήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα να αναλάβουν ενεργό ρόλο στις διαδικασίες RIS3. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να επιδιωχθεί η εξεύρεση ισορροπίας αφενός μεταξύ του ανοίγματος των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με γνώμονα τις απαιτήσεις της αγοράς, και, αφετέρου, μιας ελεύθερης, μη στοχευμένης εκπαίδευσης και βασικής έρευνας για τις καινοτομίες του μέλλοντος· Είναι αναγκαίο υπό το πρίσμα αυτό είναι ζωτικής σημασίας τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να είναι προσβάσιμα σε όλους, να συμβάλλουν στην αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης που χρειάζεται μια κοινωνία της γνώσης στραμμένη προς τη δημιουργικότητα, καθώς και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, τόσο των επιχειρήσεων όσο και των εργαζομένων·

23. συνιστά, στο μέτρο του δυνατού, οι στρατηγικές RIS3 να προβλέπουν την συγκρότηση ευέλικτων και εξωτερικών οργανισμών ή δομών για τη στήριξη των κυβερνήσεων, ιδίως εκείνων που έχουν περιορισμένους πόρους, στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Θεωρεί εξαιρετικά χρήσιμη, πλην ανεπαρκή, την εξωτερική στήριξη και αξιολόγηση (με τη στήριξη αξιολογήσεων από ομοτίμους και επισκέψεων εμπειρογνομόνων) που υλοποίησε η Πλατφόρμα S3, καθώς θεωρεί ότι κάθε τοπική και περιφερειακή αρχή πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύξει τις δικές της τοπικές και περιφερειακές ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών υλοποίησης, ελέγχου και παρακολούθησης των RIS3·

24. υπογραμμίζει ότι, όσον αφορά την ανάπτυξη και την υλοποίηση των στρατηγικών RIS3, οι προσπάθειες που καταβάλλονται θα πρέπει να είναι αναλογικές προς τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται. Συνολικά, θα πρέπει να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατότητες προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία νέων γραφειοκρατικών επιβαρύνσεων λόγω των RIS3·

25. επισημαίνει ότι, καθόλη τη διάρκεια της εκάστοτε περιόδου προγραμματισμού των διαρθρωτικών ταμείων, οι RIS3 πρέπει να είναι επαρκώς ευέλικτες. Δεν θα πρέπει να αποτελούν εμπόδιο στις νέες εξελίξεις, τις ευφυείς διαφοροποιήσεις και επίσης τις επαναστατικές καινοτομίες στις περιφέρειες. Ειδικότερα, οι RIS3 δεν θα πρέπει να λειτουργούν ανασταλτικά για ιδιωτικές οικονομικές δραστηριότητες, λόγω χάρη των νεοσύστατων επιχειρήσεων, στις εκάστοτε περιφέρειες·

Συνέργειες μεταξύ των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και άλλων προγραμμάτων

26. επισημαίνει ότι η λογική πίσω από τις RIS3 υπερβαίνει την αποδοτικότερη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων, και στόχος τους είναι η δημιουργία συνεργειών μεταξύ των περιφερειακών πολιτικών καινοτομίας και ανάπτυξης και των χρηματοδοτικών μέσων, προκειμένου να αποφευχθούν αλληλοεπικαλύψεις·

27. υπενθυμίζει ότι η προώθηση συνεργειών μεταξύ των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» αποτελεί μία από τις προτεραιότητες για την περίοδο 2014-2020. Ωστόσο, η κανονιστική πολυπλοκότητα δυσχεραίνει αυτή τη διαδικασία. Αυτή η επιδίωξη συνεργειών πρέπει να επεκταθεί και στις άλλες πολιτικές της ΕΕ, καθώς και στα μέσα παρέμβασής τους·

28. υπογραμμίζει την αξία μιας τέτοιας προσέγγισης, η οποία θα πρέπει επίσης να αποσκοπεί στην ενίσχυση της υποστήριξης των ΜΜΕ, των μεμονωμένων σχεδίων τους και των συλλογικών δράσεών τους, καθώς και των νεοσύστατων επιχειρήσεων.

(²) Όπως, για παράδειγμα, «Guidance document on monitoring and evaluation — European Regional Development Fund and Cohesion Fund», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014.

29. τονίζει ότι είναι πλέον απαραίτητη η απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου και η δημιουργία λειτουργικών συνδέσμων, που βελτιώνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών πλαισίων χρηματοδοτικής στήριξης. Συγχρόνως, σε αυτήν την κατανοητή και σαφή περιγραφή των μέσων θα πρέπει να περιλαμβάνεται και ο τρόπος με τον οποίο επιδιώκουν να επιτύχουν και να διευκολύνουν αυτές τις συνέργειες·

30. θεωρεί σημαντική την ανάπτυξη προγραμμάτων ενίσχυσης των ικανοτήτων, ιδίως σε περιφέρειες με μικρή σχετική εμπειρία, με την ανάδειξη επιτυχημένων παραδειγμάτων από τομεακή οπτική που μπορούν να μετατραπούν σε σημεία αναφοράς για άλλες περιφέρειες·

31. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι μια καθοριστική παράμετρος για την επιτυχημένη ανάπτυξη συνεργιών αποτελεί η επικοινωνία και η συνεργασία των ενδιαφερόμενων φορέων, οι οποίοι είναι εξοικειωμένοι με τα διάφορα χρηματοδοτικά μέσα (διαρθρωτικά ταμεία, «Ορίζοντας 2020») διαθέτουν, ωστόσο, μικρή σχετικά τεχνογνωσία όσον αφορά τους αντίστοιχους εκάστοτε τομείς των λοιπών ενδιαφερόμενων φορέων. Αυτό ισχύει τόσο σε περιφερειακό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Καλεί την Επιτροπή και τις περιφέρειες να στηρίξουν και να προωθήσουν τις ανταλλαγές μεταξύ αυτών των ομάδων ενδιαφερόμενων φορέων·

32. υπενθυμίζει ότι η πιθανότητα επιτυχίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ομαλή σχέση μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης, ενωσιακού, εθνικού, περιφερειακού και ενίοτε τοπικού, καθώς και από το συντονισμό μεταξύ των διαχειριστικών αρχών και των εθνικών σημείων επαφής, μεταξύ άλλων·

33. διαπιστώνει με λύπη ότι η ανεπαρκής εναρμόνιση μεταξύ του κανονιστικού πλαισίου των ενισχύσεων άμεσης διαχείρισης από πλευράς της Επιτροπής (Ορίζοντας 2020) και των ενισχύσεων έμμεσης διαχείρισης (ΕΔΕΤ), που υπόκεινται στους περιορισμούς των κρατικών ενισχύσεων, παραμένει ένα μεγάλο εμπόδιο για την αξιοποίηση των συνεργιών μεταξύ τους. Ζητεί την εφαρμογή των συστάσεων της πρόσφατης μελέτης που δρομολόγησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά ⁽³⁾·

Εξορθολογισμός των πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

34. αναγνωρίζει εκ νέου το αξιολογικό έργο της Πλατφόρμας S3, παρότι διαπιστώνει πληθώρα διαφορετικών πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πράγμα που δημιουργεί σύγχυση, έλλειψη γνώσης και συντονισμού μεταξύ των περιφερειών·

35. θεωρεί απαραίτητη την ανάλυση των συνεργιών μεταξύ των διαφορετικών μέσων, πρωτοβουλιών, εργαλείων και οργάνων στήριξης, όπως, μεταξύ άλλων, η Πλατφόρμα Έξυπνης Εξειδίκευσης, το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Επιχειρηματικών Ομίλων, οι Ευρωπαϊκές Ενώσεις για την Καινοτομία, το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Φόρουμ, πρωτοβουλίες γύρω από τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής (BTTE) και τις ερευνητικές υποδομές εν γένει κλπ·

36. ζητεί από την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη συνοχή όσον αφορά την κατανόηση και την υλοποίηση των πρωτοβουλιών, ιδίως όσον αφορά τις μικρότερες ή με μικρότερη διοικητική ικανότητα περιφέρειες·

37. θεωρεί επιθυμητή μια αποσαφήνιση, με στόχο τον ορθό προσδιορισμό των θεματικών πεδίων στα οποία η Επιτροπή θα έκρινε σκόπιμη την κινητοποίηση σημαντικών μέσων για την ανάπτυξη μιας σφαιρικής προσέγγισης της ευρωπαϊκής αξιακής αλυσίδας σε έναν δεδομένο τομέα, αντλώντας έμπνευση από επιτυχημένα παραδείγματα, σε θεματικά πεδία που ενδιαφέρουν το μέγιστο δυνατό αριθμό κρατών μελών/περιφερειών στα οποία καλό θα ήταν να επικεντρωθεί σε μια προσέγγιση δικτύωσης, υποστήριξης και εμπύχωσης, με βάση τις S3·

38. προτείνει η ΕΕ να αποσαφηνίσει τον αντίκτυπο των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης σε άλλους μηχανισμούς ελέγχου της ΕΕ και στα εμπλεκόμενα μέρη, ώστε να βελτιωθεί η επικοινωνία τους, και συνιστά την κατάρτιση «άτλαντα πρωτοβουλιών, εργαλείων και έργων της ΕΕ» για θέματα που σχετίζονται με τις RIS3, ακολουθώντας το παράδειγμα της πύλης e-justice της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της ζωής των πολιτών μέσω της παροχής πολύγλωσσης πληροφόρησης·

39. συνιστά επίσης την ανάπτυξη κοινότητας γνώσης, που θα εκπαιδεύει και θα δημιουργεί επαγγελματίες εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο των RIS3, με συνεκτίμηση και του έργου του ΟΟΣΑ, της πλατφόρμας S3, καθώς και του ευρύτερου ακαδημαϊκού τομέα·

⁽³⁾ *Maximisation of synergies between European Structural and Investment Funds and other EU instruments to attain Europe 2020 Goals* (Μεγιστοποίηση των συνεργιών μεταξύ των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και άλλων μέσων της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020), Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Ιούλιος 2016, IP/B/REGI/IC/2015-131.

Ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της δημιουργίας αξιακών αλυσίδων

40. τονίζει ότι η δημιουργία κρίσιμης μάζας σε εδαφικό επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και της βιομηχανίας της σε παγκόσμια κλίμακα. Θεωρεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν το ιδανικό πεδίο εξέτασης των οικοσυστημάτων καινοτομίας, καθώς δημιουργούν τους απαραίτητους συνδέσμους μεταξύ των πολιτικών της ΕΕ, της βιομηχανίας, των ερευνητικών κέντρων, των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των πολιτών·

41. επισημαίνει ότι, με βάση τις προτεραιότητες των RIS3, είναι αναγκαία η ανάπτυξη της διαπεριφερειακής συνεργασίας που θα επιτρέψει τη δημιουργία αξιακών αλυσίδων σε όλη την ΕΕ·

42. είναι πεπεισμένη ότι η διαπεριφερειακή συνεργασία θα δημιουργήσει συνέργειες μεταξύ οικονομικών δραστηριοτήτων και ήδη καθορισμένων πόρων στις περιφέρειες προκειμένου να αξιοποιηθούν καλύτερα οι ευκαιρίες και να αποφευχθούν περιττές αλληλοεπικαλύψεις επενδύσεων, με τη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων·

43. θεωρεί σημαντική τη διάθεση ικανής πληροφόρησης και την ικανότητα συντονισμού του οποίου το ιδανικό αποτέλεσμα θα ήταν ένα τέλειο, συνεκτικό σύστημα συμπληρωματικότητας, με την εξάλειψη ανεπαρκειών που πηγάζουν από την αλληλεπικάλυψη ή την απλή μίμηση·

44. υποδέχεται με ικανοποίηση τις διάφορες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τούτο, όπως, για παράδειγμα οι θεματικές πλατφόρμες, ωστόσο, θεωρεί ότι αυτές οι πρωτοβουλίες πρέπει να έχουν εξαρχής σαφώς ορισμένα μέσα χρηματοδότησης και στόχους, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος αβεβαιότητας των συμμετεχόντων και να αποφευχθούν αλληλοεπικαλύψεις με άλλες πρωτοβουλίες ή προγράμματα όπως οι Κοινότητες Γνώσης και Καινοτομίας (ΚΓΚ), το ERA-NET, τα προγράμματα ομίλου του COSME, τα έργα στο πλαίσιο του Interreg Europe κλπ·

45. επικρίνει το γεγονός ότι στα μεγάλα μέσα χρηματοδότησης παραβλέπονται τα έργα μικρότερης κλίμακας, καθώς και το γεγονός ότι –παρά τα σημαντικά ποσά που διατίθενται, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ– τα μέσα αυτά εξακολουθούν να μην επαρκούν προκειμένου να έχουν οι ΜΜΕ τη δυνατότητα να ξεπεράσουν τις ανεπάρκειες της αγοράς και να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε πιστώσεις και σε κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου· πολύ συχνά, ο βαθμός πολυπλοκότητας, οι χρονοβόρες διαδικασίες για την προετοιμασία, την εκτέλεση και την ολοκλήρωση ενός τεράστιου έργου καθώς και τα επίπεδα ετοιμότητας χαμηλής τεχνολογίας (πέρα από κάθε ορατή απόδοση της επένδυσης) αποθαρρύνουν τη συμμετοχή μικρότερων παραγόντων·

46. τονίζει πόσο σημαντικές είναι οι θεματικές πλατφόρμες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδίως δε οι δυνατότητες που προσφέρουν για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ περιφερειακών φορέων. Επίσης, σημειώνει ότι οι εν λόγω πλατφόρμες διαπεριφερειακής συνεργασίας έχουν αποδειχθεί καίριες για την εφαρμογή, τη μεγιστοποίηση της οικονομικής ανάπτυξης και τις δυνατότητες ανάδειξης στην αγορά, ιδίως όσον αφορά την καινοτομία που προωθείται από τη βιομηχανία. Συνεπώς, εκτιμά ότι πρέπει να είναι δυνατό για πολυάριθμες πρόθυμες περιφέρειες να σχεδιάσουν την οργάνωση ορισμένων δράσεων εξειδίκευσης σε διαπεριφερειακή κλίμακα:

— εντός της ίδιας χώρας

— εντός διασυνοριακής περιοχής

— στις εξόχως απόκεντρες περιοχές

— κατά μήκος θαλάσσιας ακτής ή ορεινού όγκου

— στο πλαίσιο ευρωπαϊκού δικτύου χωρίς εδαφική συνέχεια (για παράδειγμα, η πολιτιστική και δημιουργική βιομηχανία, οι υπηρεσίες που συνδέονται με τις δημογραφικές προκλήσεις ή η πρωτοβουλία Vanguard)·

47. θεωρεί ότι οι RIS3 πρέπει να ενθαρρύνουν τις περιφέρειες να συνεργάζονται για την ανάπτυξη, μεταξύ των διεθνών ομίλων, της τομεακής διεθνούς συνεργασίας ή σε κοινούς τομείς της αγοράς, που θα στηρίξουν την ενίσχυση των προαναφερθεισών διεθνών αξιακών αλυσίδων. Ο ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν οι όμιλοι ως γέφυρες μεταξύ των φορέων εντός και εκτός των περιφερειών και ως δίαυλοι επιχειρηματικής στήριξης στις ΜΜΕ πρέπει να αντικατοπτρίζεται στις πολιτικές της ΕΕ·

48. διαπιστώνει με λύπη ότι η ισχύουσα νομοθεσία για τη διαπεριφερειακή και διακρατική χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων δεν αξιοποιείται σε ικανοποιητικό βαθμό από τις εθνικές και τις περιφερειακές αρχές. Αυτό αφορά επίσης την εκτέλεση δραστηριοτήτων έξω από τη ζώνη του προγράμματος, η πρακτική εφαρμογή της οποίας παραμένει ουσιαστικά ανύπαρκτη·

49. επισημαίνει ότι σύμφωνα με πολυάριθμες μελέτες, υφίστανται σημαντικοί φραγμοί στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για τη διαπεριφερειακή συνεργασία, όπως η έλλειψη πόρων ή διοικητικής ικανότητας, η έλλειψη παραδειγμάτων ορθών πρακτικών, η αβεβαιότητα ως προς τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν, η απουσία σημείων αναφοράς και μεθοδολογίας, η έλλειψη σαφήνειας των στόχων, τα ασύμμετρα επίπεδα πολιτικών αρμοδιοτήτων, οι ρυθμιστικοί φραγμοί και η έλλειψη χρηματοδοτικού πλαισίου για την εν λόγω δραστηριότητα·

50. φρονεί, συνεπώς, ότι το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο δεν ενισχύει, αλλά μάλλον περιορίζει τη διαπεριφερειακή συνεργασία. Καλεί προς το σκοπό αυτό την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίξει το έργο των δικτύων των αρχών διαχείρισης του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ με απτή βοήθεια, παρέχοντας πρακτική βοήθεια, για παράδειγμα, κατά την ανταλλαγή πληροφοριών και την εξάλειψη των αβεβαιοτήτων σχετικά με την επιλεξιμότητα των σχεδιαζόμενων μέτρων σε συγκεκριμένες μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και με την απαγόρευση των εκάστοτε περιοριστικών ερμηνειών της ισχύουσας νομοθεσίας. Αναγνωρίζει, εντούτοις, ότι ορισμένα από τα ουσιαστικά εμπόδια δεν οφείλονται στη μη επαρκή νομοθεσία αλλά στην έλλειψη διοικητικής ικανότητας και στα ασύμμετρα επίπεδα πολιτικών/διοικητικών/επιστημονικών αρμοδιοτήτων·

Νέο κανονιστικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο

51. εκτιμά πως η S3 των περιφερειών θα πρέπει να λαμβάνεται πραγματικά υπόψη σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του συνόλου της πολιτικής για τη συνοχή, και όχι μόνο κατά την εφαρμογή του ΕΤΠΑ·

52. θεωρεί ότι η απόπειρα προώθησης νέων πολιτικών με χρήση του ίδιου κανονιστικού και χρηματοδοτικού πλαισίου μπορεί να αποδειχθεί πολύπλοκη και φρονεί, συνεπώς, ότι το ισχύον πλαίσιο πρέπει να βελτιωθεί ώστε να ενισχύει και να βελτιώνει τη διαπεριφερειακή συνεργασία·

53. εκτιμά ότι για την ανάπτυξη της συνεργασίας τους γύρω από τις RIS3, οι περιφέρειες έχουν ανάγκη από ένα απλό εργαλείο που θα επιτρέπει τον πραγματικό συνυπολογισμό του κόστους της δικτύωσης και όχι μόνον του κόστους των επιχειρησιακών προγραμμάτων που υλοποιούνται από κοινού·

54. απορρίπτει κάθε προσπάθεια εκ νέου εθνικοποίησης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, διότι εξακολουθεί να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την προαγωγή των στρατηγικών «έξυπνης εξειδίκευσης» σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ. Συν τοις άλλοις, τούτο θα έθετε επίσης σε κίνδυνο τις πολλαπλές θετικές εξελίξεις που ήδη σημειώνονται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο κατά την τρέχουσα περίοδο χρηματοδότησης·

55. για αυτό, συνιστά:

- τη μεταρρύθμιση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, πριν από τη λήξη της περιόδου 2014-2020, ώστε να δοθεί ώθηση τόσο στις συνέργειες μεταξύ των ΕΔΕΤ και άλλων προγραμμάτων όσο και στη διαπεριφερειακή συνεργασία. Η εν λόγω μεταρρύθμιση πρέπει να απαιτήσει την απλοποίηση και την ελαστικότητα κατά τη διαχείριση των Ευρωπαϊκών Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων, με την εφαρμογή απλουστευμένων μεθόδων αιτιολογήσεων, που να βασίζονται, λόγω χάρη, στην επίτευξη των στόχων, τη χρήση του κόστους ανά μονάδα, και άλλα μέτρα περισσότερο προσαρμοσμένα στην αποτελεσματική διάθεση κεφαλαίων στην έξυπνη εξειδίκευση·
- την ενίσχυση, στο πλαίσιο των S3, των στόχων της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας·
- ένα ενιαίο ευέλικτο πλαίσιο κατευθύνσεων για τις RIS3, υπό μορφή σύστασης, που θα απαντά στο κενό και την έλλειψη συντονισμού που υφίσταται σήμερα όσον αφορά τον σχεδιασμό, την κατάρτιση, την υλοποίηση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των RIS3. Το έγγραφο αυτό θα πρέπει να στηρίζεται στην αρχή της επικουρικότητας, να είναι ευέλικτο, ζωντανό, σε συνεχή εξέλιξη, και να αφήνει χώρο στην εμφάνιση νέων τομέων εξειδίκευσης, οι οποίοι σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή δεν υπήρχαν·
- την άμεση σύσταση ειδικών και κατάλληλων μέσων χρηματοδότησης για την ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνεργασίας. Αυτά τα μέσα μπορούν να συνιστανται σε συνδυασμούς χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού επιδοτήσεων και δανείων, δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης σε διαφορετικά επίπεδα) και στην καινοτόμο χρήση πόρων που θα επιτρέπουν τη στήριξη πιλοτικών έργων, τα οποία θα απευθύνονται σε δίκτυα διαπεριφερειακής συνεργασίας, με απτή σχέση με τη βιομηχανία, και το αποτέλεσμα των οποίων θα έχει αντίκτυπο στην αγορά·
- στο μέλλον, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» να προτείνει εδαφική προσέγγιση που θα επιτρέπει τη διάρθρωση της ευρωπαϊκής πολιτικής έρευνας και καινοτομίας και των RIS3, παρότι αξίζει να επισημανθεί παράλληλα ότι ο «Ορίζοντας 2020» πρέπει να εξακολουθήσει να διέπεται από την αρχή της αριστείας·
- αυτή η εδαφική προσέγγιση θα πρέπει να συνυπολογίζει τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν ορισμένες περιφέρειες, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, προκειμένου να συμμετάσχουν σε έργα ως εταίροι, λόγω της απόστασής τους από τα οικονομικά και τεχνολογικά κέντρα·

- την άντληση διδαγμάτων από τις πρότυπες δράσεις που έχει αναπτύξει η ΓΔ Regio με τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, ώστε να στηριχθούν καταλλήλως οι περιφέρειες αυτές για τη μείωση του χάσματος καινοτομίας στην ΕΕ·
- τη διενέργεια πλήρους εκ των προτέρων αξιολόγησης του εδαφικού αντικτύπου επί της ολοκλήρωσης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ, όπως η έρευνα (ΠΠ 9), η βιομηχανική πολιτική και η μελλοντική πολιτική συνοχής·
- την επείγουσα διάθεση πόρων στο πρόγραμμα Interreg Europe το οποίο, για τα επόμενα χρόνια, αποτελεί το πάγιο και ήδη γνωστό στις περιφέρειες καταλληλότερο εργαλείο για αυτήν τη στήριξη της δικτύωσης όσον αφορά τις RIS3·
- η εφαρμογή του σχεδίου Juncker να ευνοεί την υλοποίηση περιφερειακών πλατφορμών στήριξης στο σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση έργων προκειμένου να επιτραπεί στο ΕΤΣΕ να στηρίζει συγκεκριμένα τις RIS3. Προκειμένου να εξασφαλιστεί μια υπεύθυνη επιλογή έργων, τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν στην αξιολόγηση των έργων πρέπει να λαμβάνουν ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με την αναγκαία υποστήριξη και τις απαιτήσεις των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Η ενίσχυση της τεχνικής υποστήριξης σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα·
- τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών στις δραστηριότητες της ομάδας υψηλού επιπέδου για τη μεγιστοποίηση της επίδρασης των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ·

56. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη συγκρότηση ομάδας εργασίας με ενεργή συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, η οποία θα εξετάζει όλα αυτά τα ζητήματα που θα εξασφαλίζουν μεγαλύτερη ακρίβεια, στόχους και εργαλεία στον προαναφερθέντα εκ των προτέρων καθορισμένο όρο των RIS3.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Σχέδιο δράσης για το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το διάστημα 2015-2030 — Μια προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο καταστροφών για όλες τις πολιτικές της ΕΕ»

(2017/C 272/07)

Εισηγητής: Adam Banaszak (PL/ECR), Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Κουγιαβίας-Πομερανίας

Έγγραφο αναφοράς: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Σχέδιο δράσης για το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το διάστημα 2015-2030 — Προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο καταστροφών για όλες τις πολιτικές της ΕΕ,

SWD(2016) 205 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕΤΠ)

1. επιδοκιμάζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα το σχέδιο δράσης για το πλαίσιο Σεντάι ως προς τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το διάστημα 2015-2030, καθότι σε αυτήν αναδεικνύεται ειδικά ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη στήριξη της προσπάθειας των χωρών να περιορίσουν τους κινδύνους καταστροφών
2. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η ανθεκτικότητα στις καταστροφές αποτελεί μία από τις βασικές πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Ως προς αυτό, καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ αφ' ενός μεν να μεριμνήσουν έτσι ώστε η αρχή αυτή να καταστεί ένας από τους κεντρικούς πυλώνες της μελλοντικής βιώσιμης ανάπτυξης στην Ευρώπη, αφ' ετέρου δε να τη συνεκτιμήσουν στο μελλοντικό σχεδιασμό των κονδυλίων και προγραμμάτων της ΕΕ·
3. σημειώνει ότι, κατά την τελευταία δεκαετία, αυξήθηκε σημαντικά η ένταση και η συχνότητα των καταστροφών. Κάθε χρόνο δεκάδες χιλιάδες άτομα σε ολόκληρο τον κόσμο χάνουν τη ζωή τους εξαιτίας φυσικών καταστροφών, το δε άμεσο οικονομικό κόστος για τις χώρες της ΕΕ ανέρχεται σε δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ με τα θανατηφόρα περιστατικά να είναι κατά κανόνα περισσότερα στις αναπτυσσόμενες χώρες και με τις οικονομικές ζημιές υψηλότερες στις αναπτυγμένες οικονομίες·
4. επιδοκιμάζει την προαγωγή της εφαρμογής των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών στρατηγικών και σχεδίων διαχείρισης του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού στόχων, δεικτών και χρονοδιαγραμμάτων, και τονίζει την ανάγκη για αξιολόγηση των υφιστάμενων στρατηγικών και σχεδίων με σκοπό τη συμπερίληψη των προβλέψεων του πλαισίου δράσης του Σεντάι. Όσον αφορά τις παραμεθόριες περιφέρειες, ο αποτελεσματικός συντονισμός τέτοιου είδους στρατηγικών ή η διαμόρφωση κοινών διασυννοριακών στρατηγικών είναι ζωτικής σημασίας και θα πρέπει να ενθαρρυνθεί·
5. υπογραμμίζει ότι, από άποψη κόστους, είναι αποδοτικότερη η ανάπτυξη ανθεκτικών σε καταστροφές υποδομών παρά μια εκ των υστέρων αναβάθμιση μη ασφαλών υποδομών. Το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών (UNISDR — United Nations Office for Disaster Risk Reduction) εκτιμά ότι η σχέση κόστους — οφέλους είναι 1:4.
6. αναγνωρίζει ότι είναι επείγον να επιτευχθούν οι στόχοι προτεραιότητας που τίθενται για το 2020 από τους ΣΒΑ ⁽¹⁾ (11β) και το πλαίσιο Σεντάι, προκειμένου να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των πόλεων και των οικισμών που, αφενός, εγκρίνουν και θέτουν σε εφαρμογή ολοκληρωμένες πολιτικές και σχέδια με άξονα την ένταξη, την αποδοτική χρήση των πόρων, τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και την ανθεκτικότητα έναντι καταστροφών, και, αφετέρου, σχεδιάζουν και εφαρμόζουν —σύμφωνα με το πλαίσιο Σεντάι— ολιστική διαχείριση του κινδύνου φυσικών καταστροφών σε όλα τα επίπεδα·
7. τονίζει ότι όλα τα ενωσιακά έργα που αφορούν την κατασκευή νέων υποδομών (είτε εκτελούνται υπό την αιγίδα ταμείων περιφερειακής πολιτικής είτε μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων) πρέπει να είναι ανθεκτικά στις καταστροφές. Ζητά δε να γίνεται ρητή αναφορά της αρχής αυτής στις κανονιστικές διατάξεις για τη χρήση των κεφαλαίων·

⁽¹⁾ Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης.

8. υπογραμμίζει την ανάγκη διάθεσης επαρκών χρηματοδοτικών πόρων για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Συχνά, η πολιτική προστασία ανατίθεται στην αρμοδιότητα της τοπικής και της περιφερειακής διοίκησης χωρίς να χορηγούνται επαρκείς χρηματοδοτικοί πόροι για την κάλυψη των αναγκών. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές χρειάζονται επαρκείς πόρους και εξουσίες για τη λήψη αποφάσεων. Κρίνεται επίσης αναγκαία η διάθεση επαρκών πόρων στα προγράμματα που στηρίζουν τη διασυνοριακή συνεργασία για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και τη διαχείριση κρίσεων·

9. υποστηρίζει σθεναρά την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 30ής Νοεμβρίου 2016 [COM(2016) 778], η οποία αναμένεται να καταστήσει δυνατή την επίδειξη μεγαλύτερης αλληλεγγύης εκ μέρους της ΕΕ μετά από κάποια μεγάλη ή περιφερειακή φυσική καταστροφή· ζητεί την αναθεώρηση του ορισμού των μεγάλων ή περιφερειακών φυσικών καταστροφών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αναφέρεται στην πρόταση της Επιτροπής· επισημαίνει ότι τα όρια για τις μεγάλες καταστροφές που προβλέπονται στον ορισμό —ζημίες που υπερβαίνουν τα 3 δισεκατ. ευρώ ή είναι υψηλότερες από 0,6 % του ΑΕΠ του οικείου κράτους μέλους— είναι υπερβολικά υψηλά και συνιστούν εμπόδιο, ιδίως για τις μικρότερες και λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες που χρειάζονται συχνότερα την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης·

10. υπογραμμίζει τον βασικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών και την αντιμετώπιση των ιδίων των καταστροφών, και επισημαίνει τη σκοπιμότητα ύπαρξης, τον ρόλο και την σημασία των τοπικών και περιφερειακών διαύλων στον περιορισμό αυτού του κινδύνου καταστροφών·

11. επισημαίνει ότι απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των κινδύνων είναι η συνεργασία των τοπικών και των κεντρικών αρχών με ιδιωτικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εταιρειών·

12. Παράλληλα, επισημαίνει ότι, λόγω της γεωστρατηγικής τους θέσης, ορισμένες περιοχές, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες (ΕΑΠ), καθίστανται σημαντικοί ευρωπαϊκοί φορείς για επείγουσα παρέμβαση εκτός των συνόρων της ΕΕ, αλλά και για μέτρα πρόληψης των κινδύνων·

13. οι καταστροφές δεν γνωρίζουν ούτε περιφερειακά ούτε εθνικά σύνορα· απαιτείται, συνεπώς, ένα πρωτόκολλο συντονισμένης δράσης για τις περιπτώσεις όπου οι καταστροφές πλήττουν δύο ή περισσότερα κράτη. Ο συντονισμός είναι ζωτικής σημασίας, ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες πλήττονται και τρίτες χώρες·

14. αναγνωρίζει ότι το πρόβλημα των φυσικών καταστροφών είναι αναπόσπαστο στοιχείο των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και ότι αυτά τα δύο πεδία πρέπει να εξεταστούν από κοινού. Συνιστά το νέο Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια να αυξήσει τις δραστηριότητές του στον συγκεκριμένο τομέα και να παράσχει περαιτέρω στήριξη στις δράσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, παράμετρος η οποία αναπτύσσει επίσης την ανθεκτικότητα σε τοπικό επίπεδο. Διατυπώνει εκ νέου τη στήριξή της προς το Σύμφωνο καθώς και την ενημερωτική εκστρατεία με τίτλο «Making Cities Resilient» («Πώς μπορούν οι πόλεις να γίνουν πιο ανθεκτικές») που δρομολόγησε το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών (UNISDR — United Nations Office for Disaster Risk Reduction). Προκειμένου να εστιάσει η προσοχή των πόλεων και των περιφερειών στην εκστρατεία με τίτλο «Making Cities Resilient» προτείνει να οριστούν πρέσβεις για τις ανθεκτικές πόλεις, οι οποίοι θα μπορούσαν να ερωφηθθούν από τη στήριξη της ΕΠ.

15. επικροτεί μεν την αναφορά της ανακοίνωσης που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή [COM(2016) 739] τον Νοέμβριο του 2016 στην ανάγκη να ληφθεί υπόψη ο περιορισμός του κινδύνου φυσικών καταστροφών, αλλά αποδοκιμάζει το γεγονός ότι στο έγγραφο αυτό δεν τονίζεται ότι η ανθεκτικότητα στις καταστροφές αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της βιώσιμης ανάπτυξης στην ΕΕ ⁽²⁾·

Η κατανόηση του κινδύνου καταστροφών

16. υπογραμμίζει την ηθική υποχρέωση να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε στα έργα της ΕΕ να μην τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη ζωή μέσω της χρηματοδότησης έργων υποδομής, τα οποία ενδέχεται να μην είναι ανθεκτικά σε καταστροφές. Συν τοις άλλοις, επισημαίνει ότι η κατασκευή υποδομών ανθεκτικών στις καταστροφές είναι οικονομικά αποτελεσματικότερη από την αναβάθμιση υποδομών που δεν συμμορφώνονται με τα πρότυπα ασφαλείας·

17. επικροτεί την πρόσφατη μεταρρύθμιση του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ, το οποίο αποτελεί τον χρηματοδοτικό μηχανισμό της ΕΕ μέσω του οποίου παρέχεται υποστήριξη σε περιπτώσεις εκτεταμένων καταστροφών, και το βασικό εργαλείο της ΕΕ για την ανταπόκριση σε φυσικές καταστροφές. Αναδεικνύει τη σημασία του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ ως εργαλείου αντιμετώπισης των μεγάλων φυσικών καταστροφών και έκφρασης της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης προς τις πληγείσες από τις καταστροφές περιφέρειες στην Ευρώπη. Χαιретίζει το γεγονός ότι, σύμφωνα με τις συστάσεις της ΕΠ, το εν λόγω Ταμείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές με την αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών. Αφενός επικριμάζει την επέκταση των προθεσμιών για τη χρήση του Ταμείου, αφετέρου όμως, υπογραμμίζει ότι η θέσπιση μιας διετούς προθεσμίας θα εξασφάλιζε την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων ⁽³⁾· επιπλέον, εκτιμά ότι ο μηχανισμός χρηματοδοτικής στήριξης θα έπρεπε να θεσπίζει πιο χαμηλά όρια, ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση τόσο οι περιφερειακοί όσο και οι τοπικοί φορείς·

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον: Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία [COM(2016) 739 final].

⁽³⁾ CDR6402-2013_00_00_TRA_AC

18. όσον αφορά την αναπτυξιακή συνεργασία, απαιτείται ενημέρωση με στόχο την επίγνωση του γεγονότος ότι η προετοιμασία και η αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης αποτελεί ευθύνη των αρχών και του πληθυσμού·
19. υποστηρίζει την οριζόντια προσέγγιση που ακολουθείται στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, χάρη στην οποία μπορούν οι στόχοι του πλαισίου Σεντάι να ενσωματωθούν σε άλλες στρατηγικές πολιτικές της ΕΕ και να γεφυρωθεί έτσι το χάσμα μεταξύ του συνολικού πλαισίου Σεντάι και του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ·
20. παρατηρεί ότι στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής λαμβάνεται υπόψη η συμβολή όλων των στρατηγικών πολιτικών και πρακτικών της ΕΕ —και όχι μόνο αυτή της πολιτικής προστασίας— στην επίτευξη των προτεραιοτήτων που συμφωνήθηκαν κατά τη 3η παγκόσμια διάσκεψη του ΟΗΕ με θέμα τη μείωση του κινδύνου καταστροφών·
21. αναγνωρίζει ότι βασική αρχή της διαμόρφωσης πολιτικών πρόληψης παρά αντίδρασης στους κινδύνους καταστροφών είναι η εκπόνηση πενταετών προγραμμάτων, τα οποία θα πρέπει να έχουν ως στόχο την ενεργοποίηση ολόκληρης της κοινωνίας, τη διάδοση και την αύξηση της πληροφόρησης ως προς τους κινδύνους, τις σχετικές επενδύσεις, την ετοιμότητα στην αντιμετώπιση καταστροφών και την ανθεκτικότητα σε αυτές, δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα ενισχύουν τόσο τις προτεραιότητες της ΕΕ σε ζητήματα ανταγωνιστικότητας, έρευνας και καινοτομίας όσο και την προαγωγή της ανθεκτικής βιώσιμης ανάπτυξης χάρη στην προώθηση της χρήσης τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και αυτόματων δικτύων έγκαιρης προειδοποίησης, με βάση τον έγκαιρο εντοπισμό των κινδύνων, την άμεση κοινοποίηση και τη χρήση προδραστικών πρωτοκόλλων παρέμβασης·
22. επισημαίνει ότι τα έργα που υποστηρίζονται και εκτελούνται ως μέρος του σχεδίου δράσης αφ' ενός θα συμβάλουν στη διαμόρφωση συνέργειας των μέτρων μείωσης των κινδύνων καταστροφών με τις στρατηγικές που άπτονται της κλιματικής αλλαγής, και αφ' ετέρου θα ενισχύσουν τις ικανότητες των πόλεων στην αντιμετώπιση των κινδύνων καταστροφών·
23. συνιστά τα σχέδια δράσης να καταρτίζονται σε συνάρτηση με άλλες διεθνείς συμφωνίες και διαδικασίες που συνήφθησαν ή υλοποιήθηκαν το 2015 και το 2016, συμπεριλαμβανομένων της ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, του προγράμματος δράσης της Αντίς Αμπέμπα για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, της παγκόσμιας ανθρωπιστικής διάσκεψης κορυφής, καθώς και του νέου αστικού θεματολογίου·
24. υπογραμμίζει τη σημασία που έχουν τόσο η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα στη συλλογή και την ανταλλαγή δεδομένων σχετικών με τις απώλειες και τις ζημιές όσο και η ενίσχυση της συνοχής των στρατηγικών για τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη βιοποικιλότητα·
25. υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι να προάγονται οι επενδύσεις με γνώμονα τη θωράκιση έναντι των κινδύνων στο πλαίσιο όλων των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ και να υποστηρίζονται τόσο τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και βελτίωσης των τεχνολογιών αλληλοεπικαλυπτόμενης επικοινωνίας μεταξύ συστημάτων πολιτικής προστασίας και προειδοποιήσεων προς τον πληθυσμό, όσο και η αρχή της καλύτερης ανακατασκευής την επαύριον μιας καταστροφής·

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ως βασικοί συναρμόδιοι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών

26. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν θεσμική και πολιτική ευθύνη να προστατεύουν τους πολίτες· αποτελούν μια πρώτη γραμμή αντίδρασης σε καταστάσεις κρίσης, καθότι παρέχουν βασικές υπηρεσίες και εποπτεύουν, αναλαμβάνουν την αντιμετώπιση των καταστροφών την ώρα που συμβαίνουν, είναι υπεύθυνες για την πρόληψη, την άμεση αντίδραση και την οργάνωση επιχειρήσεων διάσωσης και, πάνω από όλα, γνωρίζουν λεπτομερώς την περιοχή και την κοινότητά τους. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι επίσης υπεύθυνες για τις μετέπειτα εργασίες αποκατάστασης·
27. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές συχνά έχουν επιδείξει τεράστια προσηλωση στην προσπάθεια μείωσης των κινδύνων καταστροφών, για παράδειγμα μέσω της συμμετοχής τους στην εκπόνηση των εκτιμήσεων κινδύνου και των σχεδίων διαχείρισης κινδύνου, όπως σημειώνεται και στη γνωμοδότηση της ΕΤΠ με θέμα τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ ⁽⁴⁾·
28. τονίζει τη σημασία της ανάπτυξης της διαπεριφερειακής συνεργασίας, προκειμένου να αποφευχθούν οι κίνδυνοι από καταστροφές, ιδίως στο πλαίσιο της πολιτικής για την προστασία των πολιτών. Θεωρεί σκόπιμο να συμβάλει η Επιτροπή, μέσω του καλύτερου συντονισμού μεταξύ των περιφερειών, ώστε η συνεργασία να καταστεί ακόμη πιο αποδοτική και αποτελεσματική, με βάση τη θέσπιση προτύπων για τα μοντέλα και την τεχνολογία που χρησιμοποιούν οι δήμοι και οι περιφέρειες προκειμένου να βελτιώσουν την ικανότητα αντίδρασης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που υπερβαίνουν τα σύνορα ή την ικανότητα μίας συγκεκριμένης διοικητικής μονάδας·

⁽⁴⁾ CDR740-2012_FIN_AC.

29. παρατηρεί ότι το πεδίο επιθυμητής συνεργασίας εν προκειμένω εκτείνεται έως και την ανάπτυξη ΣΔΙΤ σε θέματα περιορισμού του κινδύνου καταστροφών και εφαρμογής μέτρων ενθάρρυνσης του ιδιωτικού τομέα να αντιληφθεί τους τοπικούς κινδύνους και να συμμετάσχει, ως συναρμόδιος, στη χάραξη μελλοντικής πολιτικής με σκοπό τον μετριασμό των συγκεκριμένου κινδύνων —λ.χ. μέσω της διεύρυνσης των επιλογών ασφάλισης και προστασίας· εκφράζει και πάλι την ανησυχία της για το γεγονός ότι, ως συνέπεια των αυξημένων κινδύνων, η ασφάλιση μπορεί να παύσει να παρέχεται ή να γίνει οικονομικά απρόσιτη σε ορισμένες περιοχές, αφήνοντας τις δημόσιες αρχές εκτεθειμένες σε δυνητικά τεράστιο οικονομικό κίνδυνο. Υπογραμμίζει ότι η από κοινού κάλυψη των κινδύνων αποτελεί επιλογή που χρήζει διερεύνησης και ζητεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο ενός υποχρεωτικού συστήματος ασφάλισης κατά φυσικών καταστροφών ⁽⁵⁾.

30. κρίνει σκόπιμη την πλήρη αξιοποίηση της ολοένα σημαντικότερης τεχνολογίας της κινητής τηλεφωνίας, του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις φυσικές καταστροφές, όλως ιδιαίτερος δε την ενίσχυση της τεχνολογίας του προηγμένου συστήματος εντοπισμού κινητών (Advanced Mobile Location — AML), που θα επιτρέπει τον άμεσο εντοπισμό του τηλεφώνου που πραγματοποίησε κλήση στον ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης 112· η χρήση αυτών των τεχνολογιών είναι εξίσου σημαντική για την ανάπτυξη των εκστρατειών επιμόρφωσης και πρόληψης καταστροφών·

31. απευθύνει έκκληση για μια αποτελεσματική πολιτική ενημέρωσης για τις καταστροφές, που να μπορεί να συμβάλλει στην πρόληψη ζημιών σε περίπτωση που συμβούν παρόμοια γεγονότα ή καταστροφές. Ακόμη, κρίνει αναγκαία τη θέσπιση υπηρεσίας προστασίας και υλικής και ψυχολογικής βοήθειας προς τα θύματα, τους οικείους τους, το προσωπικό επέμβασης και τους λοιπούς θιγόμενους σε περίπτωση καταστροφής·

32. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές χρειάζονται γνώση, μέσα, ικανότητες και πόρους για να μπορούν να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους —όπως αυτά περιγράφονται στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Το πλαίσιο δράσης του Hyogo μετά το 2015». Παράλληλα, σημειώνει ότι, μολονότι οι αρχές αυτές είναι υπεύθυνες για ένα πλήθος νευραλγικών υποδομών, οι επενδύσεις υπέρ της περαιτέρω θωράκισής τους από τους κινδύνους καταστροφών είναι ελάχιστα προφανείς και συχνά η εφαρμογή τους είτε αμελείται είτε παρεμποδίζεται ⁽⁶⁾.

33. ζητά να ληφθούν μέτρα υπέρ της ενημέρωσης των πολιτών, μεταξύ άλλων, με τη διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών για τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών. Συνιστάται να ευαισθητοποιηθούν οι κάτοικοι των απειλούμενων περιοχών προκειμένου να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη επίδειξης αλληλεγγύης προς τους κατοίκους των περιοχών που θεωρούνται επιρρεπείς σε καταστροφές. Προς το παρόν, το ευρύ κοινό έχει ελάχιστη γνώση των τρόπων με τους οποίους κλιμακώνεται ο κίνδυνος αυτός·

34. τονίζει, όπως αναφέρεται και στη γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με το μετά το 2015 πλαίσιο δράσης του Hyogo, ότι είναι σημαντικό οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, μεταξύ των αναγκαίων γνώσεων, εργαλείων, ικανοτήτων και πόρων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, να αναπτύξουν δίκτυα μετεωρολογικών σταθμών. Τα δίκτυα αυτά, πρέπει να συμβάλλουν στην παρακολούθηση τόσο των παραμέτρων που παρέχουν ακριβή ποσοτική μέτρηση της κλιματικής αλλαγής, όσο και όλων των παραμέτρων που επιτρέπουν την έγκαιρη παρατήρηση και προειδοποίηση σχετικά με καταστροφές·

Ο νέος άξονας προτεραιότητας αντίδρασης της ΕΕ στην αύξηση των καταστροφών

35. υποστηρίζει σθεναρά την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής [COM(2016) 778 final] για τη διαμόρφωση ενός νέου άξονα προτεραιότητας με χρηματοδότηση ύψους έως 100 %, βάσει των επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΕΤΠΑ, για τη στήριξη μέτρων πρόβλεψης, πρόληψης, προγραμματισμού, αντιμετώπισης και αποκατάστασης σε περίπτωση εκτεταμένων ή περιφερειακών καταστροφών·

36. επιδοκιμάζει τις προτάσεις να καθίστανται οι δαπάνες επιλέξιμες από τη στιγμή που συμβαίνει μια καταστροφή, ακόμη και αν αυτή είχε συμβεί πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού.

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

37. το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής συνάδει με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Υπογραμμίζει ότι οι καταστροφές δεν γνωρίζουν σύνορα και ότι ο τομέας της ανθεκτικότητας στις καταστροφές συνιστά έναν τομέα στον οποίο απαιτείται η ανάληψη συντονισμένης δράσης. Η πολιτική προστασία είναι τομέας στον οποίο η δράση της Ένωσης αποσκοπεί στην υποστήριξη, τον συντονισμό ή τη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών (άρθρο 6 της ΣΛΕΕ). Σύμφωνα με το άρθρο 196 της ΣΛΕΕ, η Ένωση μπορεί να αναλάβει δράση χωρίς να χρειάζεται να προσφεύγει σε εναρμόνιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽⁵⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον ρόλο της ασφάλισης για την ανάκαμψη από μία καταστροφή, βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕτΠ COR-2014-02646.

⁽⁶⁾ COR-2014-02646-00-01-AC-TRA

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

122η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 22-23 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Νομοθετικές προτάσεις σχετικά με έναν κανονισμό περί επιμερισμού των προσπαθειών και έναν κανονισμό σχετικά με τις δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας (LULUCF — Land-use, land-use change and forestry)»

(2017/C 272/08)

Εισηγητής: Juri Gotmans (EE/PES), Δήμαρχος Haanja

Έγγραφα αναφοράς: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030 για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση και την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για μηχανισμό παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και άλλων πληροφοριών που αφορούν την κλιματική αλλαγή,

COM(2016) 482 final

και

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας εντός του πλαισίου για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για μηχανισμό παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και άλλων πληροφοριών που αφορούν την κλιματική αλλαγή,

COM(2016) 479 final

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

- χαιρετίζει** τις νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη θέσπιση δεσμευτικών ετήσιων μειώσεων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030 στους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) [COM(2016) 482 final], καθώς και για τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας εντός του πλαισίου για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030 [COM(2016) 479 final].
- θεωρεί σημαντικό να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στους τομείς εκτός ΣΕΔΕ** σε τέτοια επίπεδα έως το 2030, ούτως ώστε να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 95 % έως το 2050.
- φρονεί** ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, μια εξαιρετικά καινοτόμος και οικονομικά αποδοτική προσέγγιση θα ήταν να ενσωματωθεί με ολοκληρωμένο τρόπο, στην πολιτική της ΕΕ για το κλίμα το πλήρες δυναμικό μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που παράγονται από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας (LULUCF — land use, land use change and forestry).

4. **κρίνει ότι έχει ζωτική σημασία** να αναγνωριστούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως ζωτικοί παράγοντες στην εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στη νέα πολιτική για το κλίμα και, σύμφωνα με τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, να προωθηθεί η ενεργός συμμετοχή τους στην πολιτικές της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα·
5. **τονίζει** τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειών κατά τη συλλογή και τη συγκέντρωση των δεδομένων τα οποία είναι αναγκαία για την εκπόνηση των απογραφών των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στους τομείς που εμπίπτουν στον κανονισμό LULUCF και στον κανονισμό περί επιμερισμού των προσπαθειών· **συνιστά** στα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίξουν σε συστηματική βάση τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές με την ενίσχυση των συναφών ικανοτήτων τους προκειμένου αυτές να εκπληρώσουν τα βασικά τους καθήκοντα αναφορικά προς τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της τοπικής ανάπτυξης στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών, της διαχείρισης των αποβλήτων, της χρήσης της γης καθώς και σε άλλους τομείς·
6. **εκτιμά** ότι οι μηχανισμοί ευελιξίας καθιστούν σκόπιμη την εφαρμογή των αρχών της αγοράς και των πρακτικών χρήσης της γης, καθώς και τη χρήση των πόρων για την επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών που συμπεριλαμβάνονται στα μέτρα για την προστασία του κλίματος, ωστόσο, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν αλλαγές σε αυτούς τους τομείς προκειμένου να αποφευχθεί μια ενδεχόμενη υποβάθμιση των φιλόδοξων στόχων της κλιματικής πολιτικής της ΕΕ και ο πληθωρισμός στην εμπορία των ποσοστώσεων. Ο στόχος αυτός μπορεί να υλοποιηθεί με τον υπολογισμό των πραγματικών εκπομπών ή της γραμμικής τάσης μείωσής τους έως το 2020, τον περιορισμό των μεταφορών πλεονασματικών ποσοστώσεων από τους τομείς που εμπίπτουν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ σε τομείς που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ, καθώς και με τον καθορισμό περισσότερο φιλόδοξων στόχων, ακόμη και για τις χώρες με χαμηλό ΑΕγχΠ·
7. **ζητεί** την καθιέρωση ενδιάμεσων ελεγχών συμμόρφωσης σε πενταετή βάση ως αποτελεσματικού εργαλείου για την εξασφάλιση της επίτευξης των στόχων μείωσης των εκπομπών μέσω τακτικότερης παρακολούθησης·
8. **θεωρεί** ότι, δεδομένης της έλλειψης συγκεκριμένων στόχων μείωσης των εκπομπών για τους επιμέρους τομείς που εμπίπτουν στον κανονισμό περί επιμερισμού των προσπαθειών (ESD), θα πρέπει να τεθούν σε ισχύ διατάξεις προγραμματισμού, ούτως ώστε να καταρτιστούν σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών, περιφερειών και τοπικών αρχών στρατηγικές και μέτρα που να εξασφαλίζουν τη μετάβαση αυτών των τομέων προς τη λήψη μέτρων για χαμηλότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Θα πρέπει, επομένως, να εκπονηθούν τομεακοί στόχοι προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι τομείς που καλύπτονται από τον κανονισμό περί επιμερισμού των προσπαθειών ευθυγραμμίζονται με τον στόχο που προτείνεται στον κανονισμό σχετικά με τη μείωση των εκπομπών σε παγκόσμιο επίπεδο και, επιπλέον, θα πρέπει να ενισχυθούν οι ελεγκοί συμμόρφωσης με ετήσιες αξιολογήσεις και ισολογισμούς·
9. **υπογραμμίζει την ανάγκη** να αξιοποιηθούν με πιο ολοκληρωμένο και ακόμη πιο φιλόδοξο τρόπο οι δυνατότητες όσον αφορά τις νομικές απαιτήσεις για τις τομεακές πρωτοβουλίες για τομείς στους οποίους εντοπίζονται κίνδυνοι αύξησης των εκπομπών (π.χ. αποδοτικότητα των επιβατηγών αυτοκινήτων και ελαφρά οχήματα επαγγελματικής χρήσης στον τομέα των μεταφορών)·
10. **καλεί** την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει με ολιστικό τρόπο τη συμβολή των δραστηριοτήτων LULUCF και να αναγνωρίσει ότι ο εν λόγω τομέας, ιδίως ο κλάδος της δασοπονίας, διαθέτει το δυναμικό να συμβάλει θετικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής μέσω της δέσμευσης, της αποθήκευσης και της υποκατάστασης των εκπομπών CO₂.

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030 για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση και την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για μηχανισμό παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και άλλων πληροφοριών που αφορούν την κλιματική αλλαγή,

COM(2016) 482 final

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η μετάβαση σε καθαρή ενέργεια απαιτεί αλλαγές στην επενδυτική συμπεριφορά και παροχή κινήτρων σε ολόκληρο το φάσμα πολιτικής.	Όσον αφορά τη συγχρηματοδότηση προκειμένου να συμπληρωθούν οι πόροι της ΕΕ, θα πρέπει να αναπτυχθούν περιφερειακά και τοπικά επενδυτικά προγράμματα, ούτως ώστε να υποστηριχθούν οι τομείς εκτός ΣΕΔΕ.

Αιτιολογία

Η προσθήκη μιας νέας αιτιολογικής σκέψης αποσκοπεί στο να εκφραστεί η άποψη ότι πρέπει να αναπτυχθούν επενδυτικά προγράμματα στις περιφέρειες και τις πόλεις. Το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο δεν δύναται να λειτουργήσει αποτελεσματικά, εάν δεν αναγνωριστεί υπό τη μορφή εντολής και δεν εξασφαλιστούν μακροπρόθεσμοι χρηματοδοτικοί πόροι. Σε μεγάλο βαθμό, για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, οι διαθέσιμες βασικές πηγές χρηματοδότησης για την υλοποίηση βιώσιμων μέτρων που εμπίπτουν στους τομείς των αρμοδιοτήτων τους βρίσκονται στα χέρια των εθνικών κυβερνήσεων και συμπληρώνονται σε περιορισμένη έκταση από μέσα της ΕΕ. Η χρηματοδότηση αυτή πρέπει να είναι αποκεντρωμένη. Παράλληλα με τη χορήγηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων υπό τη μορφή επιχορηγήσεων και συγχρηματοδότησης, θα μπορούσε να εξεταστεί —με στόχο την εφαρμογή περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών— η προοπτική βελτίωσης της ικανότητας των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να συνάπτουν συμβάσεις ή να προσφεύγουν σε δανεισμό.

Στόχος είναι η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής χρηματοδοτικής πλατφόρμας, η οποία θα συγχρηματοδοτείται από πόρους της ΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας οι δανειστές και οι επενδυτές, από τη μια πλευρά, και οι δήμοι και οι περιφέρειες, από την άλλη, θα μπορούν να συνενώνονται για τη σύναψη συμφωνιών για την ανάληψη συναφών έργων. Στην ιδανική περίπτωση, αυτή η πλατφόρμα θα μπορούσε να αποτελέσει το φόρουμ για τους τομείς που καλύπτονται από τον κανονισμό περί επιμερισμού των προσπαθειών και τον κανονισμό LULUCF (κανονισμός για της χρήση της γης, την αλλαγή της χρήσης της γης και τη δασοπονία), καθότι αυτοί είναι οι τομείς στους οποίους οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις εδαφικές τους αρμοδιότητες.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 18

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η παρούσα απόφαση δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν αυστηρότερους εθνικούς στόχους των κρατών μελών.	Η παρούσα απόφαση δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν αυστηρότερους εθνικούς στόχους των κρατών μελών, συνθήκη απαραίτητη για την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων που έχουν τεθεί μέχρι το 2050.

Αιτιολογία

Η παρούσα τροπολογία αποσκοπεί στη διευκρίνιση της διατύπωσης, καθώς και στην ενθάρρυνση των κρατών μελών να καθορίσουν συμπληρωματικούς στόχους, δεδομένου του γεγονότος ότι οι στόχοι που έχουν τεθεί για να εκπληρωθούν έως το 2030 συνεπάγονται ότι κατά την περίοδο 2031-2050 θα πρέπει να καταβληθούν πολύ εκτενέστερες προσπάθειες για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Τροπολογία 3

Άρθρο 4 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] Για τους σκοπούς της εν λόγω εκτελεστικής πράξης, η Επιτροπή πραγματοποιεί διεξοδική επανεξέταση της πιο πρόσφατης εθνικής απογραφής των δεδομένων για τα έτη 2005 και 2016-2018 [...].	[...] Για τους σκοπούς της εν λόγω εκτελεστικής πράξης, η Επιτροπή πραγματοποιεί αξιολόγηση της πιο πρόσφατης εθνικής απογραφής των δεδομένων για τα έτη 2005 και την περίοδο 2018-2020 [...].

Αιτιολογία

Η επιλογή του έτους αναφοράς είναι κείρας σημασίας και πρέπει στην ιδανική περίπτωση να στηριχθεί στα πλέον επικαιροποιημένα επίπεδα εκπομπών (π.χ. του έτους 2020) ή σε μια γραμμική τάση μείωσης κατά την περίοδο 2018-2020, ούτως να εξισορροπηθούν τυχαίες διακυμάνσεις. Εάν τα έτη 2016 έως 2018 αποτελέσουν τη βάση, το γεγονός αυτό θα έχει πληθωριστικό αποτέλεσμα στο ισοζύγιο άνθρακα, εφόσον αναμένεται μια μείωση κατά τα επόμενα έτη. Σε αντίθεση με τον επιδιωκόμενο σκοπό του προτεινόμενου μέσου, με το εν λόγω μέτρο ενθαρρύνεται η μη συμμερφωση με τις δεσμεύσεις, αντί η στήριξη των χωρών που τηρούν τα υψηλότερα πρότυπα.

Τροπολογία 4

Άρθρο 5 παράγραφος 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] Το λαμβάνον κράτος μέλος δύναται να χρησιμοποιήσει αυτή την ποσότητα για συμμόρφωση προς το άρθρο 9 για το συγκεκριμένο έτος ή για επόμενα έτη έως το 2030.	[...] Το λαμβάνον κράτος μέλος δύναται να χρησιμοποιήσει αυτή την ποσότητα για συμμόρφωση προς το άρθρο 9 για το τρέχον έτος ή για επόμενα έτη έως το 2030.

Αιτιολογία

Για την αποφυγή αμφιβολιών χρειάζεται αποσαφήνιση της διατύπωσης προκειμένου να γίνει διάκριση μεταξύ του έτους υπολογισμού και του έτους αναφοράς.

Τροπολογία 5

Άρθρο 6 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη που ενδέχεται να έχουν περιορισμένη ακύρωση δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο α) της οδηγίας 2003//87/ΕΚ, του ΣΕΔΕ της ΕΕ έως 100 εκατομμύρια κατ' ανώτατο όριο, τα οποία λαμβάνονται συλλογικά υπόψη για τη συμμόρφωσή τους προς τον παρόντα κανονισμό, καταγράφονται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος κανονισμού.	Τα κράτη μέλη που ενδέχεται να έχουν περιορισμένη ακύρωση δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο α) της οδηγίας 2003//87/ΕΚ, του ΣΕΔΕ της ΕΕ έως 50 εκατομμύρια κατ' ανώτατο όριο, τα οποία λαμβάνονται συλλογικά υπόψη για τη συμμόρφωσή τους προς τον παρόντα κανονισμό, καταγράφονται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος κανονισμού.

Αιτιολογία

Επί του παρόντος στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ παρατηρείται υπερβολική προσφορά πιστοποιητικών και χαμηλές τιμές των εκπομπών CO₂ (5 ευρώ/τόνο τον Δεκέμβριο του 2016). Υπό αυτό το πρίσμα, το μέγιστο προτεινόμενο ανώτατο όριο των 100 εκατομμυρίων μονάδων δεν συμβάλλει στην επίτευξη μιας ουσιαστικής μείωσης των εκπομπών στο ΣΕΔΕ, αλλά ενδέχεται να οδηγήσει ακόμη και σε αύξηση των εκπομπών σε τομείς που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ, ως αποτέλεσμα της διαδικασίας εξισορρόπησης. Κατά την εφαρμογή της ευελιξίας μεταξύ των τομέων θα πρέπει να υπολογίζεται η επιβολή ποινής 1:2. Με την παρούσα πρόταση διαγράφονται **50 εκατομμύρια** μονάδες, γεγονός το οποίο συνεπάγεται τη μείωση της αξίας ενός τόνου εκπομπών CO₂. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η προστασία του κλίματος θα πρέπει να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα σε αμφοτέρους τους τομείς, καθώς και στα μέτρα που προβλέπονται για τους δύο τομείς.

Τροπολογία 6

Άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Ένα κράτος μέλος το οποίο, [...] κρίνεται ότι δεν έχει κάνει επαρκή πρόοδο θα πρέπει , [...]	Ένα κράτος μέλος το οποίο [...] κρίνεται ότι δεν είναι σε θέση να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του θα πρέπει [...]
Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος επικουρεί την Επιτροπή στο έργο της αξιολόγησης των σχεδίων δράσης.	Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος συνεργάζεται με την Επιτροπή στο έργο της αξιολόγησης των σχεδίων δράσης [...] και προσφεύγει σε ανεξάρτητες πηγές .

Αιτιολογία

Σαφέστερη διατύπωση. Ο όρος «πρόσδος» συνιστά έναν πολύ γενικό ορισμό, όπως και ο όρος «επικουρεί» εκφράζει μια επιφυλακτική προσέγγιση. Εάν έχει ανακύψει κατά το παρελθόν πρόβλημα υπέρβασης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να πραγματοποιηθεί μια ανεξάρτητη αξιολόγηση του σχεδίου δράσης του κράτους μέλους.

Τροπολογία 7

Άρθρο 9 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] υπάρχει έκπτωση από τα ετήσια δικαιώματα εκπομπής του εν λόγω κράτους μέλους ίση με την ποσότητα σε τόνους του ισοδύναμου CO ₂ των εν λόγω πλεοναζουσών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για τα σχετικά έτη.	[...] υπάρχει έκπτωση από τα ετήσια δικαιώματα εκπομπής του εν λόγω κράτους μέλους ίση με την ποσότητα σε τόνους του ισοδύναμου CO ₂ των εν λόγω πλεοναζουσών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για τα έτη κατά τα οποία καταγράφηκε η υπέρβαση .

Αιτιολογία

Αποσαφήνιση της διατύπωσης προκειμένου να προσδιοριστούν συγκεκριμένα τα έτη για τα οποία θα πρέπει να εφαρμοστεί η ρήτρα μείωσης καθώς και οι συναφείς προϋποθέσεις.

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας εντός του πλαισίου για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για μηχανισμό παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και άλλων πληροφοριών που αφορούν την κλιματική αλλαγή

COM(2016) 479 final

Τροπολογία 8

Αιτιολογική σκέψη 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Οι εκπομπές και οι απορροφήσεις από τις δασικές εκτάσεις εξαρτώνται από ορισμένες φυσικές συνθήκες, την ηλικιακή διάρθρωση των δασών, καθώς και από παρελθούσες και σημερινές πρακτικές διαχείρισης. Η χρήση έτους βάσης δεν θα καθιστούσε δυνατό τον συνυπολογισμό των παραγόντων αυτών, καθώς και των επακόλουθων κυκλικών επιπτώσεών τους στις εκπομπές και τις απορροφήσεις ή τις διαχρονικές διακυμάνσεις τους. Αντιθέτως, οι σχετικοί λογιστικοί κανόνες θα πρέπει να προβλέπουν τη χρήση επιπέδων αναφοράς, ώστε να εξαιρούνται οι επιδράσεις φυσικών και ειδικών ανά χώρα χαρακτηριστικών.	Οι εκπομπές και οι απορροφήσεις από τις δασικές εκτάσεις εξαρτώνται από πλήθος φυσικών συνθηκών, την ηλικιακή διάρθρωση των δασών, καθώς και από τις πρακτικές διαχείρισης. Η επιλογή του έτους βάσης δεν θα καθιστούσε δυνατό τον συνυπολογισμό των παραγόντων αυτών, καθώς και των επακόλουθων κυκλικών επιπτώσεών τους στις εκπομπές και τις απορροφήσεις ή τις διαχρονικές τυχαίες διακυμάνσεις τους. Αντιθέτως, οι σχετικοί λογιστικοί κανόνες θα πρέπει να προβλέπουν τη χρήση επιπέδων αναφοράς, ώστε να εξαιρούνται οι επιδράσεις φυσικών, ειδικών ανά χώρα και περιφερειακών χαρακτηριστικών.

Αιτιολογία

Μια διαφοροποιημένη εξέταση των πρακτικών διαχείρισης δεν είναι απαραίτητη, θα πρέπει, ωστόσο, οπωσδήποτε να συνυπολογιστεί. Παράλληλα με τα κυκλικά φαινόμενα, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν λέξεις κλειδιά που να αναδεικνύουν τις διακυμάνσεις φυσικού χαρακτήρα. Υπάρχει μεγάλος αριθμός τυχαίων φυσικών φαινομένων. Ακόμη και σε μικρότερες χώρες μπορεί να υπάρχουν περιφερειακές διαφορές, συνεπώς δεν επαρκεί η υιοθέτηση μιας ανά χώρα προσέγγισης για την αντιμετώπιση της φυσικής ποικιλομορφίας τόσο στις χώρες μεγάλης γεωγραφικής έκτασης όσο και στις μικρότερες χώρες.

Τροπολογία 9

Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] και να επιλέγεται επαρκής αριθμός εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη.	[...] και να επιλέγεται επαρκής αριθμός εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη, αλλά και από το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο.

Αιτιολογία

Είναι αναγκαία μια μεθοδολογική αποσαφήνιση ότι οι τοπικοί και οι περιφερειακοί εμπειρογνώμονες θα συμμετέχουν, ιδίως λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι τα πορίσματα των κεντρικών αρχών και της πρωτεύουσας μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από τα τοπικά δεδομένα. Η Ευρώπη διαθέτει αναγνωρισμένα πανεπιστήμια εκτός των πρωτευουσών, τα οποία αναπτύσσουν δραστηριότητες στους αντίστοιχους τομείς επιστημών και αυτό το δυναμικό θα πρέπει να αξιοποιηθεί με μεγαλύτερη ένταση και κατά προτεραιότητα. Επιπλέον, οι κεντρικές αρμόδιες περιβαλλοντικές αρχές στις πρωτεύουσες ενδεχομένως να τείνουν να υιοθετούν μια γενικευμένη, εθνική και αδιαφοροποίητη προσέγγιση και να αντιμετωπίζουν τις περιστάσεις μέσω από το πρίσμα του πολιτικού κλίματος και των συμβατικών προτύπων, παραμελώντας τις τοπικές εξελίξεις και τις απρόσμενες μεταβολές της δυναμικής.

Τροπολογία 10

Αιτιολογική σκέψη 16

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος θα πρέπει να επικουρεί την Επιτροπή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το οικείο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, με το σύστημα της ετήσιας υποβολής εκθέσεων για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου, την αξιολόγηση των πληροφοριών σχετικά με τις εφαρμοζόμενες πολιτικές και μέτρα, καθώς και τις εθνικές προβλέψεις, την αξιολόγηση των προγραμματισμένων πρόσθετων πολιτικών και μέτρων, και τους ελέγχους συμμόρφωσης που διενεργούνται από την Επιτροπή στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.	Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος θα πρέπει να επικουρεί την Επιτροπή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το οικείο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, με το σύστημα της ετήσιας υποβολής εκθέσεων για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου, την αξιολόγηση των πληροφοριών σχετικά με τις εφαρμοζόμενες πολιτικές και μέτρα, καθώς και τις εθνικές προβλέψεις, την αξιολόγηση των προγραμματισμένων πρόσθετων πολιτικών και μέτρων, και τους ελέγχους συμμόρφωσης που διενεργούνται από την Επιτροπή στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, στο οποίο θα πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ανεξάρτητες πληροφορίες που παρέχονται από αναλύσεις και από την εμπειρογνομοσύνη των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών επιπέδων.

Αιτιολογία

Στις θέσεις που πρέπει να ληφθούν και στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης εκ μέρους της Επιτροπής θα πρέπει να αναγνωριστούν και να συνυπολογιστούν οι εθνικές και οι περιφερειακές εμπειρίες και απόψεις, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί κατ' αυτόν τον τρόπο ότι, κατά τη θέσπιση του πανευρωπαϊκού συστήματος, δεν παραμελείται ο ουσιαστικός στόχος.

Τροπολογία 11

Αιτιολογική σκέψη 17

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] Για τη συλλογή των απαιτούμενων δεδομένων, αξιοποιούνται κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο τα υφιστάμενα προγράμματα και έρευνες της Ένωσης και των κρατών μελών της [...].	[...] Ο διοικητικός ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές κατά τη συλλογή και τη διαχείριση δεδομένων, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων πρέπει να ενισχυθεί. Στο μηχανισμό υποβολής εκθέσεων θα πρέπει να αναπτυχθεί ένας μηχανισμός ελέγχου της συμμόρφωσης από τοπικούς εμπειρογνώμονες. Επιπλέον, η μεθοδολογική βάση και τα πρότυπα θα πρέπει να προσδιοριστούν βάσει των τοπικών συνθηκών.

Αιτιολογία

Η διοικητική ικανότητα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να πρέπει να προβληθεί και θα πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος τους στην πολιτική χρήση της γης και στους μηχανισμούς παρακολούθησης κατά τον καθορισμό των μονάδων υπολογισμού για τις χρήσεις της γης. Ταυτόχρονα, οι ικανότητες των περιφερειών και των πόλεων για την παρακολούθηση των δεδομένων που προέρχονται από δραστηριότητες που σχετίζονται με τις LULUCF και την υποβολή εκθέσεων επί των δεδομένων αυτών θα πρέπει να επεκταθούν, ενώ τα μεθοδολογικά τους πρότυπα στις διαδικασίες και τα σχετικά μέτρα (π.χ. στη διαδικασία προγραμματισμού) θα πρέπει να βελτιωθούν. Αυτό θα εξασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις βασικές αρχές της διαδικασίας της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC — Intergovernmental Panel on Climate Change), όπως η συνεκτικότητα, η συγκρισιμότητα, η πληρότητα, η ακρίβεια και η διαφάνεια.

Τροπολογία 12

Αιτιολογική σκέψη 21 (στο γερμανικό κείμενο η αιτιολογική σκέψη 22)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Προκειμένου να βελτιωθεί η συλλογή δεδομένων και η ανάλυση του τομέα LULUCF, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι θεσπίζονται συνεκτικές μεθοδολογίες και σύνολα δεικτών για τα σχετικά ταμεία.

Αιτιολογία

Είναι αναγκαία η προσθήκη μιας νέας αιτιολογικής σκέψης σχετικά με την ανάγκη εξασφάλισης ενωσιακής χρηματοδότησης για τις αναλύσεις των δραστηριοτήτων χρήσης της γης ούτως ώστε να διασφαλιστούν η συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό και η εκπόνηση αναλύσεων υποδομής. Θα πρέπει να καταστεί σαφές για ποιο είδος μέτρων που σχετίζονται με τον τομέα LULUCF μπορεί να χρειαστεί πρόσθετη χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ.

Τροπολογία 13

Άρθρο 5 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη αποφεύγουν κάθε ενδεχόμενο διπλής καταγραφής εκπομπών ή απορροφήσεων, ιδίως με τη λογιστική καταγραφή εκπομπών ή απορροφήσεων που προκύπτουν από περισσότερες από μία κατηγορίες λογιστικής καταγραφής γης σε μία μόνο κατηγορία.	Τα κράτη μέλη αποφεύγουν κάθε ενδεχόμενο διπλής καταγραφής εκπομπών ή απορροφήσεων σε διάφορες κατηγορίες λογιστικής καταγραφής γης.

Αιτιολογία

Απλούστευση και αποσαφήνιση της διατύπωσης με μια γενική ρητή αναφορά στην περίπτωση της διπλής καταγραφής. Είναι σημαντικό η συγκεκριμένη αρχή να διατυπωθεί ρητά: θα πρέπει να αποκλείεται η διπλή καταγραφή.

Τροπολογία 14

Άρθρο 5 παράγραφος 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα κράτη μέλη τηρούν πλήρες και ακριβές αρχείο όλων των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση των λογαριασμών τους.	Τα κράτη μέλη τηρούν πλήρες, συνεχές και ακριβές αρχείο όλων των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση των λογαριασμών τους.

Αιτιολογία

Να προστεθεί η παράμετρος της «συνέχειας» ως σημαντικού χαρακτηριστικού της ποιότητας. Σφάλματα και προβλήματα μπορούν να ανακλύψουν σε χρονοσειρές, ιδίως όταν διακόπτεται η συνέχεια ή τροποποιείται η μέθοδος.

Τροπολογία 15

Άρθρο 8 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το εθνικό σχέδιο λογιστικής καταγραφής δασικών εκτάσεων δημοσιοποιείται και υπόκειται σε δημόσια διαβούλευση.	Το εθνικό σχέδιο λογιστικής καταγραφής δασικών εκτάσεων δημοσιεύεται σε ετήσια βάση και υπόκειται σε δημόσια διαβούλευση με τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές, καθώς και με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Αιτιολογία

Για τον ακριβέστερο καθορισμό των προϋποθέσεων δημοσιοποίησης και διαβούλευσης.

Τροπολογία 16

Άρθρο 10 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] που οφείλονται σε φυσικές διαταραχές οι οποίες υπερβαίνουν τις μέσες εκπομπές που προκλήθηκαν από φυσικές διαταραχές κατά την περίοδο 2001 έως το 2020 , [...]	[...] που οφείλονται σε φυσικές διαταραχές οι οποίες υπερβαίνουν τις μέσες εκπομπές που προκλήθηκαν από φυσικές διαταραχές κατά την περίοδο 2001 έως το 2019 , [...]

Αιτιολογία

Για την λογιστική καταγραφή θα πρέπει να προβλεφθεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Θα πρέπει να αποφεύγεται το ενδεχόμενο οι μεγάλες φυσικές διαταραχές ή οι σωρευτικές ζημιές να μην λαμβάνονται υπόψη ή να τους αποδίδεται υπέρμετρη βαρύτητα στο τέλος μιας λογιστικής περιόδου. Θα πρέπει να προβλεφθεί ένα ορισμένο χρονικό διάστημα καθυστέρησης για την αναφορά των μέσων τιμών των εκπομπών.

Τροπολογία 17

Άρθρο 12 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή προβαίνει σε ενδελεχή εξέταση των εκθέσεων συμμόρφωσης για τους σκοπούς της αξιολόγησης της συμμόρφωσης με το άρθρο 4.	Η Επιτροπή αξιολογεί τη συμμόρφωση με το άρθρο 4 (καθαρή μείωση των επιπέδων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και προϋποθέσεις ευελιξίας) στις εκθέσεις συμμόρφωσης και τις επιβεβαιώνει.

Αιτιολογία

Οι όροι για την ενδελεχή εξέταση πρέπει να διευκρινιστούν περαιτέρω: δεν χρειάζεται απλώς αξιολόγηση αλλά και επιβεβαίωση. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, συνοπτική αναφορά στο περιεχόμενο του άρθρου 4.

Τροπολογία 18

Άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο α) και η τελευταία παράγραφος του παραρτήματος IIIα

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
[...] Από το 2023 [...]	[...] Από το 2021 [...]
Παράρτημα IIIα τελευταία παράγραφος: Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν τη μεθοδολογία βαθμίδας 3 με τη χρήση μη-παραμετρικής μοντελοποίησης, διακριβωμένης βάσει εθνικών συνθηκών, που περιγράφει τις φυσικές αλληλεπιδράσεις του βιοφυσικού συστήματος, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της IPCC 2006 για τις εθνικές απογραφές αερίων θερμοκηπίου.	Παράρτημα IIIα τελευταία παράγραφος: Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τη μεθοδολογία βαθμίδας 3 με τη χρήση μη-παραμετρικής μοντελοποίησης, διακριβωμένης βάσει εθνικών συνθηκών, που περιγράφει τις φυσικές αλληλεπιδράσεις του βιοφυσικού συστήματος, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της IPCC 2006 για τις εθνικές απογραφές αερίων θερμοκηπίου.

Αιτιολογία

Οι λογιστικοί έλεγχοι θα πρέπει να ξεκινήσουν οπωσδήποτε το 2021. Στόχο θα πρέπει να αποτελεί η χρήση ακριβών μεθόδων. Συνεπώς, είναι αναγκαία μια περισσότερο δεσμευτική διατύπωση: τα κράτη μέλη «εφαρμόζουν» τη μεθοδολογία αντί «ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν» τη μεθοδολογία.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

Γενικές παρατηρήσεις

1. θεωρεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αναμφισβήτητα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στους τομείς που εμπύπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού περί επιμερισμού των προσπαθειών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και στον κανονισμό LULUCF, δεδομένου του γεγονότος ότι οι εν λόγω δύο κανονισμοί προβλέπουν την ενσωμάτωση της εδαφικής διάστασης. Ταυτόχρονα, οι συγκεκριμένοι αποτελούν τομείς στους οποίους οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, χάρη στις νομικές αρμοδιότητες και εξουσίες που διαθέτουν, μπορούν να αναλάβουν ενεργό δράση. Επίσης, για την υλοποίηση των πολιτικών υπάρχει ένα ευρύ φάσμα κατάλληλων μέσων, για παράδειγμα, ο χωροταξικός σχεδιασμός, η προώθηση των ΜΜΕ, τα μέτρα πολιτικής για την προσέλκυση και την ενθάρρυνση των πράσινων επενδύσεων, ο κατασκευαστικός τομέας, οι αστικές μεταφορές, καθώς και τα σχέδια για την κινητικότητα και την αστική ανάπτυξη.
2. τονίζει ότι τα προτεινόμενα μέτρα θα συντελέσουν στη μείωση των εκπομπών στους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ), αποφέροντας κατ' αυτόν τον τρόπο κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία. Αυτό συνεπάγεται ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες έχουν να διαδραματίσουν ακόμα πιο σημαντικό ρόλο, δεδομένου ότι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή όσον αφορά την επικράτεια τους και συνιστούν την κινητήρια δύναμη για τις πρωτοβουλίες απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, ενώ, συγχρόνως, συνυπολογίζουν τις οικονομικές και τις κοινωνικές πτυχές των τοπικών δράσεων.
3. υπογραμμίζει ότι η μια σύγχρονη και βιώσιμη διαχείριση των δασικών πόρων συμβάλλει στην αυξημένη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στην ενίσχυση της βιοενέργειας σε αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων και, συγχρόνως, λειτουργεί ως αποτελεσματικός συλλέκτης διοξειδίου του άνθρακα. Επιπλέον, η ΕτΠ τονίζει ότι η μείωση των εκπομπών στους τομείς LULUCF μπορεί εξίσου να προωθηθεί μέσω της κοινής γεωργικής πολιτικής.
4. θεωρεί σημαντικό τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην άμεση ενημέρωση των πολιτών και στη διενέργεια εκστρατειών για θέματα ενέργειας. Οι προτάσεις της Επιτροπής στηρίζουν την εφαρμογή των περιφερειακών στρατηγικών για το κλίμα και την ενέργεια και προάγουν την απαλλαγή των τομέων από τις ανθρακούχες εκπομπές και τη σχεδιαζόμενη χρήση της γης στο πλαίσιο της περιφερειακής και της αστικής ανάπτυξης και του χωροταξικού σχεδιασμού. Οι περιφερειακές και οι τοπικές διαδικασίες πλαισιώνονται από συγκεκριμένα παραδείγματα και στόχους αναφορικά με τη μείωση των εκπομπών που θεσπίζονται στο Σύμφωνο των Δημάρχων.
5. θεωρεί ότι οι προτεινόμενοι κανονισμοί δεν γείρουν κανένα ζήτημα όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους με την αρχή της επικουρικότητας, καθότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της αποτελεί ξεκάθαρα διασυνοριακό ζήτημα και, συνεπώς, οι στόχοι των κανονισμών αυτών μπορούν να επιτευχθούν μόνο με την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ. Ακόμη, οι προτεινόμενοι κανονισμοί δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία, ως προς τη μορφή ή το περιεχόμενο, για την υλοποίηση του στόχου της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ έως το 2030 κατά τρόπο αποδοτικό ως προς το κόστος και, κατά συνέπεια, συνάδουν με την αρχή της αναλογικότητας.

Σημασία και διασύνδεση των τομεακών πολιτικών

6. θεωρεί ότι είναι ουσιαστικό για τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και καθαρών ενεργειακών πηγών να συνεχιστεί η υιοθέτηση εκτεταμένων μέτρων για το κλίμα, ακόμη και σε τομείς που δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ. Στο πλαίσιο του προτεινόμενου επιμερισμού των προσπάθειών προτείνεται μια δέσμη κανόνων για τομείς εκτός ΣΕΔΕ·

7. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η Επιτροπή δεν καθόρισε συγκεκριμένους και νομικά δεσμευτικούς στόχους για αυτούς τους τομείς, αλλά προβλέπει μια συνολική αξιολόγηση της συμβολής τους, στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη διαθέτουν ένα σχετικά ευρύ πεδίο διακριτικής ευχέρειας για να αποφασίσουν ποια μέτρα επιθυμούν να υλοποιήσουν προκειμένου να εκπληρώσουν τους στόχους που έχουν θέσει για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου· Οι προοπτικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ποικίλλουν από τομέα σε τομέα και, σε εθνικό επίπεδο —όπως, για παράδειγμα, στην περίπτωση των προβλέψεων για τις εκπομπές από τις μεταφορές στις αγροτικές περιοχές ανεξάρτητα από την εφαρμογή μέτρων για την αποδοτικότητα των καυσίμων— μπορεί να επέλθουν ακόμη και αυξήσεις·

8. ζητεί την ευέλικτη εφαρμογή των γενικών στόχων στο σύνολο των τομέων και, συγχρόνως, την εκτίμηση και τον συνυπολογισμό της τοπικής και της περιφερειακής ικανότητας. Η κατάτμηση του στόχου για κάθε επιμέρους τομέα δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη·

Πόσο άκαμπτοι ή εύκαμπτοι είναι οι μηχανισμοί ευελιξίας;

9. υπογραμμίζει ότι όλα τα κράτη μέλη και όλοι οι τομείς της οικονομίας συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ότι όλοι θα πρέπει να επιδιώκουν την επίτευξη αυτού του στόχου, εξισορροπώντας τις παραμέτρους της αντικειμενικότητας και της αλληλεγγύης και προσαρμόζοντας αναλόγως τους εθνικούς στόχους στο πλαίσιο της ομάδας των κρατών μελών με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ άνω του μέσου όρου της Ένωσης, ώστε να αντικατοπτρίζουν την οικονομική αποδοτικότητα κατά τρόπο δίκαιο και ισορροπημένο·

10. σημειώνει ότι η επίτευξη αυτών των μειώσεων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την καινοτομία στην ευρωπαϊκή οικονομία και θα τροφοδοτήσει βελτιώσεις, ιδίως στους τομείς των κατασκευών, της γεωργίας, της διαχείρισης των αποβλήτων και των μεταφορών, στον βαθμό που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού·

11. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι ο κανονισμός περί επιμερισμού των προσπαθειών εξασφαλίζει πολλές ευκαιρίες για ευελιξία και εμπορικές συναλλαγές, προκειμένου να μπορέσουν τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τους στόχους μείωσης των εκπομπών έως το 2030. Τα μέτρα αυτά ελαττώνουν το κόστος της μείωσης των εκπομπών, μολονότι χρειάζεται μια συνετή και ρεαλιστική προσέγγιση καθώς και επαγρύπνηση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, η ευελιξία δεν θα οδηγήσει σε αύξηση των εκπομπών ή στον καθορισμό χαμηλότερων στόχων μέσω πρακτικών χειραγώγησης, είτε προτού τεθούν σε ισχύ οι σχετικές διατάξεις είτε κατά την εφαρμογή του μηχανισμού ευελιξίας, διότι η θέσπιση διαφοροποιημένων μηχανισμών ευελιξίας μπορεί τελικά να οδηγήσει σε αδυναμία επίτευξης των στόχων για τη μείωση των εκπομπών. Η πρόκληση δεν αφορά την καταγραφή των προσωρινών οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των κρατών μελών και την παρακολούθηση του επιπέδου διαβίωσης που επικρατεί σε αυτά, αλλά και την εξισορρόπηση των περιφερειακών διαφορών μεταξύ των κρατών, ούτως να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι στόχοι που έχουν τεθεί·

12. καλεί επειγόντως την Επιτροπή να προτείνει συγκεκριμένες λύσεις για το ζήτημα εκείνων των περιφερειών που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες ή βρίσκονται σε παρακμή στην πορεία προς την αναγκαία μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα· τονίζει την ανάγκη να αναπτυχθούν ρεαλιστικές λύσεις για τις περιφέρειες που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη χρήση ορυκτών καυσίμων ή από βιομηχανίες υψηλής ενεργειακής έντασης ή ακόμη επηρεάζονται δυσανάλογα από την εφαρμογή των προτεινόμενων κανονισμών· υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην κατάρτιση βιώσιμων σχεδίων ανάπτυξης που θα μπορούσαν να τονώσουν την οικονομία των εν λόγω περιφερειών·

13. σημειώνει ότι, λαμβάνοντας υπόψη την υπερπροσφορά πιστοποιητικών ΣΕΔΕ και τα χαμηλά επίπεδα τιμών του CO₂, το μέγιστο ανώτατο όριο των 100 εκατομμυρίων μονάδων για τις εκπομπές δεν θα οδηγήσει σε μια ισχυρή μείωση των εκπομπών, αλλά μπορεί να αποτρέψει την υλοποίηση των στόχων για την προστασία του κλίματος και να οδηγήσει μάλιστα σε αύξηση των εκπομπών στους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ), ως αποτέλεσμα της μείωσης των ανισοτήτων·

14. καλεί την Επιτροπή να επιδείξει έναν βαθμό ευελιξίας στο πλαίσιο της συμφωνίας για την επιβολή κυρώσεων με την εφαρμογή χαμηλότερων συντελεστών ανταλλαγής και αξιολόγησης κατά την ανακατανομή των ποσοστώσεων εκπομπών μεταξύ των τομέων·

Οι λογιστικοί κανόνες στον τομέα των δραστηριοτήτων LULUCF και οι δυνατότητες ευελιξίας

15. επικροτεί την πρόταση να επιτραπεί στα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν συνολικά 280 εκατομμύρια μονάδες από τον καταλογισμό LULUCF και αναγνωρίζει ότι ο συγκεκριμένος τομέας, ιδίως ο κλάδος της δασοπονίας διαθέτει το δυναμικό να συμβάλει θετικά στο πλαίσιο της ΕΕ για το κλίμα. Σημειώνει ότι υπάρχουν επίσης προβλήματα όσον αφορά την ακρίβεια της παρακολούθησης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στο πλαίσιο του LULUCF και σε ό,τι αφορά την υποστήριξη προς τις τοπικές αρχές στη συλλογή δεδομένων·

16. επισημαίνει ότι η δέσμευση του CO₂ στο πλαίσιο του LULUCF θα πρέπει να περιορίζεται σε εκείνους τους τομείς του κανονισμού περί επιμερισμού των προσπαθειών στους οποίους οι λογιστικοί κανόνες είναι επιστημονικά βάσιμοι και έγκυροι και έχουν δοκιμαστεί σε πιλοτικά έργα. Κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να προληφθεί η κερδοσκοπία και η μείωση των γενικών αρχών σε μια απλή πτυχή κόστους. Κατά την παρακολούθηση των μέτρων στον τομέα των δραστηριοτήτων LULUCF και κατά την εκπόνηση των σχετικών εκθέσεων, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν οι καλύτερες διαθέσιμες μέθοδοι και να αποφευχθούν οι διπλοί υπολογισμοί. Αυτό ισχύει κυρίως για τις τροποποιήσεις που εφαρμόζονται στις κατηγορίες χρήσεων της γης, καθώς και στην λογιστική καταμέτρηση των προϊόντων ξυλείας και των φυσικών διαταραχών·

17. προτείνει την εφαρμογή εκπτώσεων μόνο σε πενταετή διαστήματα, έτσι ώστε να μπορεί να συνυπολογιστεί η ενδεχόμενη συνεισφορά των αποδασωμένων, των δασωμένων, των διαχειριζόμενων καλλιεργήσιμων και των διαχειριζόμενων χορτολιβαδικών εκτάσεων. Έτσι μπορεί να τηρηθεί η ποικιλομορφία της φύσης και να εξισορροπηθούν οι επιπτώσεις από τυχαία γεγονότα και κυκλικές διεργασίες·

18. καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για τη θέσπιση σαφέστερων κανόνων σχετικά με τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη διαχείριση των δεδομένων και την παρακολούθηση του καταλογισμού των δραστηριοτήτων LULUCF·

Λογιστική και έλεγχος

19. θεωρεί σημαντικό το γεγονός ότι η παρούσα πρόταση διατηρεί τον άρτιο κύκλο υποβολής εκθέσεων και συμμόρφωσης που ορίζεται από την ESD. Τα κράτη μέλη διατηρούν την υποχρέωση να συμμορφώνονται προς τα ετήσια όρια εκπομπών και μια γραμμική τροχιά κατά την περίοδο 2021-2030, αν και ο πραγματικός έλεγχος συμμόρφωσης θα οργανωθεί σε πενταετή βάση·

20. υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται με βάση ακριβή δεδομένα, πρέπει να συνεχίσει να ελέγχει και να αξιολογεί συστηματικά, ενδεχομένως και με τη βοήθεια ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, τις απογραφές των αερίων του θερμοκηπίου που υποβάλλουν τα κράτη μέλη·

21. πιστεύει ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος θα πρέπει να εξακολουθήσει να συντονίζει τον έλεγχο της διαφάνειας, της ακρίβειας, της συνέπειας, της συγκρισιμότητας και της πληρότητας των υποβαλλόμενων πληροφοριών. Το καθοριστικό στοιχείο είναι να ενισχυθούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο της λογιστικής καταχώρισης των δραστηριοτήτων τους και της υποβολής των σχετικών εκθέσεων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι συνεκτιμώνται περισσότερο οι τοπικές και οι εδαφικές ιδιομορφίες πιο αποτελεσματικά από ό,τι μέχρι στιγμής·

22. θεωρεί σημαντικό να μην επιβληθούν μέσω της παρούσας πρότασης στις εθνικές, τις περιφερειακές και τις τοπικές διοικήσεις, καθώς και τις επιχειρήσεις, τις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, άμεσες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων ή πρόσθετες διοικητικές επιβαρύνσεις·

Η ποιότητα των δεδομένων στον τομέα LULUCF

23. επισημαίνει ότι η ποικιλία και η διαφοροποίηση στις χρήσεις της γης στην Ευρώπη οδηγεί εγγενώς σε μια διαφορετική και ανομοιομορφη διαχείριση, η οποία απαιτεί την αποφασιστική και συντονισμένη εναρμόνιση και τυποποίησης της ποιότητας των στοιχείων από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη όχι μόνο οι εθνικές, αλλά και οι περιφερειακές και οι τοπικές συνθήκες και τάσεις· προτείνει, στο πλαίσιο αυτό, να αξιοποιηθεί η πείρα που αποκτήθηκε μέσω εργαλείων όπως η μεθοδολογία για τις απογραφές εκπομπών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του Συμφώνου των Δημάρχων, καθώς και να συνδεθεί με τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για τη δημιουργία ευελκτών, εύρηστων και αξιόπιστων δεικτών για τη μέτρηση των εκπομπών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Συμφώνου των Δημάρχων·

24. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Πρωτόκολλο του Κιότο λήγει στο τέλος του 2020. Κατά συνέπεια, απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη της διακυβέρνησης ως προς τον τομέα LULUCF εντός της ΕΕ. Προς το παρόν, αυτή διασφαλίζεται από την απόφαση LULUCF (529/2013/ΕΕ) Η εφαρμογή της εν λόγω απόφασης βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και θα οδηγήσει σε βελτιωμένα λογιστικά συστήματα μέχρι το 2020. Χωρίς νομικό πλαίσιο να κατοχυρώνει την εν λόγω εφαρμογή και να καθορίζει τους ισχύοντες κανόνες για την περίοδο μετά το 2020, ο τρόπος συμπερίληψης του τομέα LULUCF στο συνολικό πλαίσιο θα μπορούσε να είναι ανομοιογενής σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι διαφορές στους κανόνες υποβολής εκθέσεων και λογιστικής καταγραφής μεταξύ κρατών μελών θα επηρέαζαν αρνητικά την άριστη λειτουργία της ενιαίας αγοράς·

Η σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών κατά τις απογραφές LULUCF

25. αναγνωρίζει ότι οι κανόνες λογιστικής για τις απογραφές LULUCF, οι οποίες βασίζονται στη διαδικασία IPCC του 2006, δεν συνάδουν με τις πλέον προηγμένες διαθέσιμες μεθόδους. Η ΕΕ θα πρέπει να αναπτύξει ουσιαστικά τη διαδικασία απογραφής, προκειμένου να ενισχύσει την ακρίβεια και την ταχύτητά της, διατηρώντας ταυτόχρονα την απλότητα και τη διαφάνεια του συστήματος. Ως προς αυτό το σημείο, οι πόλεις και οι περιφέρειες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για τη διαβίβαση των αναγκαίων πληροφοριών για τις απογραφές LULUCF αφενός για τις εκ των υστέρων αξιολογήσεις και, αφετέρου, για την εκπόνηση προγνώσεων·

26. τονίζει ότι, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας, η χρήση υποστηρικτικών δομών με στόχο τη σταδιακή βελτίωση, φαίνεται να αποτελεί ενθαρρυντική εξέλιξη. Η ΕτΠ θα μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την περαιτέρω ανάπτυξη της ικανότητας των δήμων και των περιφερειών να συλλέγουν, να αναλύουν και να συνδέουν δεδομένα σχετικά με τις δραστηριότητες LULUCF, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας IPCC: πληρότητα, συνεκτικότητα, συγκρισιμότητα, ακρίβεια και διαφάνεια·

27. φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕτΠ, θα πρέπει να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές ώστε να παράσχει στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές μια διαδικαστική συνδρομή σε ό,τι αφορά τη συλλογή δεδομένων, καθώς και κοινά μεθοδολογικά πρότυπα για την ενσωμάτωση και την συνεκτίμηση των τοπικών πληροφοριών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για αντισταθμίσεις μεταξύ ακρίβειας και σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, καθώς και για μείωση του διοικητικού φόρτου. Ένας υψηλότερος βαθμός ακρίβειας μπορεί ασφαλώς να επιτευχθεί μόνον μέσω της συμμετοχής τοπικών και περιφερειακών εμπειρογνομόνων·

Η συμμετοχή ενός ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών

28. επισημαίνει ότι μια πολυσυμμετοχική προσέγγιση είναι όχι απλώς σκόπιμη, προκειμένου να συναφθεί συμφωνία σχετικά με τα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής και τον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων LULUCF, αλλά συμβάλλει επίσης στην αύξηση της διαφάνειας και των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων, καθώς και στη βελτίωση της αξιολόγησης των κοινωνικών και των οικονομικών επιπτώσεων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, στην ευκολότερη εξεύρεση βέλτιστων λύσεων και στη διαχείριση της αυξανόμενης πολυπλοκότητας με την εφαρμογή μιας διατομεακής προσέγγισης·

29. είναι της γνώμης ότι, όσον αφορά την ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων LULUCF στο πλαίσιο της πολιτικής για το κλίμα, θα πρέπει να ληφθούν κυρίως υπόψη ο τομέας της γεωργίας και της δασοκομίας, αλλά και η συμβολή της στέγασης, της διαχείρισης των αποβλήτων και της βιομηχανίας μικρής κλίμακας, τόσο στην καθιέρωση βέλτιστων πρακτικών όσο και στις απαιτήσεις διαφάνειας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών ελέγχου. Η ταχεία και συγκεκριμένη ανατροφοδότηση από διάφορους τομείς, τόσο κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων για τον κανονισμό όσο και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του είναι αποφασιστικής και κρίσιμης σημασίας·

Χρηματοδότηση

30. υπογραμμίζει ότι οι δυνατότητες χρηματοδότησης πρέπει να διευρυνθούν σε συνεχή βάση, με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα απ' ό,τι μέχρι σήμερα και με αποκεντρωμένο τρόπο σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Έτσι, αυτές οι δυνατότητες θα λειτουργήσουν ως ελκυστικό συμπλήρωμα στις ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις και τις χρηματοδοτήσεις από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Παράλληλα με τη χορήγηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων υπό τη μορφή επιχορηγήσεων και συγχρηματοδότησης, θα μπορούσε να εξεταστεί —με στόχο την εφαρμογή περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών— η προοπτική βελτίωσης της αξιοπιστίας των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και της ικανότητάς τους να προσφεύγουν σε δανεισμό. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μέσω μεταβολών στη νομοθεσία ή με τη συγκρότηση ενώσεων πόλεων, οι οποίες, παραδείγματος χάρι, δεν διαθέτουν από μόνες τους το επαρκές μέγεθος για να αγοράσουν ομόλογα.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL